

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

A B

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor, wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 205

Poznań, piątek dnia 5 maja 1933

Rok XXVIII

Poznań, 4 maja.

Kontrasty polityki włoskiej

Nasz współpracownik w Rzymie przesyła nam następujące uwagi:

Fala ofensywy rewizjonistycznej narazie opadła. Zepchnęły ją na dalszy plan rozmowy waszyngtońskie i preliminaria konferencji ekonomicznej, oraz również stanowcza reakcja Małej Ententy i Polski. Jednak mimo, iż w obecnej chwili atmosfera nie jest pomyślna dla planów rewizyjnych, nie należy sądzić, że znikło nastawienie polityczne, o które Mussolini oparł swój plan przetasowania sił w Europie. Ustąpi on ostatecznie tylko wobec konsekwentnie zorganizowanej akcji odpornej.

Sięgnąwszy pamięcią wstecz, widzi się, jak polityka włoska wszystko celowo inscenizuje, posługując się nawet manifestacjami kulturalno - naukowymi, jaka n. p. był kongres zwołany ubiegłej jesieni przez akademię włoską dla dyskusji nad zagadnieniem „Europy”, gdzie jedną trzecią przemówień poświęcono rewizji traktatów. Podobnie ma się sprawa z innymi tego rodzaju kongresami i zebraniem naukowymi kulturalnymi, które wszystkie mają wywołać wrażenie, że Rzym dzisiejszy powołany jest do dyktowania praw narodom, podobnie jak ongiś Rzym starożytny.

Mowa, w której minister Benesz omówił właściwe cele polityki włoskiej i przyznał jej zasługę wyjaśnienia sytuacji międzynarodowej, gdyż nareszcie świat dowiedział się, że próba rewizji traktatów doprowadziłaby do natychmiastowej wojny, pozostała jak łatwo można się domyśleć, bez odpowiedzi. Wogóle Benesz stał się niestranny i naziwiska jego starają się tu nie wymawiać, a co dopiero polemizować z jego mową. Dlatego widać przywołano w sukurs dziennik rumuński „Calendarul”, który, nie żałując jaskrawych farb, wymalował niebezpieczeństwo słowiańskie, groźne zwłaszcza dla Rumunii... gdyby przyszło do paktu wiecznej przyjaźni między Pragą a Warszawą. Razem z „Calendarulem” wylano tu już leżkę nad biedną Rumunią, ściśnioną w obręcz słowiańska.

Tymczasem inna obręcz zaciska się około granicy włoskiej. „Anschluss” hitlerów, stryjskich z bawarskimi dokonał się na całej linii na skutek zwycięstwa hitlerowców w Tyrolu i tłumnego ich wejścia do rady miejskiej w Innsbrucku. Oto namacalny zysk, jaki zapisuje na swe dobro polityka zgiełkowego popierania hitlerowskich Niemiec. Co więcej, wiadomo, iż mimo istnienia silnych rządów faszystowskich, propaganda hitlerowska rozwija się na dobre wśród Niemców w prowincji Górnej Adugi. Okazuje się, że łatwiej diabła rozpętać, niż go wziąć za rogi i trzymać. Kłopoty, jakie ma polityka włoska, fortyfikująca jedną ręką hitleryzm, jako siłę skierowaną przeciwko Francji i „jej satelitom”, a drugą, zagradzając mu drogę w Austrii i u swych granic w obronie przed „Anschlussem”, nie będą się

Pogłoski o zamachu na suwerenność Austrii

Rewelacje wiedeńskiej „Reichspost” na temat hitlerowskich przygotowań do puczu na granicy austriacko-bawarskiej — Stanowisko rządu Dolfussa

Wiedeń, 4. 5. (Tel. wł.) Ogromne wrażenie w stolicy Austrii wywołały rewelacje dziennika „Reichspost”, który dziś, na naczelnym miejscu przynosi wiadomość, że na pograniczu bawarsko-austriackim hitlerowcy uprawiają propagandę na rzecz puczu w celu zniesienia suwerenności Austrii. Dziennik twierdzi dalej, że przywódca hitlerowców w Kufsteinie przyznał się przy przesłuchiwaniu policyjnym do uprawiania tej propagandy. Władze austriackie poczyniły wszystkie kroki, aby przeszkodzić puczowi.

Na innym miejscu ten sam dziennik donosi, że wśród zamierzeń Dolfussa dla ochrony rządu i zwalczania wrogów państwa, przewidziane jest odebranie nowej przysięgi służbowej od urzędników. Mają oni przyrzec wierność prawowitemu rządowi i samodzielnej Austrii. Urzędnicy, którzy nie będą chcieli złożyć tej przysięgi, tem samem zadokumentują swój udział w akcji wrogiej rządowi i niezawisłości Austrii, zaznaczając, że nie przywiązują większej wagi do dalszego trwania ich stosunku służbowego.

Rewelacje „Reichspost” skłoniły władze do wypowiedzenia się za pośrednictwem „Politische Korrespondenz” i spowodowały do zarządzenia natychmiastowego śledztwa. W jego wyniku stwierdzono, że chodzi tu o pogłoski, których źródła szukać nale-

ży prawdopodobnie w ostatnich miesiącach przywódców hitlerowców w Austrii. Rząd jest zdecydowany, po-

siadając odpowiednie środki, zagwarantować zupełne bezpieczeństwo kraju i jego mieszkańców.

Sowiecka delegacja handlowa — w Gdyni

Gdynia, 4. 5. (Tel. wł.) Dziś rano przybyła tu z Warszawy sowiecka delegacja handlowa.

W urzędzie morskim powitał gości w języku polskim dyr. inż. Łęgowski, poczem po wygłoszeniu krótkiego referatu o porcie gdynskim, w języku rosyjskim, przez p. Ottarzewskiego delegaci zwiedzili port, m. in. łuszczarnię i olejarnię. O godz. 13 podejmował ich śnia-

daniem na pokładzie statku „Lwów” Związek Armatorów Polskich.

Popołudniu w gmachu Banku Gospodarstwa Krajowego odbędzie się konferencja gospodarcza, poczem po o-biedzie w „Polskiej Riwierze” delegaci sowieccy wyjadą z Gdyni o godz. 19.05 do Poznania celem zwiedzenia Targów. S. B.

Niemądry komentarz Biura Conti

Berlin, 4. 5. (Tel. wł.) O wizycie posła polskiego p. Wysockiego u kanclerza Hitlera berlińskie Biuro Conti podaje następujący komunikat:

„Rozmowie kanclerza Hitlera i ministra spraw zagranicznych z polskim posłem w Berlinie należy przypisać specjalne znaczenie dla polityki zagranicznej. Jak wiadomo, w związku z antyniemiecką propagandą na początku kwietnia rozwinęła się w Polsce agitacja przeciw wszystkiemu, co

niemieckie, doprowadzając w konsekwencji do antyniemieckich wykręceń w dzielnicach zachodnich oraz do demonstracji przed niemieckimi konsulatami. Umiejętna propaganda zainteresowanych sfer przemysłowych potrafiła wciągnąć w grę polski nacjonalizm w celu wykluczenia niewygodnej konkurencji niemieckiej. Rząd polski na liczne interwencje rządu niemieckiego w Warszawie i w Katowicach zawsze wyrażał swoje ubolewanie. Mimo to przyglądał się bezczynnie agitacji organizacyj przez niego subwencjonowanych. Równocześnie komplikowało się położenie na pograniczu polsko - niemieckim wskutek ciągłych wypadków polskiego przedstawiciela dyplomatycznego w Gdańsku, które działały niczem prowokację.

„To wszystko było powodem dościsła do skutku rozmowy berlińskiej, a po czysto formalnym załatwieniu powyższych spraw zaszła konieczność zasadniczej wymiany zdań.

„Komunikat urzędowy zawiera ostrzeżenie pod adresem Polski, aby w przyszłości rozpatrywała sprawy bez namietności, podkreślając zdecydowaną wolę Niemiec do utrzymania pokoju i unormowanych stosunków.

„To oświadczenie — kończy biuro Conti — nie jest pierwszym zapewnieniem o nadzwyczajnej miłości pokoju rządowi narodowemu, to też przypuszczać należy, że nie będzie zignorowane przez zagranicę, która stale powtarza, iż nowe tendencje Niemiec zagrażają pokojowi europejskiemu.”

Od redakcji: Tyle komentarz berlińskiego nacjonalistycznego Biura Conti. Przypominamy, że oficjalny komunikat Biura Wolffa, podany przez nas w wydaniu porannym, zredagowany był w tonie pojednawczym, oświadczając, co następuje:

„Kanclerz Hitler podkreślił zdecydowane zamiary rządu niemieckiego co do utrzymania swego nastawienia i postępowania jak najściślej w ramach istniejących traktatów. Poza Hitler wyraził życzenie, aby oba kraje swoje wspólne interesy rozpatrywały i traktowały bez namietności.”

Sposób, w jaki Biuro Conti komentuje oficjalny komunikat niemiecki, jest przeciwieństwem tego, o czym mówił kanclerz Hitler, apelując do traktowania spraw „bez namietności”. Komentarz Biura Conti jest nie tylko namiętny, ale ponadto niemądry. Został tak niemądrze zredagowany niewątpliwie dlatego, żeby nacjonalistom niemieckim ułatwić poiknięcie i strawienie zbyt dla ich żołądków widocznie umiarkowanego i przyzwoitego komunikatu oficjalnego.

Likwidacja związków klasowych w Rzeszy

Berlin, 4. 5. (PAT). Gabinet Rzeszy zdecydował o formie, w jakiej nastąpić ma przebudowa klasowych robotniczych związków zawodowych w jednolitą organizację fachową o charakterze przedstawicielstwa stanowczego. Przeprowadzenie reformy powierzone zostanie desygnowanemu przez rząd specjalnemu komisarzowi dla spraw związków zawodowych. Jako kandydata wymieniają b. nadprezydenta Prus Wschodnich Augusta Winniga.

Los chrześcijańskich związków, znajdujących się pod wpływem centrum, dotychczas jest niepewny. Ostatnio toczyły się rokowania między przedstawicielami tych organizacji, a przewodniczącym „Komitetu ochrony pracy” dr. Leyem. W kołach politycznych wyraża się przekonanie, że związki chrześcijańskie podporządkują się zasadom rządowego projektu reformy.

zmniejszyły, lecz przeciwnie będą się zwiększały. Na razie pomyślną okoliczność dla Włoch stanowi fakt, że taki czynnik, jak Watykan, powodowany innymi względami, spogląda z nieufnością na hitleryzm i na jego zakusy przyłączenia katolickiej Austrii do hitlerowskich Niemiec.

Odwrócenie się opinii angielskiej od Niemiec, wystąpienie lorda Greya oraz niespodziewany antyniemiecki występ Lloyda Georgea, są oczywiście dla polityki włoskiej wielce nie na rękę. Prasa włoska pokryła to wszystko milczeniem.

Natomiast koncentruje swą uwagę na rozmowach waszyngtońskich i przygotowaniach konferencji ekonomicznej. Alchemia monetarna, na jaką puściła się Ameryka w przededniu konferencji ekonomicznej, spotkała się tu, podobnie

jak we Francji, ze stanowczą krytyką. Mussolini jest zdawna przeciwny wszelkiej inflacji. Nieraz dawał temu wyraz. To też prasa włoska podkreśla, że powrót do stabilizacji jest koniecznością międzynarodową. Również w sprawie długów stanowisko Włoch jest niedwuznaczne. Zdaniem tutejszych kół politycznych, układ lozański w sprawie odškodowań ma o tyle sens, o ile nastąpi rewizja długów, a cała konferencja ekonomiczna zostanie sparaliżowana, o ile przed tem nie zostanie zdecydowana przez Amerykę kwestja raty cztercowej, która dla Włoch wynosi 12 i pół miliona dolarów, a więc kwotę wcale poważną, mimo spadku dolara. Kwestja długów zbliża zatem stanowisko włoskie do stanowiska Francji.

Rzym, 1 maja.

S. M.

Bilans rozmów waszyngtońskich

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Paryż, 2 maja.

Za kilka dni były premier Herriot, nadzwyczajny ambasador Francji wyładuje na wybrzeżu francuskim. Jak przedstawia się bilans jego rozmów w Waszyngtonie? Pozytywnie, czy negatywnie? Żeby odpowiedzieć na to pytanie, należy przedewszystkiem rozróżnić prezidenta Stanów Zjednoczonych, p. Roosevelta i kongres, w którego rękach spoczywa w istocie klucz wszelkich pertraktacji.

Nowy prezydent Stanów Zjednoczonych odnosi się do Francji z prawdziwą sympatią. Przyjaźń francusko-amerykańska, jeżeli nie odżyła w pełni, to jednak nastąpiło znaczne zbliżenie i wzajemne zrozumienie. Mimo jednak swej energii, prezydent Roosevelt nie ma wolnych rąk. Istotnym panem sytuacji pozostaje w dalszym ciągu senat amerykański. To też, jak ktoś słusznie tutaj się wyraził, nie chodzi tyle o pozyskanie prezidenta Roosevelta, ale o przekonanie i pozyskanie samej Ameryki. Opinia jej znajduje się obecnie w stanie przejściowym; posunięcia polityki faszystowskiej i hitlerowskiej nie przeszły bez echa za Oceanem. Nieprzejednany dotąd senator Borah zdaje się zmienić nieco front, a to nietylko względem Francji, lecz także wobec kwestji „korytarza“ polskiego, która z inicjatywy p. Mac Donalda oraz różnych germanofilów była omawiana w Waszyngtonie.

Niemniej jednak komunikat, streszczający rokowania pomiędzy p. Rooseveltem a p. Herriotem, jest nadzwyczaj myślisty. Z trzech zasadniczych kwestyj, rozważanych w Waszyngtonie, a mianowicie: odrodzenia ekonomicznego, rozbrojenia, długów — żadna nie została ostatecznie rozwiązana.

Co do pierwszej, to, według kompetentnych osobistości francuskich, powinna ją przedewszystkiem poprzedzić stabilizacja dolara i funta. Tymczasem w Waszyngtonie była omawiana sprawa rozejmu celnego, który miałby trwać aż do 12 czerwca, tj. do chwili zwołania konferencji ekonomicznej w Londynie. P. Herriot zamierza podobać użyć całego swego wpływu wobec parlamentu, by użyć właśnie ów rozejm. Zadośćuczynienie jednak temu żądaniu stanowiłoby ruinę dla francuskiego handlu i przemysłu w chwili, w której Stany Zjednoczone deprecjonują dolara i gdy bilans handlowy Ameryki przedstawia się korzystnie, a bilans handlowy Francji ma deficyt, sięgający sumy przeszło 10 miliardów franków. Żądanie rozejmu celnego z punktu widzenia amerykańskiego jest zrozumiałe. Ameryka chce wyzyskać obniżenie wartości dolara dla zwiększenia swego eksportu i nie chciałaby, aby podwyżka cel na jej produkty zepsuła tę kalkulację.

Pod względem rozbrojenia była wprawdzie mowa w Waszyngtonie o ustanowieniu t. zw. „automatycznej“ kontroli nad zbrojeniami, ale wzamian za pewne osłabienie zbrojeń Francji. Zważywszy napięcie nacjonalistyczne, panujące na terytorjum Rzeszy od czasu utrwalania się tam hitlerizmu, podobne projekty kontroli są oczywiście najzupełniej niewystarczające. Z drugiej strony rozważano także sprawę wyrzeczenia się przez Stany Zjednoczone wolności morskiej, czyli prowadzenia handlu w razie wojny z następnikiem. Tego rodzaju gwarancja jest jednak również niedostateczną, jeżeli chodzi o realne zapewnienie bezpieczeństwa.

Zagadnienie długów pozostaje nadal w zawieszaniu. O ile w czasie pierwszych dni dyskusyj z p. Mac Donaldem była mowa o przyznaniu moratorium co do nowej raty czerwcowej, to obecnie, zdaje się, kongres amerykański nie podziela w tej sprawie zdania prezidenta Roosevelta. Dlatego też opinia francuska z satysfakcją podkreśla, iż dobrze się stało, że p. Herriot nie uzyskał przed wyjazdem od swego rządu obietnicy uiszczenia przez Francję zaległej wypłaty Ameryce.

Reasumując całokształt rozpatrywanych w Waszyngtonie zagadnień, można powiedzieć, że jeżeli ich wynik nie jest zupełnie negatywny, to jednak nie przedstawia się zbyt dodatnio, jako preludjum do przyszłej światowej konferencji ekonomicznej. W Londynie dopiero nastąpi zwarta dyskusja. Nie rozpocznie się ona jednak pod zbyt pomyślnymi auspiciami.

Opinia francuska podkreśla prze-

dewszystkiem, że jeżeli należy cieszyć się szczerze z uczuć sympatji, jakie względem Francji żywi prezydent Roosevelt, to jednak nie powinno się oddawać zgubnym złudzeniom co do nagłego zwrotu w opinii amerykańskiej. Kampanja, rozwinięta tam przez propagandę niemiecką, zbyt głębokie zapuściła korzenie, by ją można było z miesiąc rozbroić. Nie zapominajmy zresztą, iż jednym z najważniejszych wyborców dzisiejszego prezidenta Stanów Zjednoczonych był nie kto inny, jak sławny germanofilski potentat prasowy Hearst. Niemniej jednak w Białym Domu wpływ niemieckie podobno zmalały.

Ameryka pragnie obecnie współpracować nad odbudową ekonomiczną

świata i Europy. Powoduje się w tem, jak powiedział p. Tardieu, nie humanitaryzmem, ale własnymi kłopotami wewnątrz. Szuka zatem nowych dróg, by wyjść z trudnej sytuacji. Przyszłość pokaże, czy dadzą one oczekiwane rezultaty, a nie przyniosą znużonym i zubożałym materjalnie i moralnie społeczeństwom ponownych rozczarowań. Traktat wersalski nie jest doskonały. Stanowił on jednak najlepszą podstawę powojennej Europy. Niemal wszyscy wielcy b. aljaci za wyjątkiem Francji, jeżeli nie podkopali sami, to niemniej przyczynili się do naruszenia jego podwalin. A jednak jedynym wyjściem z trudnej fazy ekonomicznej, jak i politycznej było utrzymanie ich solidarności. Jej rozbicie wykorzystywały zresztą Niemcy. Dzisiaj jednak nietylko Europa, ale i Ameryka drogo opłacają ten błąd.

I. BRIARES.

Rugowanie Żydów w Niemczech

Oczyszczanie kas chorych i zakładów ubezpieczeń społecznych — Wypieranie żywołu żydowskiego z advokatury — Akademia propagandy antysemitycznej

Prasa berlińska donosi, że dr. Hadeskamp został przez rząd powołany do zreorganizowania składu lekarzy w kasach chorych i zakładach ubezpieczeń społecznych. Aż do ustawowego uregulowania tych spraw lekarzom-Żydom został zamknięty dostęp do praktyki. Wszyscy lekarze pochodzenia żydowskiego i lekarze — komuniści będą z kas usunięci. Dla lekarzy - Żydów będą prawdopodobnie poczynione pewne wyjątki, z których natomiast nie będą korzystali lekarze, czynni w organizacjach komunistycznych. Wyjątki dla lekarzy-Żydów odnosić się będą do tych z pośród nich, którzy praktykowali już przed wojną lub byli czynni na frontach wojennych.

Ogółem jest obecnie w Niemczech czynnych około 50 000 lekarzy, z których blisko 40 000 trudni się praktyką w kasach. Liczba lekarzy - Żydów w Niemczech sięga około 7 000, wśród nich blisko 6 000 czynnych w kasach. Uprawnienia lekarzy - Żydów do praktyki kasowej zgodnie z nowymi przepisami zostaną sprawdzone w ciągu najbliższych trzech miesięcy.

W „Blätter fuer Arbeitsrecht“, ukazujących się jako dodatek do „Deutsche Arbeitsgeberzeitung“, ukazał się artykuł radcy sądowego dr. Theodora Rohlfinga, wywodzącego, że robotnicy i urzędnicy żydowscy mogą być z tytułu ich przynależności do rasy żydowskiej usuwani bez prawem przewidzianego odszkodowania. Biorąc pod uwagę obecny stan rzeczy — pisze autor artykułu — stwierdzić należy, że wypowiedzenie z powodu przynależności do rasy żydowskiej nie jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Nie jest to również sprzeczne z zasadą swobód wyznaniowych, gdyż ewentualne wypowiedzenia następują nie z racji przynależności pracownika względnie robotnika do religji żydowskiej, lecz z racji jego pochodzenia semickiego, ochrony zaś rasy semickiej ustawa nie przewiduje.

Z Monachjum donoszą, że słucha-

cze wydziału medycznego na uniwersytecie monachijskim uchwalili dopuścić studentów - Żydów do prac anatomicznych wyłącznie na trupach żydowskich. Nowych słuchaczy - Żydów uniwersytet nie przyjmuje.

Egzekutywa związku prawników w Prusach zaakceptowała wszystkie kroki rządu niemieckiego w sprawie wyparcia Żydów z advokatury. Egzekutywa związku prawników uchwalila następującą rezolucję:

„Niemcy odrodzą się dopiero wtedy, gdy wszyscy prawnicy i sędziowie zjednoczą się w wspólnym froncie walki pod przewodem Hitlera“.

Według doniesień Żydowskiej Agencji Telegraficznej, Hitler zorganizował przy narodowo-socjalistycznej organizacji w Berlinie specjalną uczelnię dla propagandy antysemitycznej. W uczelni tej kształceni są organizatorzy antysemitcy z wielu krajów. Wśród słuchaczy są Rumuni, Węgrzy, Chorwaci, Bułgarzy, Grecy, Łotysze, Szwedzi, Holendrzy, Szwajcarzy i inni.

Pierwszym absolwentem tej uczelni był syn prof. Cuzy. Węgierscy antysemitcy wydelegowali na ten kurs kilku słuchaczy. Na kilka dni przed Wielkanocą Hitler przyjął na dłuższą audjencję lidera węgierskich nacjonalistów, pośła Szoltana Meszko i omówił z nim organizację propagandy antysemitycznej na Węgrzech, gdzie ruch narodowo-socjalistyczny ostatnio wzmógł się w kilku okręgach, zwłaszcza wśród ludności wiejskiej.

Głównym celem berlińskiej uczelni antysemitycznej jest organizacja międzynarodowej działalności antyżydowskiej. Całą pracą kieruje nowy komisarz urzędu zagranicznego, Artur Rosenberg. Do wszystkich krajów delegowani są organizatorzy i komisarze polityczni, mający na celu zakładanie silnych placówek. Największe wysiłki czynione są pod tym względem w Ameryce, dokąd Hitler deleguje coraz nowych, wpływowych emisariuszy.

gnęła po hegemonję nad całym śródziemnym morzem północnym.

Dzisiaj, kiedy dziewięć niepodległych narodów posiada dostęp do wolnych i gościnnych wód Bałtyku, idea „dominium maris Baltici“ pogrzebana została na zawsze w pyłe dziejów, a zasada Bałtyk dla najsilniejszych straciła również rację bytu. Najistotniejsze znaczenie zachowały natomiast wiekowe nakazy oparcia jednej z granic naszej Ojczyzny — o morze.

Prelegentowi, który wykład swój wygłosił z niebywałą swadą, podziękowała bardzo licznie zgromadzona publiczność burzliwymi oklaskami.

Przypominamy, że następny odczyt, drugi z cyklu, obejmującego cztery wykłady, wygłosi znakomity uczyony, prof. uniwersytecki członek czynny Polskiej Akademji Um. dr. Jan Nowak, który będzie mówił w d. 10 maja na temat „Geologiczna przeszłość Bałtyku“.

Manifestacje akademickie w Warszawie

Prasa warszawska donosi:

Wiadomości o rozporządzeniu dotyczącym stowarzyszeń akademickich, bardzo szybko rozeszły się wśród młodzieży akademickiej wywołując wielkie wrażenie. We wtorek na uniwersytecie doszło do manifestacji na cześć autonomji. Studenci wywiesili transparent z napisem: „Niech żyje autonomia!“ oraz wznosili okrzyki.

Warszawa, 4. 5. (Tel. wł.) Przed tablicą pamiątkową w ogrodzie botanicznym odbyło się wczoraj nabożeństwo, w którym wzięło udział kilka tysięcy akademików. Następnie ruszyli oni pochodem do uniwersytetu, gdzie na dziedzińcu przemówił: prezes Związku Polskich Korporacji Akademickich p. Bajkowski oraz p. Tadeusz Piasecki na temat konstytucji i o autonomji.

żydowskie pogroźki

Proboszcz kościoła Najśw. Marij Panny w Łodzi otrzymał od jakiegoś „Legjonu Młodych Żydów“ list, którego brzmienie podajemy za „Gaz. Warszawską“:

Do Kancelarji Kościoła

Najśw. Marij Panny

na ręce Księdza Proboszcza

Dosyć tych prześladowań, dosyć tych pogromów na Żydom dosyć tego buntowania narodu chrześcijańskiego przez kler. Żądamy stanowczo, by księża z ambony wygłaszali kazania przeciwko antysemitycznym prześladowaniom.

Tylko księża są winni temu, i tylko księża buntują tę ślepa masę przeciwko nam, ale naród żydowski ma wielką się i ciężko może się zemścić za tę krzywdę, którą się jemu dzieje. Naród żydowski ma za sobą cały świat i już historia okazała jaką siłę ma jeżeli chce się zemścić.

Dajemy dwa tygodnie czasu, na uspokojenie tych ślepych rozbójników w parafii waszej i jeżeli w tym czasie oni się nie uspokoją, to mury waszych kościołów mogą się tak zaważyć, jak się zaważyły mury Jerozolimskie. Żydowski naród na duchu jeszcze nie upadł i to co w starożytnych czasach umiał dokonać to i teraz potrafi.

Legjon Młodych Żydów.

Ta niesłychana pogroźka żydowska jest wymownym dokumentem stosunków.

Aresztowania w Częstochowie

„Gazeta Narodowa“ wychodząca w Częstochowie, donosi:

„W ub. czwartek w nocy miasto nasze zostało pokryte napisami: „Precz z Żydami“, „Nie kupuj w Żyda“, lub krótkimi „Żyd“ na sklepach i domach żydowskich. W związku z tem policja aresztowała przechodzących w nocy Aleją Kościuszki studentów wyższych uczelni warszawskich, pp.: Ryszarda Szczęsnego, Wacława Piekarskiego, Euzejusza Lajtnera, oraz p. Studnickiego.

„Po wylegitymowaniu ich w komisariacie wypuszczono ich na wolność. Jednak po kilku godzinach przeprowadzono u nich rewizję i aresztowano ich z powrotem. Po przesłuchaniu sędzia śledczy zwolnił aresztowanych w sobotę.“

Stronnictwo Narodowe

KOŁO STARE MIASTO

Plenarne zebranie odbędzie się w piątek, 5 b. m. o godz. 20 w lokalu Półkowej. Na porządku obrad referat polityczny, który wygłosi p. Stanisław Jeske. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Prof. Wł. Konopczyński o kwestji bałtyckiej

We środę, dnia 3 maja o godz. 20-tej wygłosił profesor uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Władysław Konopczyński odczyt p. t. „Kwestja bałtycka jako zagadnienie międzynarodowe“. Odczyt ten zainaugurował cykl wykładów, poświęconych Pomorzu i Bałtykowi, a zorganizowanych w b. m. wspólnym staraniem Powszechnych Wykładów Uniwersytetu Poznańskiego i Instytutu Bałtyckiego w Toruniu.

Kwestja bałtycka — mówił prelegent — początkami swemi sięga zamierzonych dzieł Rozpoczyna się ona z chwilą pokrycia się brzegów Bałtyku stałymi osadami ludzkimi. Odkąd owe ludy, zamieszkujące pobrzeże Bałtyku, nauczyły się żeglować, wylania się zagadnienie prawa do morza Bałtyckiego. Z punktu widzenia międzynarodowego kwestja bałtycka polegała i polega na tem, czy Bałtyk ma być pod panowaniem jednego lub kilku narodów, czy też ma służyć wszystkim narodom, których ziemie przylegają do wybrzeża.

Dookoła tej kwestji toczyły się żarte spory, popierane orężem szeregu państw, walczących o hegemonję na morzu Bałtyckim. Historia walk o tę he-

gemonję dzieli się na kilka okresów. Pierwszy to okres normandzko-duński w średniowieczu do XIII w., drugi — okres hanzeatycki prawie do połowy XVI w.; jest to okres, w którym potężna organizacja Hanzy i Zakon Krzyżacki rozciągają swoje wpływy na pobrzeże bałtyckie, służąc sprawie niemieckiej. Dalej okres duński do połowy XVII w., w którym pod koniec ambicjom bałtyckim Kopenhagi zaczęły przeciwstawiać się Polska, Szwecja i Moskwa. Wynikiem dążeń tych państw było starcie, zakończone „siedmioletnią wojną północną“. W kilka lat po tej wojnie „dominium maris Baltici“ przenosi się z Kopenhagi do Sztokholmu i tam ma swoją rezydencję aż do r. 1710.

Okres następny, rosyjski trwał niewiele więcej do końca w. XIX. Faktycznie to tylko Piotr Wielki dążył do zaspokojenia swoich ambicji panowania na Bałtyku. Następny jego zwrócił swe plany ekspansji raczej ku ładowi. Okazało się, że Rosja nie była powołana do objęcia po Duńczykach i Szwedach „dominium maris Baltici“. Polityka Rosji przyczyniła się do wzrostu zjednoczonej Germanji, która pod koniec XIX w. się-

Święto narodowe w stolicy

Warszawa, 4. 5. (PAT.) Wczorajsze uroczystości, związane z obchodem święta narodowego 3 maja, miały w stolicy przebieg podniosły. Na wszystkich domach powiewały flagi o barwach państwowych. Od wczesnego rana gromadziły się na ulicach tłumy publiczności, witając oddziały wojskowe udające się na plac rewji. O godz. 9-ej rano rozpoczęły się w świątyniach wszystkich wyznań nabożeństwa dla żołnierzy garnizonu stołecznego, nie biorących udziału w defiladzie.

O godz. 10-ej rano odbyło się uroczyste nabożeństwo w katedrze św. Jana, odprawione przez ks. kardynała Kakowskiego w asyście biskupa polowego wojsk polskich ks. Gawliny i licznego duchowieństwa. Na nabożeństwo przybył pan Prezydent Rzeczypospolitej w otoczeniu członków domu cywilnego i wojskowego.

Kiedy we wszystkich świątyniach odbywały się nabożeństwa, na historyczny „pi. Saski“ poczęły nadciągać

oddziały wojskowe wszystkich rodzajów broni, oddziały przysposobienia wojskowego i policji państwowej, ustawiając się w sześciu rzutach frontem do pomnika ks. Józefa Poniatowskiego, u stóp którego wzniesiono trybunę, przybrane emblematami państwowymi dla przedstawicieli władz, dyplomacji prasy i publiczności. Chodnik okalający plac rewji zalegały tłumy publiczności.

Po skończonem nabożeństwie w katedrze św. Jana po przybyciu przedstawicieli rządu, korpusu dyplomatycznego, generalicji, admiralicji i przedstawicieli organizacji społecznych o godz. 11.15 rozpoczęła się defilada. Po oddziałach wojskowych przedzielała policja konna i piesza z oddziałem rowerzystów oraz kompanja straży więziennej, a następnie 4 bony przysposobienia wojskowego hufców szkolnych i organizacji P. W.

Z całego kraju nadchodzą doniesienia o uroczystych obchodach święta narodowego.

Niezwykle ważna rozmowa w Waszyngtonie

Paryż, 4. 5. (PAT.) Korespondent „Journal“, Geo London donosi z pokładu „Ile de France“, rzekomo z pewnego źródła, że Herriot z Rooseveltem odbyli w Waszyngtonie niezwykle ważną, dłuższą rozmowę, dotyczącą obecnej sytuacji w Niemczech.

Roosevelt miał bardzo interesować się wiadomościami podanymi mu przez Herriota i pod wpływem tych rewelacji Norman Davis miał otrzymać nowe instrukcje.

Rozmowa ta — zdaniem Geo Londona — była jednym z najciekawszych i najważniejszych momentów pobytu Herriota w Waszyngtonie.

Walki hitlerowców z lewicowcami w Gdańsku

Gdańsk, 4. 5. (PAT.) Na tle walki o wywieszanie w rozmaitych stronach miasta chorągwi socjalistycznych i komunistycznych doszło do licznych starć. W wyniku tych walk jeden robotnik został zraniony kulą rewolwerową, a drugiemu pocięto twarz nożem. Robotnicy ci zrywali odznaki hitlerowskie.

Doszło również do poważnego incydentu przed domem, w którym mieszka redaktor pisma socjalistycznego „Danziger Volksstimme“. Atomas, Wywiesił on z okna swego mieszkania chorągiew socjalistyczną, co spowodowało zgromadzenie się licznej grupy umundurowanych hitlerowców i obrzucenie kamieniami okien. Kilku hitlerowców usiłowało wtargnąć do wnętrza mieszkania.

W obronie własnej red. Atomas dał parę strzałów rewolwerowych na postarach. Podczas tego zajścia zostało zranione dziecko na ulicy. Według jednej wersji nastąpiło to wskutek strzałów red. Atomasa, według innej od kul hitlerowców. Red. Atomas, aresztowany przez policję natychmiast po zajściu, został następnie zwolniony.

Prez. Roosevelt nie przyjedzie do Europy

Londyn, 4. 5. (PAT.) Z najbliższego otoczenia delegata amerykańskiego Normana Davisa korespondent PAT. dowiaduje się, że pogłoska o przyjeździe Roosevelta do Londynu celem wzięcia udziału w otwarciu wszechświatowej konferencji ekonomicznej pozbawiona jest wszelkich cech prawdopodobieństwa.

Jest rzeczą wykluczoną, aby prez. Roosevelt zechciał w obecnym stanie rzeczy rzucić na szalę swą popularność w Ameryce i zaangażował się do losów której narazie nakazana jest wielka ostrożność. Sposób, w jaki potraktowany został przez komisję przygotowawczą wniosek amerykański o

rozejmie celny poparty jedynie przez Francję i zwalczany silnie przez Niemcy przy negatywnej pasywności W. Brytanji wskazuje na to, że konferencja ma przed sobą bardzo ciernistą drogę. Co do składu delegacji amerykańskiej, to uchodzi za pewne narazie tylko to, że głównym reprezentantem będzie sekretarz stanu Hull, a jego zastępcą prof. Molley, główny doradca ekonomiczny Roosevelta. Wątpliwe jest natomiast, aby Norman Davis brał udział, bowiem zadaniem jego jest przedewszystkiem konferencja rozbrojeniowa, która nie powinna, zdaniem Ameryki, ucierpieć z powodu konferencji ekonomicznej.

W. Brytanja w przededniu nowych wyborów?

Londyn, 4. 5. (PAT.) Prasa angielska ostro krytykuje zawarcie traktatów handlowych z Danją, Niemcami i Argentyną. Niektóre pisma, jak „Daily Express“ i „Daily Herald“ mówią nawet o możliwości kryzysu w konie rządu i o ustąpieniu min. handlu Runcimana, odpowiedzialnego za te traktaty.

„Daily Herald“ twierdzi, że po ukończeniu światowej konferencji ekonomicznej dojdzie do nowych wyborów, ponieważ obecny rząd nie utrzyma się. Konserwatyści — zdaniem dziennika — będą usiłowali utworzyć rząd czysto konserwatywny, rachując na to, że w wyborach, jakie się wówczas odbędą, odniosą zwycięstwo. Baldwin w takim razie poszedłby do izby lordów, a MacDonald, gdyby nie zgodził się wstąpić do partji konserwatywnej, zakończyłby swoją karierę.

Jubileusze pracowników P. K. E.

Z Akademii 3 Maja Stow. Wzaj. Pomocy Pracowników Tramwajowych

Uroczysty obchód Konstytucji 3-go Maja odbył się w sali amarantowej Staraniem Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy Pracowników Tramwajowych. Przybyli licznie pracownicy tramwajowi z rodzinami, oraz liczni goście i członkowie dyrekcji, z p. inż. Maćkowiakiem, dyrektorem poznańskich tramwajów miejskich, na czele. Uroczystego zagał p. Ziętkiewicz jako prezes „Wzajemnej Pomocy“, a chór pracowników tramwajowych odspie-

wał na rozpoczęcie uroczystości staropolską pieśń rycerską „Boga Rodzica“. Referat o Konstytucji 3 Maja wygłosił ks. prałat Prądzyński. Dostojny mówca wskazał na doniosłe znaczenie Konstytucji 3. Maja, która mimo dawnego czasu jaśnieje narodowi, jak gwiazda przewodnia i jest powodem uroczystego święta w dniu poświęconym czci Królowej Korony Polskiej. — Miłem urozmańczeniem uroczystego obchodu był występ dzieci pracowników

tramwajowych w żywym obrazie i śpiewy chóru pracowników tramwajowych.

Drugą częścią wieczoru było uroczyste odznaczenie długoletnich pracowników tramwajowych zatrudnionych w Poznańskiej Kolei Elektrycznej przez 25 wzgl. 30 i 35 lat. Do odznaczonych przemówił w serdecznych słowach dyrektor P. K. E., p. inż. Maćkowiak, podkreślając ich przywiązanie do warsztatu pracy i sumienną długoletnią służbę. Ekspedytor tramwajów poznańskich, p. Władysław Mączyński otrzymał medal złoty Zw. Komunikacyjnego w Polsce, dyplom za 25-lecie pracy otrzymał motorowy p. Józef Nerlich i magazynier tramwajów Stanisław Śmieiński. Za 30-letnią pracę otrzymał odznaczenie p. Jan Ziętkiewicz, prezes „Wzajemnej Pomocy“. Za 35-letnią pracę w tramwajach poznańskich zostali odznaczeni pp.: starszy kontroler Franciszek Zurek, starszy instruktor Andrzej Skoibiński, odźwierny tramwajów Amanus Niebóć, motorowi Maksymilian Chyła i Józef Michalczak i werkm. Stanisław Napieralski. Odznaczeni otrzymali również gratyfikacje pieniężne w wysokości miesięcznych poborów.

Do odznaczonych przemówił następnie jeszcze w gorących słowach proboszcz parafji języckiej ks. St. Budaszewski, składając im życzenia. W imieniu odznaczonych przemawiał p. Ziętkiewicz, a śpiew chóru pracowników tramwajowych zakończył tę podniosłą uroczystość. (kl.)

Powrót z Afryki

Warszawa, 4. 5. (PAT.) Na lotnisku cywilnem wylądowali ppłk. Kwiecieński i kpt. Hirszbard na samolocie R. W. D. 5., po locie okrężnym nad Afryką.

Rosenberg w Londynie.

Berlin, 4. 5. (Tel. wł.) Hitlerowski „minister spraw zagranicznych“ Rosenberg wyjeżdża pod koniec tygodnia do Londynu, gdzie zabawi około siedmiu dni.

Ciągnięcie „dolarówki“

W dniu 1 maja odbyło się ciągnięcie 4. proc. premijowej pożyczki dolarowej, ser. III, z wynikiem następującym:

Doł. 12.000	padło na nr. 850500.
Doł. 3.000	na nr. nr.: 377771 1329952.
Doł. 1.000	na nr. nr.: 1438881 481290
1284125 1317868 218399 1414763 1459996.	
Doł. 500	na nr. nr.: 1163553 16804
487443 567093 620074 1265718 1287658 408115	
466446 632724.	
Doł. 100	na nr. nr.: 207895 476197
766278 100045 1219409 200976 89264 622282	
213551 549186 1099199 850270 358429 772994	
889947 814667 119575 118487 580292 1161017	
137623 3542 427530 427276 411954 1404844	
1348055 488860 562022 175661 428894 1395702	
1491106 861403 1069160 995021 881095 394951	
457369 973185 380782 720087 374831 1054692	
654478 1372941 68278 851038 8384 153889	
372772 188719 575063 575734 1353741 1027747	
1218471 866430 1492235 492978 218276 619473	
885019 1427495 361815 629931 384957 686002	
231544 232283 688877 1237075 1302538 846027	
1382328.	

Przepowiednia pogody na piątek:

W dalszym ciągu bardzo ciepło, przelotne zachmurzenia.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 5. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona.

Z pożyczek państwowych obracano 5% pożycz. konwers. po 42½—42¼ w płaceniu, również płacono za 4% pożycz. inwest. 100 oraz za 3% pożycz. bud. 39—, natomiast ofiarowano 4% premj. dol. po 45—.

Z papierów komunalnych obracano 8% oblig. m. Poznania z r. 1929 po 92% w transakcjach.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy dol. stare po 30— bez obrotu, natomiast 4% listy dol. amort. handlowano po 42½—42¼ oraz 4% listy zast. konwert. po 38— w transakcjach. 4½% listy żytnie konwert. poszukiwano po 4.80.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 73—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu)

5% pożyczka konwersyjna 42½—42¼% P. 8% obl. m. Poznania z 1929 r. 92% + 4½% listy dolar. w złocie amort. P. Z. K. 42½—42¼% + 4% listy zastaw. konw. ostepml. P. Z. K. 38% +

(Kurs w złotych)

4% pożycz. premj. dolarowa, serja III 45.— O. 4½% listy żytnie P. Z. K. 4.80 F. 4% premj. pożycz. inwestycyjna 100.— P. 3% pożyczka budowl., serja I 39.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em 73.— P.

Tendencja ożywiona.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 7.47 zł. w Gdańsku 7.30 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 203.00 zł. gotówka 200.00 zł. za 100 guld. gd. w dewizach 174.06 do 174.32 zł. gotówką 173.72 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 4. 5. 1933 r.
Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagonowo, dostawa olejąca za 100 kg.:

Standardy: 1. żyto poznańskie 700 g/l. 2. żyto pomorskie 695 g/l. 3. pszenica poznańska i pomorska 721 g/l. 4. owies poznański i pomorski 445 g/l.

Ceny transakcyjne
Żyto 190 tonn par. Poznań 18,00
Ceny orientacyjne

Żyto	17,75—18,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	35,50—36,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 681—691 g/l.	14,25—15,00
Jęczmień 643—662 g/l.	13,75—14,25
Usposobienie spokojne.	
Owies	11,25—11,75
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% w/w work.	27,50—28,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% w/w work.	55,00—57,00
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	8,75—9,50
Otręby pszenne	9,00—10,00
Otręby pszenne (grube)	10,25—11,25
Gorzyczka	46,00—52,00
Wyka latowa	11,50—12,50
Peluszka	11,00—12,00
Groch Victoria	21,00—23,00
Łubin niebieski	6,00—7,00
Łubin złoty	8,00—9,00
Seradela	10,00—11,00
Ziemniaki jadalne	1,70—1,90
Ziemniaki fabr. za kg %	11

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 280 tonn, pszenicy 90 tonn otrab żytnich 31 tonn, otrab pszennych 25 tonn.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 4. 5. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Gdańsk	174.30	174.73	173.87
Holandja	358.80	359.70	357.90
Kopenhaga	135.50	136.15	134.85
Londyn	29.81	29.94	29.64
N. Jork kabel	7.63	7.67	7.59
N. Jork czek	7.59	7.63	7.55
Paryż	35.11	35.20	35.02
Praga	26.55	26.60	26.48
Sztokholm	153.50	154.25	152.75
Szwajcaria	172.40	172.83	171.97
Włochy	46.35	46.58	46.12
Berlin	208.50		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% pożycz. bud.	37.75—38.75
4% pożycz. inwest.	49.50
5% pożycz. konwers.	43.00
6% pożycz. dolarowa	50.50—50.00
4% pożycz. dolarowa	47.50—49.00
7% pożycz. stabiliz.	50.75—51.25
w drobnych odcinkach po 100	51.55—54.00

Tendencja przeważnie mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski 73,00

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Berlin, 4. 5. 1933 r.

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg

Pszenica marchijska	197,00—199,00
Tendencja mocniejsza.	
Żyto march.	154,00—156,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	172,00—180,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—172,00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	128,00—131,00
Tendencja mocniejsza.	
Mąka pszenna	23,25—27,50
Tendencja mocniejsza.	
Mąka żytnia	20,80—22,75
Tendencja mocniejsza.	
Otręby pszenne	8,50—8,90
Tendencja stała.	
Otręby żytnie	8,70—8,90
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20,00—24,00
Groch drobny jadalny	19,00—21,00
Groch pastewny	13,00—15,00
Peluszka	12,25—14,00
Bób	12,00—14,00
Wyka	12,50—14,00
Łubin niebieski	8,00—9,25
Łubin złoty	11,80—12,50
Seradela nowa	16,00—18,00
Kuchy Iniane	11,00
Kuchy z orzecha ziemnego	11,00
Kuchy mielone (mączka)	11,60
Wytłoki suche	8,60
Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,70
Śróć Soja ekstrahowany 46% loco Szczecin	10,80
Płatki ziemniaczane	13,80—13,40
Ziemniaki złote	1,10—1,25

Ogólna tendencja mocniejsza.

Maj 1933 roku

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Warszawa, 2 maja.

Co nam przyniesie maj? Niechybnie będzie to miesiąc pod względem politycznym żywy i dający wiele wskazań na przyszłość.

Zaczął się dzisiaj demonstracjami pierwszomajowymi. Przed kilku jeszcze laty manifestacje socjalistyczne odbijały się na życiu miasta. W pierwszych latach po wojnie w czasie pochodów bywały nawet zamykane sklepy. Był to przecie okres takiego napięcia socjalistycznego, że w Sejmie pojawiały się wnioski o uznanie tego dnia urzędowo za święto pracy. Wniosek wprawdzie upadł, ale głosował za nim oprócz klubu P. P. S. (włącznie jego pilsudczyków — red.) także i klub „Wyzwolenia“ (również włącznie pilsudczyków — red.). Były czasy, kiedy dzień 1 maja zawsze był widowiskiem ostrych starć i krwawych porachunków między socjalistami.

Gdzież są te czasy! Jak daleko od nich już jesteśmy! Dzisiaj wszystko już się odbywa pod egidą policji. Nasamprzód konferencje w komisariacie rządu, potem ustalenie programu, a w dniu manifestacji dzieje się już wszystko wedle planu. Uroczystość 1 maja przestała być już dniem walki, a stała się obowiązkiem partyjnym, który dla honoru trzeba spełnić. O tem np., żeby tego dnia stawały drukarnie i pisma nie wychodziły, już się nawet nie myśli.

Tegoroczne manifestacje czerwone były słabsze, niż lat poprzednich. Jedynie P. P. S. w pochodzie wystąpiła silniej, niż poprzedniego roku. Po raz pierwszy wystąpiła w pochodzie prądowa grupa Moraczewskiego. Jest to o tyle znamienne, że Moraczewski organizuje robotników w swych związkach zawodowych pod hasłem apolityczności tych związków. A teraz?

Jeżeli chodzi o dalszą majową rocz-

nicę, rocznicę 3 Maja, to jeden szczególnie warto już teraz zanotować: zbiórka na Macierz Szkolną jest prowadzona żywo, młodzież propaguje gorąco i bezinteresownie, co bardzo ujmujące, a publiczność jest na hasła oświatowe wrażliwsza niż dawniej.

Jak to będzie za tydzień, w dzień Zgromadzenia Narodowego; zobaczymy. Tu tylko trzeba zanotować, że Zgromadzenie mniej animuje ludzi, niż kiedykolwiek. Społeczeństwo zdaje sobie dobrze sprawę z warunków w jakich Zgromadzenie Narodowe się odbywa, a zaciekawia tylko osoba, która zostanie wskazana.

Najprawdopodobniej powtórzy się to, co było w r. 1926. Wybór padnie na Józefa Piłsudskiego, który wyboru nie przyjmie, a potem wskaże osobistość, która będzie powołana na najwyższy urząd w kraju.

A co najważniejsze i najnamienniejsze: nazajutrz dnia 9 maja odbędzie się w Sądzie Najwyższym rozprawa kasacyjna w procesie brzeskim. Jaki będzie wyrok Sądu Najwyższego? Czy odrzuci skargę obrony? Jeżeli tak, to kiedy się wyrok uprawomocni? Czy skazani postawie będą aresztowani czy zostanie wobec nich zastosowana ewentualna amnestja?

Los więźniów brzeskich będzie niechybnie barometrem nastrojów.

Zaraz potem przyjdzie zmiana gabinetu. Wszyscy zdają sobie z tego sprawę, że przyszedł rząd, powołany z okazji wyboru nowego Prezydenta, będzie rządem tego samego systemu pomajowego. W systemie tym są jednak pewne warjanty, to też chodzić może tylko o owe warjanty.

Tak minie maj, a dnia 4 czerwca obejmie władzę nowy Prezydent.

Oto maj 1933 r. w Polsce,

M. K.

Rozporządzenie
o stowarzyszeniach akademickich

Szerokie uprawnienia ministra oświaty — Zakaz stowarzyszeń międzyuczelnianych i łączenia się stowarzyszeń w związki — Proporcjonalność w wyborze władz

Jak już pokrótce donosiliśmy, z dn. 1 maja weszło w życie ogłoszone w nr. 30 „Dziennika Ustaw“ rozporządzenie ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego o stowarzyszeniach akademickich wydane na podstawie art. 52 ustawy o szkołach akademickich z dn. 15 marca 1933.

W dziale postanowień ogólnych rozporządzenie przewiduje, że stowarzyszenie akademickie może obejmować studentów tylko jednej szkoły. Stowarzyszeniu akademickiemu nie wolno być członkiem innego stowarzyszenia lub związku bez zgody ministra oświaty. Stowarzyszenia akademickie mogą mieć cele naukowe, samopomocowe, sportowe, przyjaciół narodów, ideowo-wychowawcze i kulturalno-towarzystwie. Osobowość prawną nadawana jest stowarzyszeniom akademickim przez ministra oświaty. Działać może na terenie akademickim tylko takie stowarzyszenie, które uzyskało zatwierdzenie swego statutu.

Minister oświaty może zezwolić na założenie stowarzyszenia akademickiego na zasadach odmiennych, niż ustalone jest w rozporządzeniu, zatwierdzając zarazem statut takiego stowa-

Przy dolegliwościach żołądkowo-kiszkowych, braku apetytu, atonii kiszek wzdęciach, zgadze, odbijaniach, ogólnym podrażnieniu, bólach głowy migrenowych zastosowanie 1—2 szklanek naturalnej wody gorzkiej **Franciszka Józefa** wywołuje doskonałe opróżnienie przewodu pokarmowego. Zalecana przez lekarzy. Tg 1168

rzyszenia i wyznaczając szkołę akademicką, której władze sprawować będą nadzór i opiekę nad stowarzyszeniem.

W dziedzinie zakładania stowarzyszeń akademickich i powoływania ich władz rozporządzenie ustala, że w charakterze założycieli, którzy wnoszą pisemne podanie do senatu akademickiego o zatwierdzenie statutu, może wystąpić grupa studentów, licząca od 20 do 50 osób, zależnie od charakteru stowarzyszenia.

Statuty stowarzyszeń akademickich muszą być zatwierdzone przez senat akademicki danej uczelni, a od decyzji senatu przysługuje założycielom stowarzyszenia odwołanie się za pośrednictwem rektora do ministra oświaty. Zmiany w statucie stowarzyszenia wymagają również zatwierdzenia senatu akademickiego.

Szereg dalszych postanowień rozporządzenia ustala szczegółowo sposób wyborów do władz stowarzyszeń akademickich, opierając się na zasadach wyborów tajnych i bezpośrednich, oraz zachowując kontrolę rektora nad wyborami.

Ewidencje stowarzyszeń akademickich, działających na terenie danej szkoły prowadzi rektor w specjalnym rejestrze, a naczelny nadzór i opiekę nad stowarzyszeniami akademickimi wykonywa minister oświaty. Bezpośredni nadzór i opiekę nad stowarzyszeniami sprawuje senat akademicki przez kuratora, wybranego na wniosek rektora z grona nauczycielskiego danej uczelni.

Walne zebrania stowarzyszeń akademickich mogą się odbywać tylko w obecności kuratora, który winien być zawiadomiony o każdym zebraniu stowarzyszenia co najmniej na 48 godz. naprzód, a w nagłych wypadkach na 24 godziny naprzód, przyczem winien mu być przedstawiony do zatwierdzenia dokładny porządek dzienny obrad.

Kurator stowarzyszenia akademickiego ma prawo uczestniczenia i zabierania głosu na każdym zebraniu odbywającym się w obrębie stowarzyszenia, dalej ma prawo usuwania wniosków sprzecznych ze statutem lub obowiązującymi przepisami, zawieszania uchwał i rozwiązywania zebrań.

W dziedzinie działalności finansowej i ogólnej stowarzyszenia akademickie podlegają kontroli ministra oświaty oraz władz akademickich.

Przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej władz i członków stowarzyszeń akademickich przewidują, że rektorowi przysługuje prawo usuwania od urzędowania prezesa i zarządu stowarzyszenia lub poszczególnych członków

zarządu, jeżeli ich działalność pozostaje w sprzeczności ze statutem stowarzyszenia z obowiązującymi przepisami lub zarządzeniami władz nadzorczych. W razie usunięcia zarządu, rektor wyznacza zarząd tymczasowy z grona członków stowarzyszenia.

Członkowie władz stowarzyszenia akademickiego zwołujący i kierujący walnym zebraniem odpowiadają dyscyplinarnie za wypadki, jakie wydarzą się podczas zebrania. Nadto przewodniczący i członkowie walnego zebrania odpowiadają dyscyplinarnie za niewykonanie zarządzeń władz nadzorczych i za prowadzenie obrad niezgodnie z porządkiem dziennym. Dyscyplinarnie odpowiadają również uczestnicy zebrania, stawiający opór zarządzeniom przedstawiciela władzy akademickiej.

Senat akademicki może czasowo zawiesić działalność stowarzyszenia lub je rozwiązać, jeśli jego zarząd narusza postanowienia rozporządzenia, nie stosuje się do zarządzeń władz nadzorczych lub rozwija działalność sprzeczną z prawem i przepisami o karności akademickiej. Od decyzji senatu przysługuje prawo odwołania do ministra oświaty.

Prawo zawieszania działalności lub rozwiązania stowarzyszenia ma też minister oświaty.

W związku z wejściem w życie rozporządzenia o stowarzyszeniach akademickich, zarządy istniejących w dn. 1 b. m. stowarzyszeń akademickich jednouczelnianych muszą do końca listopada r. b. przedstawić senatowi akademickiemu swój statut do zatwierdzenia, zgodny z zasadami nowego rozporządzenia. Stowarzyszenia, które tego nie uczynią, będą przez senat rozwiązane z dn. 1 grudnia r. b.

Zarządy stowarzyszeń międzyuczelnianych muszą do końca czerwca r. b. zadeklarować senatowi jednej ze szkół akademickich przystąpienie do przekształcenia się na stowarzyszenie jednouczelniane. Reorganizacja ta ma być dokonana do końca grudnia r. b.

W wypadkach wyjątkowych minister oświaty może na wniosek senatu przedłużyć termin przekształcenia stowarzyszenia międzyuczelnianego na jednouczelniane. Stowarzyszenia, które nie zastosują się do terminów rozporządzenia, zostaną rozwiązane.

Stowarzyszenia akademickie, będące członkami innych stowarzyszeń lub związków będą musiały do końca czerwca r. b. wystąpić z nich. Nie przesądza to jednak udziału przedstawicieli stowarzyszeń akademickich do końca grudnia r. b. w czynnościach mających na celu likwidację spraw majątkowych. Termin ten może być wyjątkowo przez ministra oświaty przedłużony.

Znamiennym punktem w rozporządzeniu ministra jest przepis, określający sposób wyborów w stowarzyszeniach akademickich. W stowarzyszeniach, liczących mniej niż 200 członków, wybory władz odbywać się mają na walnych zebraniach zwykłą większością głosów. Natomiast przy wyborach w stowarzyszeniach, liczących ponad 200 członków, obowiązuje zasada proporcjonalności.

Sztuczne lodowisko

Berlin, 4. 5. (PAT.) Statek-łódzisko „Westphalen“ opuścił port kilski i udał się na Ocean Atlantycki. Jak wiadomo, okręt ten ma służyć jako lodowisko dla aparatów komunikacji lotniczej z Ameryką Południową. Przewiduje się stałą komunikację lotniczą pasażerską i towarową między Niemcami i Buenos Aires w ciągu 5 dni.

Sprzedaż reklamowa

Na Targach Poznańskich wstąpić do kiosku firmy

H. MAKOWSKI - Kruszwica

celem spróbowania znanych win i miodów oraz

Szampanów polskich

Pg 10 390 18 24

Wykaz firm

biorących udział w piątej serji konkursów okien wystawowych

Branża składów aparatów radiowych, fotograficznych, optycznych, artykułów sportowych, instrumentów muzycznych, broni i amunicji

„Camera“, artykuły fotograficzne, przybory sportowe. Fr. Ratajczaka 3
Dom Sportowy, Jan Wieniec, św. Marcin 14.

„Foto“, Br. Machalla, 27 Grudnia 2.
St. Jarosz, gramofony, ul. Fredry 6.
„Ka-De-Ha“ Harcerska Spółdzielnia z o. o., Podgórna 10.

J. Kamiński, rowery, gramofony, płyty i części elektr., St. Rynek.
Zygmunt Liebig, skład instrumentów muzycznych, ul. Kraszewskiego 9a

Poznańskie Towarzystwo Radiowe z o. odp., Fr. Ratajczaka 39.

„Radjor“, przedsiębiorstwo radio-sprzętów i artykułów elektro-technicznych, ul. Dąbrowskiego 12.

R. Rybacki, radjosprzęt. Piekary 24.
„Sport“, artykuły sportowe i gimnastyczne, wł. M. Bartlikowska, Plac św. Krzyski 4.

„Start“, Alfred Szulc, św. Marcin 45, artykuły sportowe, sprzęty gimnastyczne.

Szymkowiak Jan, specjalny skład aparatów i przyborów fotograficznych. Al. Marcinkowskiego 24

„Tele-Radjo“, wł. Andrzej Kaczmarek, radjo i elektrotechniczna, ul. Półwiejska 5

Warszawska Spółka Myśliwska, oddział w Poznaniu, ul. Gwarna 12.

Branża składów księgarskich, papieru, galanterji papierowej, zabawek, cygar i papierosów

„Helion“, wł. Stefanja Kozłowska, papier, galanterja, ul. Dąbrowskiego 4.
Łucja Daniel, skład papieru, Wielkie Garbary 21.

K. Lybicki, wł. Stanisław Dybicki, wyroby tytoniowe i przybory do palenia ul. Wrocławska

Walenty Jarosz, skład papieru — drukarnia. Al. Marcinkowskiego 21

G. Kretschmer, zabawki, baterje i anody ul. św. Marcina 1a

Nowy Bazar, właśc. Stanisław Prews, papier Strzelecka 33

„Paleite“ Antorjewicz, papiery rysunkowe i t. p., św. Marcin 57.

„Par“, Polska Agencja Reklamy, wł. Franciszek Krajna księgarnia, Al. Marcinkowskiego 11

Antoni Rose, papier, galanterja piśmienna, ul. Nowa 8
Świątek dziecięcy — zabawki, wózki, Kraszewskiego 11.

Fr. Szymański, skład papieru, ul. Pocztowa 31.

Rodzinstwo Trybus, papier, cygara i papierosy, Marsz Focha 73

J. Zimny, papier, torebki, tektura artykuły kwaciarskie, Wodna 27.

Branża składów kwiatów i innych dotąd nie wyszczególnionych artykułów

Franciszek Bruch, kwaciarnia, św. Marcin 39.

Centrala kwiatów sztucznych, ulica Wrocławska 19.

Helena Hapowska, skład kwiatów, Półwiejska 34.

Anna Krajewska, kwaciarnia, ul. Półwiejska 37

Juljan Langer, kolektura loterji państwowej I skład Sew. Mielżyńskiego 21 — Hotel Monopol, II skład ul. Wielka 5.

Karol Schubert, kwaciarnia, ul. Wodna 25.

P. Szadkowski, skład sanitarny, artykuły gumowe. Pl. Wolności 11

„Wiosna“ kwiaty. Al. Marcinkowskiego 21. Emilja Langutówna.

Dlaczego łysiejemy
przedwcześnie?

Liczne doświadczenia specjalistów chorób włosów wykazały niezbicie iż najczęstszą przyczyną wypadania i zanikania włosów stanowią kwasy tłuszczowe, owe produkty jęczenia tłuszczu skóry głowy. Zobojetniając stale raz na tydzień owe — skóra drażniące — kwasy, przy pomocy mycia głowy gorącą niemal wodą i Shampoorem Dra Lustra, osiąga się zbawienny skutek zapobiegawczy. Do mycia głowy nie nadaje się żółtko ponieważ zgoła nie zobojetnia kwasów mydło zaś potęguję przy padłości łojotokowe, z powodu zawartości w nim kwasów tłuszczowych. Myjąc przeto głowę często preparatem dostosowanym ściśle do właściwości skóry głowy, zwalczasz skutecznie marnienie włosów.

Tg 1171

Przechadzki po Targach Poznańskich

DZIAŁ SAMOCHODOWY

Znajdujący się w hali 9-tej dział samochodowy nie zmienił w porównaniu z rokiem ubiegłym prawie wcale swe go oblicza, o ile chodzi o firmy wystawiające, nie zmienić się również pod względem reprezentowanych tam marek samochodowych, natomiast zmienił poważnie swe oblicze w odniesieniu do poszczególnych typów. Trwający uporczywie kryzys i wzrastające stale zubożenie coraz to szerszych warstw społeczeństwa zmusiło fabryki do poszukiwania nowych dróg dla zapewnienia sobie skromnego chociaż zbytu. Skończyły się bezapelacyjnie czasy bezmyślnego powiększania mocy silników i stwarzania w ten prosty sposób coraz to „nowych typów”. Obecnie zasadą kardynalną stało się uzyskanie wydajności maksymalnej przy jak najdalej idącej ekonomii, co zresztą przez całe lata zalecali uporczywie, lecz na ogół bezskutecznie, ludzie rozumni, zdający sobie sprawę z właściwych zadań techniki. Dziś kwestja ekonomii sił zwyciężyła definitywnie i niema firmy, któraby nam nie pokazała małego oszczędnego samochodu, skonstruowanego w myśl nowych zasad z mniej lub więcej szczęśliwym wynikiem.

Zaczynając wędrówkę po hali od strony Sali Reprezentacyjnej Targów wstąpimy na stoisko Forda, reprezentowanego przez f-ę J. Zagórski w Poznaniu. Widzimy tam normalne modele Fordów z ostatniego roku z silnikami 4-ro lub 8-mio cylindrowymi, znane zresztą dostatecznie. Obok nich prezentuje się godnie potężny Lincoln. Po bokach widzimy typy ciężarowe. Ośrodkiem stoiska jest jednak najmłodszy z Fordów: Ford Junior. Typ ten z silnikiem czterocylindrowym o pojemności cylindrów 1 ltr, niezawodnie zjedna sobie licznych zwolenników. Należy podkreślić z uznaniem, że wszystkie karoserje, wykonane w warsztatach firmy J. Zagórski, ani pod względem wykonania ani też pod względem kształtów nie ustępują swym zagranicznym pierwowzoram.

Stoisko sąsiednie zajęte jest przez firmę „Brzeskiauto” S. A. w Poznaniu. Spotykamy się tu z dwiema markami samochodów: „Chevrolet” i „Tatra”

Na podwoziu „Chevrolet” model 33 r. widzimy piękną dwudrzwiową kabriolet firmy „Brzeskiauto”. Karoserja ta odznacza się niezwykle starannym wykonaniem we wszelkich nawet najdrobniejszych szczegółach. Jako nowość należy tu podkreślić nawskroś oryginalne umieszczenie z wewnątrz strony drzwi wygodnego oparcia dla łokci. Karoserja ta jest w całym tego słowa znaczeniu karoserją luksusową. Z marki „Tatra” podziwiamy w dwóch egzemplarzach nowy typ czterocylindrowy o pojemności silnika ca. 1000 ccm, z chłodzeniem powietrzem zapamiętą silnego wentylatora. Jak wszystkie typy Tatry samochody te zaopatrzone są w łamane osie a nowe sprzęgła jednotarczowe suche, działające łagodnie i miękko zastępują z powodzeniem dotychczas stosowane w „Tatrach” sprzęgła dwutarczowe, nieco twarde i mało elastyczne. Oba samochody „Tatra” karosowane są przez firmę „Brzeskiauto” jako kabriolety, łączące bardzo estetyczny wygląd zewnętrzny z dużym komfortem wewnętrznym. „Polskie Towarzystwo Samochodów Citroen” w Warszawie, przedstawia nam na obszernej stoisku najnowsze modele r. 1933, a mianowicie typ „8” i typ „15”. Samochody te, montowane w Polsce, odznaczają się szeregiem doniosłych ulepszeń. Oba typy „8” 4-ro cyl. i „15” 6-cylindr. posiadają jako najnowszą zdobycz silnik o „zawieszeniu wahliwym” (określenie to jest niezbyt szczęśliwym spolszczeniem francuskiego „moteur flottant” wzgl. angielskiego „floating power”). Działanie tego zawieszenia polega na tem, że silnik umocowany jest w dwóch punktach w łożyskach gumowych, otoczonych osłoną metalową. Dzięki temu, że silnik może się wahać dookoła swej osi podłużnej, reakcja momentu obrotu zostaje zupełnie zabsorbowana a nieuniknione wstrząsy, wynikające z pracy silnika, nie mogą się przenosić na podwozie. Działanie tego systemu zawieszenia objaśnia zresztą najlepiej

mechaniczny model demonstrujący różnicę pomiędzy zawieszeniem silnika w sposób normalny a zawieszeniem wahliwym. W ramach podwozia zastosowano przekroje prostokątne zamknięte (skrzynkowe), dzięki czemu uzyskano większą sztywność ramy przy równoczesnym obniżeniu jej wagi o 70 kg. Synchronizowana skrzynka biegów wraz z wolnym kołem, poszerzone i ulepszone resory, ogumienie „super-comfort” i wreszcie stalowa karoserja „monopiece” t. j.: składająca się tylko z jednej części, zamykają charakterystykę tych ciekawych modeli, które widzimy na stoisku jako limuzynę „familial” 6—7 osob. (typ 15) i berlinę 5 osobową (typ 8). Samochód towarowy 1 i pół tonnowy typ E 4 G służy zarazem jako podręczne kino do wyświetlania filmów instrukcyjnych.

Bardzo gustownie urządzone stoisko zajęła firma „Stomil” w Poznaniu, chlubnie znana fabryka opon samochodowych, motocyklowych, lotniczych i rowerowych. Fabryka, rozrastająca się szybko, w miarę rosnącego zapotrzebowania na opony krajowe, wyrabia dziś prawie wszystkie wymiary opon, począwszy od najmniejszych a skończywszy na olbrzymiach autobusowych. Na stoisku widzimy oprócz przeróżnych typów opon rowerowych i samochodowych, oponę autobusową, która przebiegła przeszło 100 000 (sto tysięcy) kilometrów i jeszcze jest zdadna do użytku. Ekspozat ten potwierdza zdanie fachowców, że opony „Stomil” przewyższają pod względem gatunku i wielkością trwałością i odpornością odznaczają się dętki „Stomil”, które są słuszną dumą firmy.

Największe bodaj zainteresowanie z działu samochodowego wzbudza — sądząc z frekwencji zwiedzających — stoisko „Polskiego Fiata”, jest ono też najsympatyczniejsze dla polskiego automobilisty, chociażby z tego względu że po licznych i niefortunnych próbach kwestja krajowej produkcji samochodów znalazła się nareszcie na realnych torach. Jest jednak rzeczą oczywistą że nie tylko względy patriotyczne są jedynym powodem tego zainteresowania. Powody te tkwią raczej w samym programie produkcyjnym Fiata, odpowiadającym szczęśliwym zbiegiem okoliczności, istotnym wymaganiom naszego rynku i naszych warunków. Zgodnie z tem, co powiedzieliśmy na wstępie, ośrodkiem zainteresowania jest tu bezwzględnie mały 4-ro cylindrowy typ 508 o pojemności silnika 995 ccm. Typ ten został skonstruowany w myśl nowoczesnych zasad ekonomii środków, lecz nie spadając do roli jakiegos „samochodzik” o nieszczej ogólnej akceleracji i złem resorowaniu lecz pozostając w całej pełni reprezentantem europejskiej kultury i rasowego zacięcia. Doskonała akceleracja przy doskonałym resorowaniu i niebywalej stateczności na drodze — co w naszych warunkach drogowych jest szczególnie ważne — sprawiają, iż nie bacząc na małe wymiary, automobilista czuje się w nim jak w samochodzie o podwójnym litrażu. Próby zużycia paliwa przed komisją dały wynik 5,65 ltr na 100 klm. Nieprzeciętne walory techniczne dopełniają całkowicie stalowe karoserje nader wygodne, umożliwiające n. p. w limuzynie wysiadanie z tylnych miejsc bez wychodzenia pasażera, siedzącego na przednim miejscu. Po za typem 508, wystawionym jako karetki, torpeda 4-osob i 2-osob. roadster, widzimy na stoisku typy 514, 522 i 524. Typ 514, znany u nas już od dłuższego czasu, widzimy w odmianie sportowej jak „Coppa Alpi”, na obniżonym podwoziu z karoserją sportową, podwójnymi zbiornikami na razem 100 ltr paliwa i silnikiem „podciągniętym” do 35 klm./godz. Szybkość maksymalna 130 klm./godz. Typy 522 i 524, karosowane jako limuzyny, przedstawiają wysoką klasę samochodów luksusowych zaopatrzonych we wszelkie udogodnienia z automatyczną żaluzją z termostatem włącznieniem Program produkcji „Polskiego Fiata” uzupełniają samochody ciężarowe od furgoniku na podwoziu 508 i 1 i pół tonnowki, do 2 i pół tonnowki typu 621 C.

Na stoisku firmy „Autokaroserja” J. Gulczyński Poznań, wystawiono piękną limuzynę na podwoziu „Alfa Romea”, odznaczającą się doskonałą linją i bardzo starannym wykończeniem.

Firma „Erge-Motor” Poznań, wystawia szlifowane bloki silnikowe, wały korbowe egalizowane tłoki i pierścienie tłokowe. Specjalnością firmy są tłoki ze stopu aluminiowego K S Alusil, odznaczające się dużą odpornością przy wadze o 20 proc. mniejszej od zwykłych tłoków aluminiowych. Łącznie z działem samochodowym

ZBIOROWE STOISKO CZECHOSŁOWACJI

W hali 13 naprzeciw wejścia głównego znajduje się zbiorowe stoisko Czechosłowacji, która po raz pierwszy wystąpiła oficjalnie na Targach Poznańskich. Jest to stoisko zbiorowe, ześrodkowujące kilkanaście firm przemysłu. Pokazną część stoiska zajmują przemysł szklany i ceramiczny. Widzimy tam więc stoisko Nadjezierskiego instytutu przemysłowego i eksportowego, Zelezný Brod obejmującego szereg firm wytwarzających wyroby szklane i szklane na całym świecie biżuterję jabłoniecką. Są tam więc sztuczne kamienie i perły, naszyjniki ze szklanych perełek i kryształów oraz przedmioty dekoracyjne i przepiękne artystyczne figury i kwiaty ze szkła dętego. Wszystkie te rzeczy są prawie bez wyjątku wytwarzane ręcznie w przemyśle domowym. Na szczególne podkreślenie zasługują bardzo gustownie dobrane barwy i drobiazgowo wykonanie.

Firma Antonina Rückla Synowie i Ska prezentuje nam wyroby porcelanowe, jak filiżanki, talerze, dzbanki i wazony, przedewszystkiem zaś przepiękne wyroby kryształowe i ze szkła szlifowanego.

Artystyczną porcelanę pokazuje nam również firma Haas i Czizek, Slavkov. Widzimy tam więc serwisy, dzbanki i wazony, a poza tem jeszcze coś, co przeciętnemu śmiertelnikowi niecodziennie zdarza się oglądać a mianowicie pojedyncze sztuki ze serwisów dostarczonych do różnych dworów europejskich: przepiękne talerze trawione i bogato złoczone.

Na stoisku Państwowego Instytutu Szkolnego dla przemysłu domowego zebrane są liczne ekspozyty świadczące o wysokim poziomie artystycznym tegoż przemysłu. Widzimy tam koronki, klockowe i robione igłą, bluzki koronkowe i takie arcydzieła, jak tiul koronkowy ręczny, który wymaga 12 000 godzin pracy dla wykonania jednej sztuki koronki. Nowością są szczególnie nakrycia do herbaty i do brydża z koronek klockowych w pięknych deseniach. Firanki klockowe i filetowe kołnierzyki, mankiety, paski i szale dopełniają całości, słowem jest

należałoby omówić stoisko firmy „DEA”, Antoni Dąbrowski, wytwórnia aparatów elektrycznych, na którym wystawiono pierwszą krajowego wyrobu szlifierkę do bloków silnikowych. Maszyna ta dzięki bardzo silnej podstawie może być również używana jako wiertarka do dużych wymiarów. Zaznaczyć należy z uznaniem że maszyna ta została w warsztatach firmy wykonana całkowicie, a więc włączając kamieni do szlifowania i uchwytów. Poza tem firma wystawia chlubnie w całej Polsce znane elektrowiertarki do 45 mm, elektroszlifierki suportowe, elektroszlifierki ręczne i elektroszlifierki przenośne z wałem giętkim. Doskonale zrównoważone i osłonięte silniki powodują że maszyny te są nadzwyczaj trwałe.

to stoisko, które może nasze panie przyprawić o bezsenne noce.

Z krainy koronkowych marzeń sprowadza nas zpowrotem ku sprawom realnym firma Koh — i Noor Bratislava, wystawiająca znane zresztą już na naszym rynku szczotki do zębów, szczotki do rąk i wszelkie inne wyroby szczotkarsko — toaletowe.

P. Jodas Praga, demonstruje patentowe korki gumowo-metalowe do butelek, skonstruowane w ten sposób, że przez pokręcanie górnej części można je dostosować do szerokości szyjki, butelki czy karafki. Drugim artykułem jest połączony z patentowym korkiem przyrząd do nalewania, który uniemożliwia przelanie płynu z kieliszka wzgl. szklanki Jindrich Dostalek Minchowo Hradziste pokazuje pantofle plażowe z rafji i torebki rogożowe, u firmy Milos Novak Praga, widzimy zaś elektryczne aparaty wibracyjno-masażowe „Omega”, które cechuje znaczny postęp, gdyż nie działają one zapomocą motorka, lecz wskutek działania elektromagnesu, redukując w ten sposób zużycie prądu do minimum.

Przybory elektrotechniczne, a w szczególności opornice, kondensatory, opory wysokoomowe wystawia znana wszystkim radioamatorom firma Alwajs, pokazując jako nowość opory i rozdzielniki napięć w emalii, odznaczające się trwałością, odpornością na wysokie temperatury i stałością elektrycznych własności oporu.

Wyroby tekstylne widzimy u firmy Pollack i Synowie, a wreszcie u firmy S. Gottlieb, Jabloniec raz jeszcze spotykamy się z biżuterją jabłoniecką i wyrobami szklanymi.

Stoisko Czechosłowacji uzupełnione jest działem informacyjnym, zaopatrzone bogato w ulotki i literaturę propagandową, dotyczącą turystyki i czeskosłowackich uzdrowisk.

Oprócz firm reprezentowanych w pokazie zbiorowym zajmują firmy Bohemia, Nova Rola i Ludwik Moser i Synowie Karlove Vary, jak co roku, swój wspólny pawilon, w którym oglądać można wyroby porcelanowe i kryształowe nieprzeciętnego gatunku.

W branży obejmującej składy mebli obrazów, firan, dywanów, kilimów, chodników, materiałów dekoracyjnych, tapet, linoleum uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . nr. . . . .
ul. (pl.) . . . . .
Podpis . . . . .
Adres . . . . .

W branży obejmującej składy szkła porcelany, kryształów wyrobów ubi- lerskich i zegarmistrzowskich, lamp, wyrobów artystycznych, marmurowych itp. uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . nr. . . . .
ul. (pl.) . . . . .
Podpis . . . . .
Adres . . . . .

W branży obejmującej składy sprzętów domowych i kuchennych, żelaza, narzędzi oraz galanterji metalowej, artykułów technicznych i urządzeń biurowych uważam za najlepszą wystawę firmy . . . . . nr. . . . .
ul. (pl.) . . . . .
Podpis . . . . .
Adres . . . . .

Ostatni termin

głosowania na najpiękniejszą wystawę branż urzędzenia wewnątrz w czwartek, głosowanie w ostatniej serji konkursów do niedzieli włącznie!

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Poznań w cyfrach

Ciekawe dane za miesiąc marzec

Ostatni numer „Wiadomości Statystycznych” m. Poznania przynosi znowu szereg ciekawych cyfr za marzec. W miesiącu tym zawarto w Poznaniu 76 małżeństw i zanotowano 472 urodzeń, z czego 458 przypada na urodzenia żywe, a 18 na martwe. Dzieci ślubnych urodziło się 396, a nieślubnych 76. Według zawodu ojca najwięcej urodzin przypało na rodziny rzemieślnicze, 156.

Zgonów zanotowano w Poznaniu 265, w tem 135 mężczyzn i 130 kobiet. Najwięcej osób zmarło na gruźlicę — narządów oddechowych i choroby serca. Do szpitala miejskiego przybyło 385

chorych, przyczem największa ilość przypada na choroby zakaźne 62 i choroby weneryczne 52. poza obrażeniami, których zanotowano 142.

Miejski zakład dezynfekcyjny dokonał ogółem 152 dezynfekcyj. Policynie zgłoszono w miesiącu marcu 186 wypadków chorób zakaźnych, przyczem na pierwszym miejscu znajduje się gruźlica płuc 77. Mieszkań przybyło Poznańowi 73 o 288 ubikacjach mieszkaniowych. Suma depozytów w Komunalnej Kasie Oszczędności wynosiła w końcu miesiąca marca 23 067 070,53 zł a ilość deponentów 28 066.

Ludność Poznania przekroczyła ćwierć miliona

Według cyfr, zawartych w ostatnich „Wiadomościach Statystycznych” ludność m. Poznania przekroczyła w dniu 1 kwietnia wskutek przyłączenia Gołęcina, ćwierć miliona mieszkańców.

W dniu spisu w r. 1931 liczył Poznań 246 698 mieszkańców, a po dodaniu mieszkańców Solacza i Gołęcina 248 427. Po przypisaniu przyrostu na-

turalnego i napływowego ludność m. Poznania w dniu 1 kwietnia wynosiła 251 574.

Podkreślić należy, że szacowanie liczby ludności od spisu w r. 1931 traktowano z pełną ostrożnością, odliczając w liczbach przyrostu napływowego 20 procent.

W ten sposób zaludnienie m. Poznania przekroczyło ćwierć miliona.

U przedstawicieli Rządu Francuskiego

W poniedziałek z okazji otwarcia Targów odbyło się w Bazarze przyjęcie przedstawicieli Rządu Francuskiego, rewanżujących się za wydany na ich cześć przez Stowarzyszenie Polsko-Francuskie obiad sobotni. W przyjęciu tem prócz b. gubernatora Indo-Chin, p. de la Brosse, dyrektora departamentu ministerstwa kolonii p. Joucla, dyrektora departamentu przemysłu i handlu p. Mosnier, konsula Republiki Francuskiej, p. J. Serre oraz innych przedstawicieli kolonii francuskich i ich sfer gospodarczych wzięli udział ze strony polskiej pp. wojewoda poznański, prezydent miasta Ratajski, Józef Żychliński, przy-

dent Ziemstwa, profesor Br. Dembiński, prezes Stow. Polsko-Francuskiego, A. Wellenger, dyrektor Banku Francuskiego, baron Ropp, naczelny dyrektor Targów Poznańskich oraz inni przedstawiciele sfer towarzyskich i gospodarczych.

Na przemówienie pp. dyr. Joucla i Mosnier, wyrażających zadowolenie z powodu wzięcia udziału w Targach Poznańskich oraz nadzieję osiągnięcia dobrych rezultatów wspólnych wysiłków, odpowiedział w dłuższym przemówieniu p. dyrektor Ropp, dziękując przybyłym gościom z odwiedzenia Polski i oddając hołd kulturze wielkiego narodu francuskiego.

18 000 osób

zwiedziło wczoraj Targi Poznańskie

Niezwykły ruch panował w dniu wczorajszym na Targach Poznańskich. Sprzyjała temu wiosenna pogoda i uroczyste święto narodowe. Na szczególne podkreślenie zasługuje zjazd pozamiejscowych zwiedzających Targi pociągami popularnymi. Do Poznania przybyły w dniu wczorajszym cztery pociągi popularne z poza Wielkopolski, a dwa z Wielkopolski. Dzięki temu zjazdowi, Targi Po-

znańskie w dzień święta narodowego notowały po raz pierwszy taki ruch w ciągu jednego dnia. Jak w 1928 r. Targi zwiedziło około 18 tys. osób. W niedzielę t. j. w dniu otwarcia Targów zwiedzających było 9 600, w poniedziałek 3 000, a we wtorek 4 800. Do tej cyfry nie zostali wliczeni zwiedzający Targi na karty honorowe i wystawowe. (kl)

Z wiosennego sezonu wyścigów konnych

W drugim dniu wyścigów konnych z totalizatorem w Poznaniu na torze w Ławicy, pogoda dopisała, to też publiczność zebrała się jeszcze więcej, jak w pierwszym dniu. Dzięki poczynionym przez Towarzystwo u odpowiednich czynników w Magistracie staran, teren w obrębie trybuny zlewano wodą.

Oprócz pierwszego biegu wszystkie inne były dobrze obsadzone — wypłaty totalizatora dobre. Po zakuleniu „Icarosa”, który nie mógł brać udziału, wyścig wygrał „Gazimur” pod j. Chomiczem walkowerem. Drugą płaską 2 000 mtr (jeźdźcy panowie) wygrała „Jemiola” III pod por. Miklewskim. 2) „Harap”, 3) „Gazda”, 4) „Cioška”. Tot. zw. 29 zł m. 15 i 14 zł.

W trzeciej z płotami przy 5 koniach wygrała „Indra” pułk. Studzińskiego pod j. Chomiczem. 2) Faworyzowany „Warszawiak” pod por. Miklewskim. 3) „Jolly”. 4) „Chłosta”. 5) „Figaro” II. — Tot. zw. 16 zł m. 12—12 zł.

W czwartek płaskiej sprzedażnej przy udziale 8 koni wygrała „Sternblume” p. Ign. hr. Mycielskiego pod Wachowiakiem. „Cinja”, na którą liczono, zawiodła. Druga przyszła „Erba” por. Podczaskiego pod j. Lipowiczem. Reszta koni w odstępkach. Tot. zw. 13 zł m. 13—19 i 27 zł.

W piątek z płotami 2 800 mtr. ogólny faworyt „Aladyn” wylamał — za „Aladynem” poszły pozostałe konie, oprócz „Lopka” rtm. Zgorzeleńskiego pod kpt. Antropowem, który przeszedł wszystkie płoty i wygrał wyścig. 2) „Aladyn”. Tot. zw. 29 zł m. 11—11 zł.

Szósta płaską 1 600 mtr. przy udziale 5 koni wygrał faworyt „Demon” IV. mjr. Harlanda pod j. Kończalem. 2) „Jam”. — Tot. zw. 17 zł m. 13 i 16 zł.

W ostatniej gonitwie dnia włościańskiej przy udziale 8 koni wygrała „Mira” Meissnera pod chl. Oweckim. 2) „Harmodjusz”.

23 włamania w jednym dniu

Piękna pogoda sprzyjała włamywaczom

w dniu wczorajszym panował w mieście przy pięknej pogodzie wiosennej ożywiony ruch. Publiczność uczestniczyła tłumnie w uroczystościach, a całe rzesze wyruszyły na wycieczki i spacer podmiejskie, nawet do Puszczykowa i Ludwikowa. Tę nie-

obecność wyzyskali w znacznej mierze złodzieje. Ogółem dzisiejsza kronika policyjna notuje 23 doniesienia o kradzieżach i włamaniach. Włamano się do biur p. Kazimierza Gozimierskiego na Gwarnej 9. Nie stwierdzono narażenie, jakie włamywacze wyrządzili

szkody. — Na Chwalszewie 3 włamali się złodzieje do mieszkania p. Antoniego Śmieszalskiego, zostali jednak spłoszeni. W nocy na 3 bm. włamano się do biur firmy Czarlinski przy ul. Fr. Ratajczaka 14. I tam również nie ustalono rozmiaru wyrządzonych szkód. — Na Zamkowej 1/2 rozbito w nocy szybę wystawową w magazynie mód damskich p. Wacława Pietrasy. Nieznani dotychczas złodzieje rozbili szybę wystawową i przez wybity otwór zabrali jasno-brązowy płaszcz damski i szarą spódniczkę oraz inne rzeczy, wyrządzając szkodę na około 600 zł. — Przy św. Marcynie 66/67 włamano się do biur szkoły przygotowawczej p. J. Szulczyńskiej. Złodzieje poprzetrzasali biurka, porozbijali szafy. Narazie nie ustalono jeszcze dokładnie ustalonych szkód. — Przy Polnej 14 nieznani złoczyńcy włamali się do mieszkania p. Romana Grabowskiego. Łupem włamywaczy padło 219 zł w gotówce, ponadto 2 ubrania, spodnie, kamizelka, większa ilość bielizny, tuzin srebrnych noży i widelców, 6 srebrnych podstawek do widelcy, pół tuzina srebrnych tygrysek z futerałem, lornetka, 3 zegarki męskie, wieczne pióro złote i inne przedmioty łącznej wartości 1 500 zł. (kl)

Zjazd Młodych Polek

Do Poznania przyjadą delegatki z 730 stowarzyszeń

W niedzielę 7 bm. Związek Młodych Polek urządzi w Poznaniu doroczny zjazd delegowanych swych 730 stowarzyszeń.

O godz. 9 odbędzie się u Fary uroczysta msza św. połączona z poświęceniem sztandaru konkursowego. Po nabożeństwie Młode Polki udadzą się w pochodzie ulicami: Jezuicka, Starym Rynkiem, Nową Placem Wolności, Fr. Ratajczaka do sali Domu Rzemieślniczego. Tam o godz. 11 rozpoczyna się obrady.

Zjazd delegowanych daje pogląd na pracę Związku i skupionych w nim Stowarzyszeń. Jest on wyrazem żywotności, mocy i siły organizacji Młodych Polek. Daje możność wnikięcia w intensywną, twórczą pracę organizacji która dziesiątki tysięcy dziewcząt wychowuje w duchu polskim, katolickim, dając społeczeństwu wartościowe jednostki.

Tegoroczny zjazd delegowanych będzie posiadał specjalnie uroczysty charakter ze względu na połączenie go z zamknięciem konkursu obowiązkowości — wysiłku rocznej pracy, który przyczynił się znacznie do podniesienia podniesienia i ożywienia pracy stowarzyszeniowej. W szlachetnym współzawodnictwie dążyły stowarzyszenia do pierwszeństwa. — Kto pierwszy? Kto lepszy? — To dręczące pytania roku całego na które dzień 7 maja da odpowiedź. Wśród pięknych nagród dla zwyciężek stowarzyszeń są: sztandar konkursowy, radjo, biblioteka itp.

Los dziesiątek tysięcy dziewcząt polskich budzi zainteresowanie społeczeństwa, które na te karne szeregi Młodych Polek patrzy jak na jasną przyszłość Narodu.

Nie 6 lecz 13 maja

Zapowiedziany przez Koło Prawników i Ekonomistów referat p. adw. dr. St. Szurleja z Warszawy n. t. „Świadek w sądzie i w życiu”, odbędzie się nie 6 maja lecz 13 maja o godz. 20 w sali 18 Collegium Minus.

Profanacje grobów

W ostatnim czasie na kilku cmentarzach poznańskich dopuszczono się kradzieży kwiatów i zieleni. Na cmentarzu starym Świętomarcińskim przy ul. Towarowej 5 skradziono z wielu grobów kwitnące bratki. Ręka nieznanych złoczyńców wyrządziła tu szkodę, ocenianą przez zarząd cmentarza na 100 zł. W sprawie tej wdrożyła policja dochodzenia.

Przy tej sposobności należy zwrócić uwagę władz bezpieczeństwa na nielegalny handel zielenią i kwiatami odbywający się na targach. (kl)

KALENDARZYK

Czwartek, 4 maja 1933
Słońce: wschód 4.16; — zachód 19.23; — długość dnia 15 godz. 7 min
Księżyc: wschód 12.20; — zachód 2.13; — po pierwszej kwadrze.
Stan pogody według spostrzeżeń Instytutu Meteorologicznego Uniw. Pozn.:

Czwartek godz 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana plus 9 st. C., pogodnie, wiatr południowo-wschodni ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 740 mm — W ub. dobie temperatura najwyższa plus 18 st. C., najniższa plus 4 st. C.
Poziom wody w Warcie według notowań Państwowego Zarządu Wodnego: Wczoraj plus 0.03 m; dziś 0.
Kal. rzk.: Pius V P; jutro Jan Ap. Ew.
Kal. słow.: Wieniecysław; jutro Chotisław.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Z kościoła św. Marcina.** W piątek, 5 bm. z okazji pierwszego piątku miesiąca, w kościele św. Marcina całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Początek o godz. 7 rano, o godz. 9 wotywa ku czci Najśw. Serca Jezusa, zakończenie o godz. 19.30 nabożeństwem majowym i procesją. Dzisiaj o godz. 17.30 „godzina święta” połączona z nabożeństwem majowym.

— **Z kościoła parafialnego na Jeźcach.** Jutro w piątek od godz. 6 rano wystawienie Najśw. Sakramentu. Na początku mszy św. odśpiewanie trzech pierwszych godzinek o Sercu Jezusowym. O godz. 19 odśpiewanie dwóch ostatnich godzinek nabożeństwo majowe i procesja. Dziś w czwartek od godz. 17 okazała do spowiedzi św. O godz. 20 godzina święta.

— **Z kościoła Najśw. Serca Jezusowego u SS. Karmelitanek Bożych.** Przez cały miesiąc maj codziennie o godz. 9 rano msza św. śpiewana przy ołtarzu Matki Najśw., a popołudniu nabożeństwo majowe: w niedziele i święta o godz. 17 w dni powszednie o godz. 18.30. W dniu 4 bm. o godz. 14 słuchanie spowiedzi św.; o godz. 17 nabożeństwo ku czci Najśw. Serca Jezusowego z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem jako przygotowanie do I piątku połączony z nabożeństwem majowym. W dniu 5 bm. całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu Msze św. o godz. 6.30, 7.30 i 9; o godz. 17 nabożeństwo ku czci Najśw. Serca Jezusowego z kazaniem, połączone z nabożeństwem majowym. W dniu 7 maja msze św. śpiewane o godz. 7.30 i 9 a suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem o godz. 10. O godz. 17 uroczyste nieszpory z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazaniem oraz nabożeństwo majowe.

OSOBISTE

— **Egzaminy czeladnicze w zawodzie malarskim** odbyły się w dniach 1 i 2 maja w specjalnie urządzonych warsztatach mistrza malarskiego p. A. Kazimierczyka przy ul. Fr. Ratajczaka 11a. W pierwszym dniu przewodniczył mistrza malarski p. St. Hartman, w drugim dniu cehmistrz malarski p. Z. Ulatowski; lawnikami byli pp. J. Pawlak i A. Feld. Z 12 kandydatów złożyło egzamin czeladniczy 9 ciu, pp.: Wacław Bekasiak, Szamotyły; Józef Czarczyk Jarocin; Józef Górski Tarnowo p. Poznań; Alojzy Oziński, Józef Sroczyński, Bernard Gawroński, Bogdan Trzaska Stanisław Sobierajewicz i Stanisław Antkowiak z Poznania. Na zakończenie przemówił w serdecznych słowach do nowej czeladzi cehmistrz p. Ulatowski, życząc jej powodzenia.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Zebrań Akademickiego Koła Czarnkowiak** odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 19.30 w restauracji „Pomorskiej”, ul. Sew. Mielżyńskiego 5.

— **Ze Zw. Oficerów Rez. Rz. P.** Zebranie miesięczne członków odbędzie się w środę, dnia 10 bm. o godz. 20.

— **Z Tow. „Pielgrzym”.** Zebranie odbędzie się w niedzielę, 7 bm. o godz. 15 w Ogrodzie Zoologicznym. Podaje się członkom do wiadomości iż z chwilą niniejszego ogłoszenia nie przyjmuje się składek od członków, którzy dotąd nie złożyli u-powaznień.

ZYCIE SOKOLE

— **Gniazdo męskie Tow. gimn. „Sokol” Rataje.** Zebranie odbędzie się w sobotę, dnia 6 bm. o godz. 20 w sokołni

WYCHOWANIE, KURSY

— **Kursy języka czeskiego** zawiadamiają słuchaczy, że pierwsza lekcja po świętach odbędzie się w czwartek, 4 bm. o godz. 20 w sali 38 W. S. H.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Rada Okręgowa Unii Związków Zawodowych Pracowników Umysłowych w Poznaniu** zawiadamia, że sekretariat „Unii”, mieszczący się przy ul. Pocztowej nr. 8 (w podwórzu II ptr.), jest czynny w poniedziałki środy i piątki od godz. 19 do 20. W czasie tym udziela się zainteresowanym wszelkiej rad i wyjaśnień. Jednocześnie Rada Okręgowa „Unii” komunikuje, iż co piątek od godz. 19 odbywają się zebrania prezydium Rady.
— **Komisja sztandarowa Stow. b. Sapierów im. Tadeusza Kościuszki** zaprasza byłych żołnierzy saperów oraz byłych żołnierzy innych pułków i sympatyków na wieczorek majowy który odbędzie się w sobotę, dnia 6 bm. o godz. 20 w sali p. Jarockiej przy ul. Masztalarskiej 8a. Czysty dochód przeznaczony na ufundowanie własnego sztandaru.

Austrjacy wieszatele

Ponurą kartę w dziejach wielkiej wojny i jej okropności, stanowi historia tępienia przez b. monarchję austriacko-węgierską tak zwanego ruchu moskalofilskiego w Małopolsce wschodniej i środkowej. Tysiące niewinnych skazywano na śmierć i rozstrzeliwano bez powodu na gołosłowne oskarżenie szpicla, czy mściwego sąsiada. Kto nie był entuzjastą monarchji, kto nie smucił się jej klęskami, ten szedł bez pardonu na szubienicę. Austrjacy okazali się wcale nie gorszymi wieszateljami od Moskali za ich „najlepszych” czasów. Niezwykle ciekawy, źródłowy artykuł o austrjackich masowych zbrodniach w czasie wielkiej wojny, z autentycznymi, niezwykle ciekawymi zdjęciami, przynosi najnowszy (19-ty) numer tygodnika „Ilustracja Polska”, wychodząca w Poznaniu, św. Marcin 70. Oczywiście zawiera on jak zawsze bardzo bogaty materiał z całego kraju i ze świata, wywiad z p. Grońskim, towarzyszem śp. prof. Birkenmajera, który zginął ostatnio w Tatrach, fotografie słynnej aktorki filmowej, Malajki Reri, znanej z filmu „Tabu”, z odręcznym podpisem dla „Ilustracji Polskiej”, szereg innych nowości, oraz bogate działy stałe: sensacyjny opis największej katastrofy świata w Messynie, niezwykle zajmująca powieść Antoniego Kawczyńskiego, szarady, humor, brydż, szachy, teatr, film, sport, strona młodzieży i wiele innych.

Cena numeru tylko 45 groszy.

— **Herbatka Tow. Dante Alighieri** odbędzie się w sali restauracji „Adria” w Poznaniu, pl. Wolności 19, w niedzielę, 7 bm, o godz. 16,30. Goście mile widziani.

KRONIKA WYPADKÓW

— **Zołnierz najechany przez tramwaj.** Na ulicy Półwiejskiej w sobotę najechał tramwaj szeregowca 3. pułku lotniczego na Lawicy, 22-letniego Ignacego Kapustę. Motorowy momentalnie zatrzymał tramwaj, jednak szeregowiec Kapusta odniósł bardzo ciężkie poranienia na głowie. Nieprzytomnego przewieziono pogotowie ratunkowe do szpitala miejskiego. (kl.)

— **Nieszczęśliwe wypadki.** Na ulicy Kolejowej potrafił wóz 6-letniego Andrzeja Kubraczyka i przyprawił go o ogólne potłuczenie i poranienia czaszki. Chłopca przewieziono pogotowie do szpitala św. Józefa. — **Zatrudniony w Zakładzie Sióstr Pasterek** na Winiarach woźnica Józef Woźniak, zajęty zwożeniem drzewa z Chojnicy, spadł z wozu. Przeszły przez niego kółka i złamały mu łopatkę. P. Woźniaka opatrzyło pogotowie lekarskie (tel. 55-55) i przewieziono go do szpitala kasy chorych w Swarzędzu. (kl.)

— **Pożar na czwartym piętrze.** Dziś rano o godz. 4 wybuchł pożar w mieszkaniu p. Stanisława Hutniaka przy ul. Poplińskich 5 na czwartym piętrze. Po godzinnej pracy straż ugasiła groźnie zapowiadający się pożar. W mieszkaniu p. H. spaliło się łóżko i siennik. (kl.)

— **Upadek ze schodów.** Przw wychodząc z mieszkania przy ul. Marsz. Focha 27, spadł z schodów z wysokości jednego piętra p. Jan Pawlak i odniósł złamanie kilku żeber. Pogotowie ratunkowe przewiezło p. Pawlaka po doraźnym opatrunku do szpitala miejskiego. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— **Objawy brutalnego zdżyczenia.** — Jeste na Dębnie niejaki Michał Błażejczak, ul. Traugutta i Stefan Pikuła z Mińkowska, zaczęli Stanisława Duszyńskiego, ul. Fabryczna 2, a Błażejczak poroził na zaczepionemu nożem bandonion. — Wywiązała się bójka, podczas której o biał napastnicy pobili Duszyńskiego do tkliwie. — Innym objawem zdżyczenia był następujący wypadek, który wydarzył się w biały dzień na ul. Szkolnej zaczęło przechodzącego tam Jana Stodolskiego, Fabryczna 13, dwóch nieznanymi osobni-

ków, żądających pieniędzy na papierosy. Gdy p. Stodolski odmówił napastnikom, jeden z nich z brutalną siłą pchnął go na chodnik tak nieszczęśliwie, że leży prawie bezprzytomny. P. Stodolskiego który odniósł kontuzje głowy i złamanie obojczyka, opatrzone w szpitalu miejskim, skąd go przewieźć musiano do domu (kl.)

— **Pokasany przez psa.** Na Zielonych Ogródkach pokasał pies 9-letniego

Józefa Wielowiejskiego, Rybak 9. Z powodu poranienia chłopca ojciec zwrócił się do policji (kl.)

— **Przygoda w lokalu nocnym.** P. Paweł Arndt, Górna Wilda 30, bawił w lokalu Jachowskiego na Grobli 20. Po wyjściu skonstatował że skradziono mu z kieszeni portfel z zawartością 40 zł oraz 7 weksli i inne dokumenty, wartości 2150 złotych. (kl.)

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— **GOŁĄNCZ.** (Z Banku Ludowego). W dniu 27 ub. mies. odbyło się roczne walne zgromadzenie Banku Ludowego w Gołańczy. Obradom przewodniczył prezes rady nadzorczej ks. prob. Edward Mrotek. Zebrani członkowie w liczbie 83 wysłuchali sprawozdania członka zarządu p. Mańkowskiego. Spółdzielnia, mimo znacznego obniżenia obrotów, potrafiła skutecznie stawić czoła kryzysowi gospodarczemu. Suma bilansowa wynosiła złotych 819 686 czysty zysk 1045 zł. Walne zgromadzenie uchwaliło jednogłośnie przekazać zysk na rzecz budującego się kościoła parafjalnego w Gołańczy. — Spółdzielnia obchodzi w bieżącym roku 60-lecie istnienia, liczy 893 członków, posiada funduszy i kapitałów własnych przeszło 200 000 zł. Zarząd tworzą pp.: Mieczysław Mańkowski, Zygmunt Bątkiewicz, Stanisław Owsiany.

— **KEPNO.** (Zjazd okręgowy Powst. i Wojaków). Odbył się tutaj zjazd delegatów okręgu XIII Tow. Powstańców i Wojaków. Zjazdowi przewodniczył prezes pułk. rez. Thiel. Ze sprawozdań zarządu wynika że stan liczebny członków w roku sprawozdawczym został utrzymany. Okręg XIII liczy obecnie 12 towarzystw z liczbą 554 członków, w tem 78 przedpoborowych. Praca w okręgu była intensywna, czego wyrazem był apel okręgowy, odbyty dnia 10 lipca ub. roku, składający się z zawodów P. W. i strzelania. Stan kasy w roku sprawozdawczym wynosił po stronie dochodów 371 zł, zaś rozchodów 345,60 zł. Po omówieniu programu pracy na rok bieżący i ustaleniu terminu apelu okręgowego (biwak i nartarcie) na dzień 25 czerwca br. w Ostrzeszowie, rozpatrzono projekt założenia kasy pośmiertnej. Zkolej nastąpił wybór nowych władz komisji i delegatów. Zarząd okręgu wybrano ponownie w tym samym składzie pp.: prezes — pułk. rez. Thiel, wiceprezes — Tengler, sekretarz — Wiaźliński, skarbnik — Domagała, komendant — Stasiewski, ławnicy — Dio-ska, Skutecki i Chowański.

— **KOŚCIAN.** (Nieudały zamach złodziejski). Złodzieje skradli 2 konie z uprawy rolnikowi p. Urbańskiemu z Kurowa. Zaprowadzili te konie do Kawczyna, gdzie znów innemu rolnikowi skradli bryczkę. Jednak konie, jakby zrozumiały o co chodzi, biegły złodziejom i wróciły do swego właściciela do Kurowa.

— (Z życia Pań Miłosierdzia). Tutejsze Stowarzyszenie Pań Miłosierdzia rozwija na terenie tutejszego miasta żywą działalność. Stowarzyszenie liczy obecnie 174 członkiń, w tem 18 pań czynnych. W roku ubiegłym odbyło się 17 zebrań. Stowarzyszenie ma w stałej opiece 91 rodzin, 105 osób samotnych i 71 chorych; 48 osób otrzymuje codziennie po pół ltr. mleka. Ubrano 27 biednych dzieci, przystępujących do pierwszej komunji św. Odwiedziny ubogim i chorym oddają panie czynnie 2461. Z okazji świąt Wielkiejnoży rozdano święcone 200 rodzinom i 50 osobom samotnym. Zarząd ma skład następujący: p. Lossowowa — przewodnicząca, p. Kaczorowska — wiceprzewodnicząca, p. Adela Paździorowa — sekretarka, p. Z. Hauserówna — zastępczyni, p. A. Wojciechowska — skarbniczka, p. J. Jerzykiewiczowa — zastępczyni. (mk.)

— **KOŹMIN.** (Z życia towarzystw). Dnia 28 ub. mies. odbyło się walne zebranie Tow. Cyklistów i Motocyklistów pod przewodnictwem p. Maksymiliana Ciesiołki. Po wysłuchaniu sprawozdań zarządu i udzieleniu absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego weszli pp.: Czesław Prywer — prezes, Władysław Skowroński — wiceprezes, Edmund Zarnowski — sekretarz, Marjan Kodur — zast., Jan Szych — skarbnik, Franciszek Hainczyk — kapitan, Antoni Matysiak — zast., Maksymilian Ciesiołka i Michał Błaszczyk — ławnicy.

— (Z Rady miejskiej). Na ostatnim posiedzeniu rada uchwaliła propozycję do min. spraw wewn., by wycofać swój projekt urządzenia szpitala dla więźniów chorych na gruźlicę w obecnym więzieniu przy sądzie grodzkim, a natomiast aby wybudowano ten szpital w Białym dworze.

— (Znów likwidacja). Ekspozyturę egzekucyjną przy Urzędzie Skarbowym z dniem 1 maja br. zlikwidowano, wobec czego obywatelstwo miasta, a w szczególności ludność wiejska, narażona będzie na stratę czasu, spowodowaną wyjazdami do Krotoszyna i ponoszenia innych jeszcze kosztów.

— **NOWEMIASTO n. W.** (Świętokradztwo). W nocy na niedzielę włamali się do tuł. kościoła katolickiego niewyśledzeni dotąd złodzieje. Dostawwszy drabinę do okna wybili szybę i weszli do wnętrza kościoła, gdzie rozbili trzy skarbniki, zabrali całą ich zawartość i tą samą drogą opuścili kościół. przyczem dra-

binę pozostawili na miejscu. Dlatego, że główna skarbnica była przed kilku dniami opróżniona, złodzieje nie obłowili się zbyt. Złodzieje mieli pracę ułatwioną, gdyż stróż nocny na specjalne żądanie miejscowego burmistrza dawał mniejsze baczenie na kościół, patrolując prze-ważnie około magistratu.

— (Teatr amatorski). Na ogólne życzenie odegrało Stow. Młodych Polek w niedzielę po niesporach po raz drugi sztukę teatralną p. t. „Dla Chrystusa”. — Publiczność wypełniła dość obszerną salę po brzegi.

— (Przejechanie). W sobotę wieczorem wóz gospodarski najechał na drodze ku Kłecze na jadącego rowerem robotnika murarskiego i strzaskawszy mu rower, przejechał go i poranił dość poważnie. (i.)

— **OSTRZESZÓW.** (Epidemja). Tegoroczna zima i wietrzna wiosna sprzyja rozwojowi chorób zakaźnych, które w tej okolicy szerzą się w zastraszający sposób. W ub. tygodniu, mimo troskliwej opieki, zmarło na błonicę gospodarzowi Chróścikowi z Przytocznicy troje dzieci — dwóch synków w wieku 10 i 11 lat i córka w wieku 14 lat.

— (Święto lasu). Z inicjatywy państwowego nadleśnictwa „Wanda” w Przedborowie odbyło się dnia 29 kwietnia w Ostrzeszowie w szkole powszechnej „Święto lasu”. Celem święta było wzbudzenie w dźwiatwie zamiłowania do przyrody. Program składał się z nabożeństwa, akademii i sadzenia drzewek.

— (Założenie Koła Rodzicielskiego). — Przy tuł. szkole powszechnej założono Koło rodzicielskie. W skład zarządu weszli pp.: kierownik Szczepański, Kurzawska, Hendrykowska, Swiderska, Jędrzejewska i Rokitowa, Barczyk, Biernat, Kupczyk, Pietrusiak, Hamrol, Szczepaniak i Hęcia. (Op.)

— **ŚNIECISKA,** pow. średzki. (Z parafji). Piszą nam: Parafia nasza doczekała się salki parafjalnej, która miejscowym stowarzyszeniom służy jako ognisko pracy oświatowej i społecznej. Zasługą to naszego nowego duszpasterza, który też dokonał poświęcenia salki. W serdecznych słowach dał wyraz radości, że w krótkim czasie mógł spełnić życzenie ks. Prymasa, wyrażone w ostatnim liście pasterskim, oraz wyraził nadzieję, że salka ta stanie się kuźnią pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny, będzie przedewszystkiem schroniskiem dla Akcji Katolickiej i dla młodzieży, skupionej w S. M. P. i w Stow. Mł. Polek.

— **SZAMOTUŁY.** (Pielgrzymka do Częstochowy). Staraniem Tow. św. Wincentego a Paulo wyrusza w pierwszych dniach maja pielgrzymka do Częstochowy, do której przyłączają się wierni z kilku miast. Podróż w obie strony kosztuje około 12 złotych. Panie, które mają zamiar brać udział w pielgrzymce, mogą się zgłosić u p. doktorowej Krukowskiej przy ul. Łądowej, która udzieli bliższych informacji.

— **TRZEMESZNO.** (Dziecko zmiążdżone maglą). Tragiczną śmiercią zginęła 8-letnia Zofja Jakubowska, córka profesora gimnazjum w Trzemesznie. Podczas maglowania bielizny przez służącą magiel przycisnęła dziewczynkę do ściany, wskutek czego odniosła bardzo ciężkie obrażenia. Ofiara magli zmarła następnego dnia. (kl.)

— (Śmiertelny upadek). Z wysokości 4 metrów spadł na klepisko w stodole 40-letni rolnik Paweł Górecki w Biadaszkach w pow. kępińskim i poniósł śmierć na miejscu. (kl.)

— **WRONKI.** (Teatr amatorski). — I. Druz. Harcerska im. Henryka Dąbrowskiego odegrała dwukrotnie krotokwile w 4 aktach p. t. „Robert i Bertrand”. Przedstawienie, które kosztowało dużo wysiłku, pracy i poświęcenia, nie cieszyło się należytą frekwencją.

Z Kaliskiego

— **KALISZ.** (Wypadek samochodowy). Na odcinku szosy Kalisz — Błaszki dostała się pod koła jadącej z wielką szybkością taksówki 6-letnia dziewczynka Zofja Szymańska z Tyńca. Ofiarę nieszczęśliwego wypadku, w stanie beznadziejnym, przewiózł sprawca katastrofy Lucjan Lisiewski do szpitala św. Trójcy w Kaliszu. Policja prowadzi śledztwo, celem ustalenia odpowiedzialności za spowodowanie wypadku.

Z Pomorza

— **GDYNIA.** (Ostatnia postuga). W sobotę odbył się tutaj pogrzeb śp. Antoniego Maciejewskiego, właściciela pensjonatu „Świt”. Zmarły brał czynny udział w życiu narodowym Gdyni i nie szczędził ofiar na popieranie dobrej sprawy. W wili „Świt” śp. Antoni Maciejewski udzie-

lał zawsze miejsca na zebrania organizacji narodowych i sam nawet był ofiarą napadu bojówki, która w roku 1930 rozbiła urządzone tam zebranie przedwyborcze, prowadzone przez ks. kanonika Łosińskiego. Nabożeństwo żałobne za spokój duszy Zmarłego odprawił w kościele N. M. Panny ks. Wysiecki a kondukt pogrzebowy prowadził na cmentarz wito-miński ks. dziekan Turzyński. W kościele, przy trumnie, pełnili straż i wzięli udział w konducie żałobnym liczni sokolnicy w mundurach, którzy pod wodzą dr. hów Latońskiego i Ostojkiego, w ten sposób pożegnali śp. Antoniego Maciejewskiego, który, mimo starszego wieku, brał bardzo żywy udział w pracy „Sokoła”.

— (Pożegnanie prezesa sądu). W gmachu sądu odbyło się tutaj pożegnanie prezesa sądu okręgowego p. Edwarda Jackowskiego, który przeszedł na emeryturę i prowadzić będzie w Gdyni kancelarię notarialną. Ustupującego zegnali: w imieniu sądu okręgowego wiceprezes Heidrich w imieniu sądu grodzkiego naczelnik Potoniec, w imieniu sądów grodzkich w Kartuzach, Pucku i Wejherowie naczelnicy Wisłowski, Szymański i Knapik, w imieniu prokuratorów prok. Schulz, w imieniu adwokatów dr. Łaba, w imieniu aplikantów p. Witulski i w imieniu urzędników sądowych starszy sekretarz p. Weiss. Wieczorem sędziowie i adwokaci zegnali się z prezesem sądu okręgowego w sali „Hotelu Centralnego”. — Nowym prezesem sądu okręgowego w Gdyni został mianowany wiceprokurator sądu apelacyjnego w Wilnie p. Józef Ignacy Parczewski, którego kandydaturę notował „Kurjer Poznański” przed kilku tygodniami.

(Termin rozprawy przeciw Bartczakowi). Termin rozprawy apelacyjnej przeciw Bartczakowi i Nowakowi, oskarżonym o szantaż, wyznaczony został przed tutejszym sądem okręgowym na dzień 8 maja, godz. 11. Obaj oskarżeni odpowiadać będą z więzienia. (S. B.)

Straszny wypadek

Trzynastoletni chłopiec wskutek nieuwagi zastrzelił młodszą siostrę

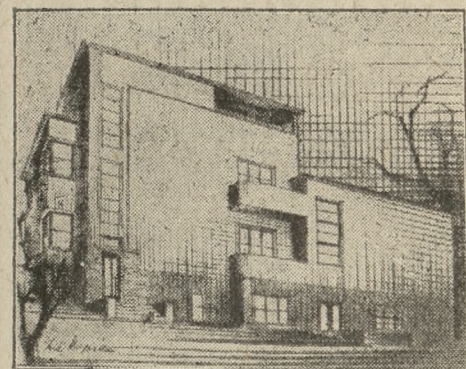
Z Budzyna donoszą nam: W niedzielę u rolnika Zaranka zaszedł straszny wypadek. Trzynastoletni syn rolnika kupił gdzieś bez wiedzy rodziców kilka naboje do floweru (tak zwanego teszynga) aby urządzić strzelanie do wróbli. Nieszczęśliwie przez rodziców wyszedł do ogrodu, a za nim jego 9-letnia siostrzyczka Marja. Chłopiec nałożył nabój i podniósł broń nie zważając na siostrę, która w tej właśnie chwili stanęła przed nim. Strzał był fatalny, gdyż ugodził dziewczę w serce. Dziecko po kilku minutach wyzionęło ducha. — Ciężko dotknięci rodzice nie ponoszą żadnej winy. Policja poszukuje jako sprawcę nieszczęścia osobę, od której chłopiec otrzymał naboje.

Tragiczna śmierć chłopca

Spożył korzeń podobny do marchwi i zatruł się na śmierć

Nasz korespondent nakielski (nr) donosi:

Dziewięcioletni syn ogrodnika Kubliaka z Nakla, Bernard — w czasie zabawy nad Notecią, zobaczył na fałach rzeki pływający korzeń, bardzo podobny do białej marchwi. Chłopak przy pomocy tyczki przygarnął rzekomą marchew do brzegu i obejrawszy ją, skosztował i podzielił się z swoją czteroletnią siostrą. Skutki jednak spożycia korzenia niewiadomego pochodzenia były bardzo przykre. Po godzinie dzieci wily się w okropnych boleściach, wymiotując i narzekając na silny ból głowy. Przywołany lekarz p. dr. Rajewski stwierdził zatrucie ogólne, które u chłopca skończyło się niebawem śmiercią. Dziewczynka, która widocznie mniej sporzyła fatalnego korzenia, jest obecnie już poza niebezpieczeństwem śmierci. Wypadek wywołał w całym sąsiedztwie żywe współczucie dla rodziców tragicznie zmarłego chłopca.

Projekt wznoszonego już w Gdyni budynku, w którym mieścić się będzie oddział Pomorskiej Szkoły Sztuk Pięknych z Grudziądza, założonej i prowadzonej przez profesora Wacława Szczepańskiego. Gdynia uzyska niebawem potrzebną placówkę kulturalną.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE W NAUKOWYM POZNANIU

Oddział Poznański Polskiego Tow. Chemicznego odbędzie posiedzenie jutro, w piątek, 5 maja br. o g. 19 w sali wykładowej Zakładu Chemii Farmaceutycznej w Gmachu Chemii przy ul. Grunwaldzkiej 14. Na porządku obrad — referaty: prof. inż. F. Chrzaszczka p. t. „Biochemiczne przemiany skrobi i cukru”, dr. J. Janickiego p. t. „Kinazy sisoamylazy” i inż. M. Zakomornego p. t. „Kwas mrówkowy w biochemicznej przemianie cukru”.

Uczony poznański we Włoszech. Ostatnimi tygodniami wygłosił prof. dr. R. Pollak odczyty na kilka tematów w szeregu miast włoskich. Organizacją odczytów zajęły się towarzystwa włosko-polskie, uniwersytety, towarzystwa naukowe i tzw. Istituti fascisti di cultura. Odczytów tych było ogółem 15 w miastach: Wenecji, Bolonii, Rimini, Florencji, Perugii, Rzymie, Neapolu, Katanii, Palermo, Genui, Cuneo, Medjolanie, Bergamo, z czego po dwa odczyty w Perugii i Rzymie.

Uczenie pamięci Józefa Szujskiego. Krakowski oddział Pol. Tow. Historycznego odbył uroczyste posiedzenie ku uczczeniu pamięci Józefa Szujskiego. Słowo wstępne wygłosił J. M. rektor Stanisław Kutrzeba. Prof. dr. W. Konopczyński wygłosił referat p. t. „Szujski jako historyk”. Odczytano wspomnienie s. p. S. Tomkowicza p. t. „Fizjognomja duchowa Szujskiego”.

MUZYKA

„Kuma śmierć”, nowa opera czeska została wystawiona w teatrze w Brnie morawskim. Autorem libretta jest Stanisław Lom, muzykę napisał Rudolf Karel. Treść oparta o baśń ludową, muzyka przystępna, solidna, nie nazbyt modernistyczna.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Barbizon w Pradze. Donoszą nam z Pragi (pr): W galerii dr. Feigla wystawiono szereg dzieł malarskich z. szkoły barbizońskiej. W połowie ubiegłego wieku kilku wybitnych malarzy, uciekając z Paryża przed cholera, osiadło w Barbizon, w wiosce położonej na skraju lasu Fontainebleau. Już poprzednio bawiło tam paru pejzażyistów, w ich liczbie znakomity Teodor Rousseau. W ten sposób powstała „szkoła barbizońska”, twórczyni nowożytnego francuskiego pejzażu, szczytując się nazwiskami takimi jak J. F. Millet, Corot, Daubigny, Rousseau i inni. Wystawa praska posiada mnóstwo wybitnych dzieł i sięga aż do epigonów.

O pomnik ks. Skorupki. Z Warszawy donoszą nam (tw): Na Wybrzeżu Kościuszkowskim ma stanąć pomnik bohatera z pod Radzyna ks. Skorupki. Rada artystyczna magistratu wezwwała komitet pomnikowy aby ogłosił konkurs na projekt, gdyż w obrębie miasta mogą być stawiane tylko takie pomniki, których projekty będą rozpatrzone przez sąd konkursowy.

OCHRONA PRZYRODY

Matecznik zwierzyny karpackiej. Piszą nam z Warszawy: Państwowa Rada Ochrony Przyrody przedłożyła ministerstwu rolnictwa projekt utworzenia rezerwatu dla fauny karpackiej. Wybrano nań dorzecze potoków Czarnego i Białego Czerechoszu, w pow. kossowski. Na południe od wsi Jawornik i Hryniawa. Przewidziany rezerwat pokryty jest pięknym lasem, stanowi teren górzisty o kilku wysokich szczytach. Żyją na nim m. in. jelenie i niedźwiedzie, z ptaków drapieżnych orły i sępy, w wodach — szlachetna ryba „głowacica”. Co do położenia geograficznego, przewidziany rezerwat stanowi południowy cypel Rzeczypospolitej, wciśnięty między granicę rumuńską. Jeszcze przed wojną okolica ta była proponowana na rezerwat-matecznik dla ochrony zwierzyny karpackiej. (op)

TEATR

„Czerwona Ilmuzyka”. Taki tytuł nosi sztuka Tadeusza Łopalewskiego, wystawiona po raz pierwszy przez Teatr Wielki w Wilnie. Porusza w niej autor stosunek kapitału i pracy. Akcja rozgrywa się w domu wielkiego przemysłowca, właściciela concernu obuwicznego, w atmosferze twardego i bezlitosnego materializmu. Na tem tle rozwija się dramat romantyczny — miłość córki fabrykanta, Elżbiety.

VARIA

Zimową podróż młodych „wilków morskich” na statku szkolnym „Dar Pomorza” barwnie opisał na łamach kwietniowego zeszytu regionalnego mieszczyka „Od naszego morza” kpt. Tadeusz Meissner, jeden z oficerów owego statku. Podróż ta trwała od 3 października 1932 r. do 1 kwietnia 1933 r. Ciekawie się czyta ten pamiętnik wędrówki po Bałtyku, Morzu Północnym i Atlantyku. Rocznicą 700-lecia Torunia znalazła odbicie w artykule dr. Górskiego o dziejach Polaków w Toruniu, oraz o jarmarkach toruńskich. B. kurator Bernard Chrzanowski kreśli swe wrażenia na temat „młodość a Bałtyk”, o stosunku młodzieży do morza zamieszcza uwagi Leszek Gustowski. Wreszcie dr Radzim omawia utworzenie katedry slawistyki na uniwersytecie w Gryfii. Jako o akcie niemieckiej propagandy politycznej, skierowanej przeciw nam. (J. St.)

NOWE KSIĄŻKI

NOWA POWIEŚĆ LUTOSŁAWSKIEJ

Izabela Lutosławska, autorka poprzednio wydanych powieści: „Bolszewicy w polskim dworze” i „Andrzej Korecki”, wydała obecnie nową książkę p. t. „Córka” (Tow. Wyd. „Rój”, str. 256).

Powieść ta, drukowana uprzednio w odcinku jednego z pism warszawskich, wywołała duże zainteresowanie w świecie kobiecym, gdyż porusza aktualne zagadnienie kobiety współczesnej, kreśli charakterystykę jej poglądów i moralności. Autorka zarzuca „córce”, pod którą to nazwą rozumiemy typ młodej dziewczyny współczesnej, brak charakteru, fałszywy stosunek do rzeczywistości, obojętność wobec zasad moralnych. To wszystko doprowadza „córkę” naprzód do upadku, w konsekwencji zaś do zamknięcia sobie drogi do małżeństwa. Powiedział gdzieś Dmowski, że każdy naród stoi honorem swoich mężczyzn i wstydlivością swych kobiet. W „córce” rozwijają się pod wpływem otoczenia instynkty amoralne. Ginie — zatraćciwszy wstydlivość.

Książka Lutosławskiej jest nie tylko przestroga dla młodego pokolenia kobiet inteligentnych, oddalonych od zagadnień ideowych i lekceważących poważny stosunek do życia, lecz i aktem oskarżenia. Na ławie oskarżonych siedzi kobieta współczesna, wychowana na lekturze ufatwiający życia w rodzaju Lindsaya i Boya. Niechże ją sędzi czytelnik.

Powieść pisana jest interesująco. Wnioski natury nie-ako publicystycznej ukryte są w dobruaniu i zestawieniu faktów. Autorka osiąga zatem swą powieścią dwa cele: artystyczny i ideowo-publicystyczny.

T. B. Syga.

Warszawa.

„Czerwona gospodarka”. Jaki rezultat dała piatiletka? Pod podanym w nagłówku tytułem ukazała się książka zbiorowa, zredagowana przez dr. Gerhardta Dobberta, a przełożona przez prof. dr. Z. Szymanowskiego (Warszawa, „Rój”). Mieści ona czterdzieści rozdziałów, w których traktowane są różne tereny gospodarki sowieckiej pod kątem piatiletki. Autorami są bądź dziennikarze-ekonomiści (amerykańscy, angielscy i niemieccy) bądź „specje”, którzy czynnie przy rzeczywistaniu piatiletki współdziałali jak dr. inż. Heinrich Poepplmann bądź inni fachowcy. „Czerwona gospodarka” jest napisana cyframi i datami, lecz pisana przystępnie, tak że kto ją uważnie przetwuje, nabierze wyobrażenia o planie pięcioletnim, o jego założeniach i o rezultatach, jakie osiągnął.

W obrazie tym nie ma nic dla Europy zastraszającego — to należy od razu stwierdzić. Uważny czytelnik szybko się zorientuje, że nawet na tych odcinkach, na których piatiletka została rzeczywistnością co do ilości (pozakładane fabryki, wyprodukowany towar, plony rolne i t. d.) nie doprowadziła właściwie do żadnych końcowych rezultatów, gdyż jakoś tego, co zostało stworzone, jest tak niskie, że jako praktyczny rezultat piatiletki równa się ledwie jej rozpoczęciu, nie zaś ukończeniu. Jeżeli np. w tym czy w innym zakresie produkcji pięćdziesiąt procent wytwórczości, stanowią braki i defekty, nie dające się użyć, to wytwórczość jako taka nie osiąga założonego planu, nawet gdyby wypełniła go na papierze w stu procentach. Gospodarka ta wygląda w mnóstwie szczegółów na olbrzymi bluff, może na pełne fantazji oszukiwanie samych siebie. Jeżeli n. p. buduje się i rzuca na rolę najkosztowniejsze maszyny i traktory, aby z 10 000 metrów kwadratowych roli zebrać 800 kg pszenicy — to trudno oprzeć się wrażeniu, iż takie samookłamanie się jest w wielu przypadkach regułą. A podobne przykłady widzi się na każdym niemal kroku. (in)

„Bractwo Białego Lamparta”. Taki tytuł nosi nowa powieść Jerzego Marlicza, osnuta na tle życia w Kongo. Autorka, ukrywająca się pod tym męskim pseudonimem, zdobyła już sobie poczytność tłumaczeniem powieści. J. O. Curwoda, a następnie uzupełnieniem niewykończonych trylogii powieściowej tego autora. Obecna jej powieść należy do dobrego gatunku literatury awanturkowej, zbudowana jest i napisana zajmująco. Wzbogaciła ona sferę w polskim piśmiennictwie dzieł powieści o czarnym lądzie. Książka wyszła nakładem Księgarni św. Wojciecha. (vp)

Książki nadesłane

Zygmunt Kisielewski: „Margrabia”. Sztuka historyczna w 4 aktach. Warszawa, 1933. Skł. gł. „Dom Książki Polskiej”.
Jan Nikodem Jaroń: „Wojsko św. Jędzi”. Pięć obrazków scenicznych z dziejów śląskich Katowice, 1931. Nakł. Śląskiego Zw. Akademickiego.
F. Arnsztajnowa: „Odloty”. Lublin 1932. Nakł. Związku Literatów w Lublinie.

FRANCUZ NA TARGU KRAKOWSKIM

Ręka królewska, albo rękawiczka — Żydzi mają „piękne przywileje” — Stadjon Henryka Walezego — W Polsce jest bardzo tanio — A czego niema w naszych kopalniach! — Balsam na rany i lek przeciw dżumie — Sól o smaku jaj na twardo — Pod Warszawą manna spada z nieba.

Gdy mamy teraz w Poznaniu dni Targów Międzynarodowych, w których uczestniczą różne kraje europejskie, a między nimi Francja, warto przypomnieć relację z innych targów polskich, spisana przez gościa francuskiego — mianowicie z krakowskich. Odbywały się one w maju tak jak nasze, były tak samo międzynarodowe jak się zaraz okaże, a tylko przypadły na czas jakiś nieco od naszych wcześniejsze, mianowicie na rok Pański 1697:

Świadczy o tem rękopis, który przechowuje się w bibliotece miasta La Rochelle we Francji, a zawiera opis „podróży po różnych krajach Europy” niejakiego Jakóba Esprinchara, sieur du Plom. Autor, urodzony około roku 1570, udał się na studia do Anglii i Holandji, gdzie uzyskał stopień doktora z prawoznawstwa, a pragnąc z kolei zwiedzić Niemcy, przyłączył się dnia 3 marca 1597 r. do grona kupców holenderskich, jadących na targi do Frankfurtu nad Menem. Stamtąd cała kompania udała się do Wrocławia, z Wrocławia zaś do Krakowa, gdzie również odbywały się targi. Goście nasi zatrzymali się tu od 20 do 29 maja, korzystając z gościnny Imci pana Lisbonne'a, kupca z Antwerpii, który mieszkał „przy rynku głównym naprzeciw ratusza po stronie więzienia”. Podczas gdy jego towarzysze chodzili za interesami, Esprinchar zwiedzał miasto i notował skwapliwie wszystko co mu opowiadano o cudach Wawelu i innych osobliwościach Krakowa. Oto urywki z jego relacji dotyczącej Krakowa:

Miasto dzieli się na troje: Kraków obwarowany murami, Stradom i położony po drugiej stronie Wisły (dokąd prowadzi długi most drewniany) Kazimierz, obmurowane miasto Żydów. Mieszka ich tu spora ilość, bo „tak pięknych przywilejów jak w Polsce nie mają w żadnym innym kraju chrześcijańskim”. Miasto Kazimierz ma oddzielną jurysdykcję i różne przywileje królewskie, a to dlatego, że kiedyś, gdy Kraków zbuntował się przeciw swemu królowi, tylko Kazimierz dochował mu wierności, na znak czego królowie polscy zwykli podawać mieszkańcom Kazimierza rękę obnażoną do pocałowania, krakowianinom zaś tylko rękawiczkę. Z kościołów krakowskich najbardziej spodobała się Francuzowi świątynia na Wawelu, gdzie podziwiał grobowce królów oraz św. Stanisława. Tu bardzo niefortunny ekskurs o biskupie krakowskim, który jakoby miał zezwolić na to, by żony opuszczone przez wojów Bolesława zawarły ponownie związki małżeńskie. Król dowiedziawszy się o tem, srogo na nim się pomścił, każąc „porozkrawać go na tysiące kawałków”. Autor relacji zapewnia, że widział staw, gdzie wrzucano cząstki biskupa, i miejsce, w którym orzeł je zebrał i poukładał z powrotem, za wyjątkiem jednego palca odnalezionego potem w rybnym żółtku. Wspomina też o pokucie króla, który resztę życia spędził jako kuchmistrz „księcia Bawarii”. Niedaleko stawu stoi stary kościół, wybudowany rzekomo przez króla francuskiego.

Z innych kościołów wymienia autor kościół P. Marji, św. Barbary, św. Szczepana i św. Andrzeja. Henrykowi III zawdzięcza Kraków „stadjon” dla piłkarzy (jeu de paume) oraz arsenał przy Moście Królewskim, Akademja krakowska (t. j. Uniwersytet), założona „przeszło 200 lat temu”, słynie głównie ze studjów matematycznych. W Collegium Maius (posiadającym piękną bibliotekę) wykłada 16 profesorów, w „Minusie” zaś dwunastu. Dachów w Krakowie nie widać, przystaniają je ściany domów. Drzwi i okna zaopatrzono są, jak we Wrocławiu, w żelazne kraty dla ochrony dzieci, będących przecież w ciągłym ruchu. W gospodach polskich daje się tylko pusty pokój i trochę słomy; resztę, t. zn. żywność, pościel, świece należy samemu przywozić. Dobrze też zaopatrzyć się w kłódkę, bo szlachta chłopom wszystko zabiera, wskutek czego też nic od nich dostać nie można. (Utyskiwania na brak wygód w naszych gospodach należą do komunalów relacji cudzoziemskich). Zato życie w Polsce jest za bezcen. Za dwa sody można tu dostać więcej chleba, niż sześć osób jest w stanie spożyć. Za parę wołów płaci się trzy lub najwy-

żej cztery talary, za skopy od 6 do 7 sody; para kapłonów kosztuje trzy sody, a mendel jaj 1 ljarða (czyli trzy grosze naszej monety). Złote czasy — może jeszcze powrócą. Piwo polskie w smaku przypomina hipokras, bo dodaje się do niego miodu, a tego w Polsce mają pod dostatkiem.

Gdy idzie o targi, to przedewszystkiem uderzyło Esprinchara nadzwyczajne bogactwo naszych kopalń. Bo czego też tam niema? W Kielcach znaleziono złoto; w Tarnowskich Górach kopia srebro, ołów, żelazo i siarkę; Bochnia i Wieliczka dostarczają soli, w Prusach, 60 mil od Krakowa, odkryto świeżo kopalnię czarnego wosku (zapewne ozokeryt). Wosk ten, lepszy od pszczelego, doskonale się nadaje do fabrykacji świec, a wytłoczony zeń olej leczy rany w ciągu dnia lub dwóch (ale szał! nie rozgłaszać tego, bo to świeży wynalazek i nikt o tem nie powinien wiedzieć). W Sosnowcu wydobywa się z podziemia siarkę, która jest świetnym andydotem na dżumę. Gdy w Krakowie wybuchła epidemia, co się często zdarza, większość mieszkańców opuszcza miasto i buduje sobie namioty dokoła kopalni sosnowieckiej; tam bowiem są bezpieczni od zarazy. W domach zapowietrzonych zaleca się spalać dużo siarki. Jarosław słynie z bryl soli o kształcie i smaku białka solonego jaja, którą ludność tamtejsza spożywa z chlebem; niektórzy tylko tem się żywią. Wreszcie wieś Nochowo i Paluki (w Wielkopolsce) dostarczają gotowych do użycia garnków, któremi posługują się w całym kraju. Słowem w Polsce istnieje olbrzymia ilość kopalni, ale Polacy są tak gnuśni, że nie dbają o nie wcale, i gdyby nie cudzoziemcy, nie wiedzieliby nawet, że istnieją. Wszak to Francuz odkrył Wieliczkę.

A to co? Żupy wielkie eksploatowane już w zaraniu dziejów Polski, jest więc rzeczą nader wątpliwą, żeby je Francuz mógł odkryć. Omyłka pochodzi może stąd, że pierwszym administratorem tych żup miał być nieaki Porrh Gallik, urzędujący w latach 1334—1360; ale i to nie jest pewne. Istnieje melodramat francuski, pióra Pixérécourta p. t. „Les mines de Pologne”. Melodramat ten (wystawiony w Ambigu-Comique r. 1803 i tłumaczony jest na język hiszpański) przypominał mi się, gdy czytałem wywody jego ziomka z przed 200 lat o naszych bogactwach kopalnianych. Bo „kopalnie” Pixérécourta to tylko podziemne lochy, w których pokutują niewinne ofiary krwiożerczych tyranów. Dla uspokojenia słabych nerwów muszę dodać, że Pixérécourt jako żywo kopalni naszych nie widział. Co się tyczy Esprinchara, to zwiedził on tylko kopalnie w Sosnowcu i Wieliczce (opisy Wieliczki należą, jak wiadomo, do stałych rekwizytów relacji cudzoziemskich o naszym kraju). Wogóle nie przestąpił on południka krakowskiego, informacje zaś o innych miastach czerpał przeważnie z drugiej ręki, zapisując nieraz z rozbijającą naiwnością to, co mu inni o nich naopowiadali. Tak np. wspomina o „mannie”, spadającej latem w okolicach Warszawy. Manna ta powstała z rosy wiosennej, jest podobna do kolendry lub ziarnek prosa, ale kolor ma biały. — Zbiera się ją przed świtem, bo w słońcu topnieje, i masami się ją konsumuje. Szczęśliwy kraj!

O dalszych losach Esprinchara niewiele się dowiadujemy. W lutym roku 1598 zastajemy go w Genewie, a 24 maja przybywa zpowrotem do miasta rodzinnego, La Rochelle. Cała podróż trwała więc przeszło rok. W zeszłym lat po powrocie do ojczyzny, w sierpniu 1604 r., Esprinchar rozstał się z tym światem. Prócz relacji z podróży wydał „Historję cesarstw rzymskich od Juliusza Cezara do Rudolfa II” (Genewa 1600) i „Historję cesarstw tureckich aż do Mahometa III” (Paryż 1604).

Dr. Józef Morawski.
Poznań.

W następnym Dziale:
OSSOLINEUM WCZORAJ I DZIŚ
przez
dr. Mieczysława Piszczkowskiego.

Kryzys w New Jorku

N. Jork, w kwietniu.

Wobec wszechwładnie panującego kryzysu niejedni cudzoziemiec przybywający do New Jorku, przygotowany jest na nie miłe wrażenie jakie wywierają zazwyczaj zaafektowane osobistości z jonyjonej przechodniów. Tu jednak czeka go miła niespodzianka — New Jork bowiem wbrew wszelkim przypuszczeniom, nie nosi na sobie piętna owego przynębnienia. Jak dawniej wraże życie wielkomięskie, teatry, dancingi, kabarety szczególnie nocne cieszą się wielkim powodzeniem. Tu się jeszcze żyje i używa, nie licząc się z grozdem. Naogół New Jork zaliczyć można do tych nielicznych wybranych zakątków na kuli ziemskiej, gdzie jakgdyby skoncentrowały się największe bogactwa świata, którym nawet obecny kryzys nie dał rady.

Najbardziej frapującym zjawiskiem dla przybysza zwiedzającego muzea pałace miliardów jest widok niezliczonej ilości wspaniałych nagromadzonych przez nich dzieł sztuki.

Z pokolenia w pokolenie ci posiadacze olbrzymich fortun będąc w ciągłych rozjazdach po Anglii, Francji, Włoszech Hiszpanji i Niemczech dla dogodzenia swej fantazji zakupywali często całe kolekcje arcydzieł. Większość tych zbiorów znajduje się już dziś w muzeach. Dzięki fundacji Josiah Macy junjora, dr K. sporządził kosztorys z którego wynika iż ogólna suma donacji przeznaczonych na różne instytucje jak: kościelne społeczne i t. d. dosięgła do r. 1929 olbrzymiej cyfry 9 miliardów dolarów czyli 230 miliardów franków. W ciągu tego jednego roku suma wzrosła o 2 miliardy 450 milionów dolarów (62 miliardy franków).

W przeciwieństwie do zgubnego wpływu jaki kryzys wywarł na życie nocne w Paryżu, gdzie większość lokali nocnych została zlikwidowana, w New Jorku, Chicago i Los Angeles skutków tych nie odczuwa się zupełnie. Mieszkańcy New Jorku to w zasadzie „nocne ptaki” — to też wokół Broadway'u, gdzie mieści się większość teatrów, aż roi się od wszelkiego rodzaju nocnych kabaretów, variétés, music-hallów etc. A pomimo wygórowanych cen (miejsce przy małym okrągłym stoliku kosztuje od 2 do 5 dol.) lokale te są zwykle przepelnione. Za oddzielną i całkiem pokątną dopłatą goście mogą otrzymać wodę mineralną, sandwicze oraz przekąski. Wina jak i wszelkiego rodzaju alkohole są bezwzględnie wzbronione. Tyleż co na Broadway'u znajdują się lokale tych na ulicach przylegających do 5 Avenue, Central Parku. Wielkim powodzeniem cieszą się kabarety w dzielnicy murzyńskiej. W t. zw. „Cotton Klubie” w jednym z największych i najbardziej znanych i uczęszczanych tu lokali produkują się pierwszorzędne tancerki, rekrutujące się z murzynów oraz mulatek. Talenty w guście Józefiny Baker nie należą do wyjątków w lokalach czarnego Haarlemu.

Nie, New Jork nie ma oblicza miasta dotkniętego trądem kryzysu. W. K.

Blacha z drzewa

Inżynier szwedzki V. H. Forssman wynalazł nowy sposób impregnowania blon drzewnych rozmaitemi chemikaljami, dzięki czemu drzewo uzyskuje odporność na wodę, oleje, kwasy, benzynę, a ponadto zwiększa się jego zdolność izolacyjna wobec prądu elektrycznego. W pomysle inżyniera szwedzkiego jest jednak to najciekawsze, że impregnowane płyty drzewne jego systemu można zlepić, formować w najrozmaitszych temperaturach i jak najlepszą blachę naginać do celu, do jakiego chce się jej użyć. Stąd typ takiego drzewa uzyskał już nazwę „blachy z drzewa”. Materiał drzewny może tu być jakikolwiek, a i po impregnowaniu jest on jeszcze o 60 a nawet i 70 proc. tańszy od zwykłej dytki, nie mówiąc już o blasze. Także w zakładach doświadczalnych w Tagliano, pod Medjolanem, odkryto nową metodę impregnowania drzewa metalem. Przy stosowaniu tej metody masa metaliczna wnika nawet próżnię w samej komórce drzewnej. Obecnie można już metalizować deski nawet w największych rozmiarach. Proces metaliczny trwa za ledwie kilkanaście minut. Przy normalnym stopniu metalizacji materiał ten zyskuje połowę ciężaru gatunkowego danego metalu. Przy różnych stopniach metalizacji można zbliżyć do wagi drzewa lub metalu. Zmetalizowane drzewo przedstawia bardzo efektowny wygląd. Robi wrażenie czystego metalu, zachowując jednak na powierzchni w całości rysunek drzewa. Nasuwają się więc szerokie możliwości zastosowania tego materiału do celów architektury wewnętrznej i robót artystycznych. W dodatku tak preparowane drzewo odznacza się wysoką odpornością na ogień i zmniejszoną do minimum zdolnością nasiąkania wilgocią. A przytem drzewo, nawet całkowicie zmetalizowane, można heblować pilowac kleć i t. p., gdyż pod względem obróbki nie traci nic z dawnych swoich właściwości i zalet.

Nowy ten materiał jest obecnie badany co do możliwości technicznego zastosowania. Jako owerwsza możliwość nasuwa się zastosowanie go do wyrobu instrumentów akustycznych fortepianów, głońkó, gramofonów i t. p. Jeżeli do metalizacji użyłoby się ołowiu lub cynku, odznaczających się wyśmienitymi zaletami akustycznymi.

Najstarszy biskup na świecie

Najstarszym biskupem na świecie jest 94-letni mgr dr Redwood arcybiskup z Wellingtonu na Nowej Zelandji. Kapłanem jest od r. 1865. sakrę biskupią otrzymał w 1874 r. Pomimo podeszłego wieku nie ustaje w pracy pasterskiej, a w roku zeszłym nie zawahał się przed trudami długiej podróży, by przybyć z Nowej Zelandji do Dublina na Kongres Eucharystyczny. (KAP)

Dokąd wyjeżdżają podróżni z Gdyni?

Z ogólnej liczby 7805 podróżnych, którzy wyjechali na statkach z portu gdynińskiego w roku 1932 wyjechało — 3524 osób do New Jorku, 1843 do Kopenhagi, 1697 do Londynu, 591 do Rotterdamu, 49 do Hull, 16 do Sztokholmu, 11 do Helsingforsu, 3 do Rygi, oraz 71 do innych portów. Z liczby 10 427 podróżnych, którzy przybyli w roku 1932 na okrętach do Gdyni, 6394 osób przyjechało z New Jorku, 2204 z Kopenhagi, 685 z Londynu, 171 z Helsingforsu, 166 z Rotterdamu, 9 ze Sztokholmu, 5 z Hull, oraz 793 osoby z innych portów.

Uwięzienie kapłana

Jak donoszą z Łucka władze sowieckie aresztowały księdza Józefa Pietkiewicza, administratora pięciu nadgranicznych parafii w powiecie słuckim: cimkowskiej, kopylskiej bobowieńskiej, uzdzieńskiej i słuckiej. Pracę ks. Pietkiewicza władze bolszewickie ogromnie utrudniały a teraz zupełnie uniemożliwiły. Po osadzeniu w więzieniu jedynego na dużą połac kraju kapłana, cała pozostała tam ludność pozabawiona jest zupełnie obsługi i opieki religijnej. (KAP)

Autobusy z głośnikiem

W Czechosłowacji na dystansie Karbitz-Teplicz kursowały autobusy pasażerskie prywatne. Gdy ten sam dystans zaczęły obsługiwać autobusy, należące do kolei państwowych, frekwencja w autobusach prywatnych zmniejszyła się pod wpływem konkurencji. Wówczas właściciele autobusów prywatnych wpadli na pomysł urozmaicenia podróży nudnej jazdy przy użyciu głośnika. Na froncie, przy siedzeniu szofera, wmontowano aparat odbiorczy a głośnik zainstalowano wewnątrz autobusu. W ten sposób pasażerowie mają możliwość wsluchania audycji muzycznych, koncertów etc. podczas jazdy.

Szwedzcy inżynierowie przy budowie kolei perskich

Znaczna ilość inżynierów szwedzkich zatrudniona jest obecnie przy budowie jednej z największych sieci kolejowych, która prowadzona jest przez rząd perski. Nowa linia kolejowa łącząca ma Zatokę Perską z Morzem Kaspijskim i ukończona ma być w ciągu 4 lat. Linia ta biegnie przez ogromnie gorzysy teren, posiadając zatem wiele tuneli, wiaduktów i mostów.

Przy budowie kolei perskich zatrudnionych jest wielu inżynierów szwedzkich, ponadto przedsiębiorstwa szwedzkie dostarczają materiałów budowlanych, jak cementu, drzewa, stali etc.

Inżynierowie szwedzcy zwani „następcami Wikingów”, pracują przy konstrukcjach technicznych we wszystkich prawie krajach świata. Wielu z nich wysyłanych jest przez Szwedzki Instytut Służby Zagranicznej, który zajmuje się umieszczaniem najzdolniejszych techników na placówkach zagranicznych.

Komplement

— Szanowna Pani młodnieje coraz bardziej, jeśli to pójdzie dalej, będę musiał przejść w rozmowie z panią na ty. (Le Rire)

„Jeszcze raz...”

Maj... coraz cieplej... Co lepsze imprezy zamykają sezon: wpiersw Koncerty Symfoniczne, a teraz także Klub Szyderców. W połowie maja „Kaktus” wyjeżdża na szereg gościnnych występów. W najbliższą sobotę urządza wobec tego uroczyste, galowe Zamknięcie sezonu, z współudziałem wszystkich Szyderców i szeregiem gościnnych występów. ...A potem, adieu, mon petit chat — po tej (26) Uczcie zobaczmy się dopiero we wrześniu; chyba, że będziesz latem nad polskim morzem, tam bowiem będą szaleć Szydercy... Nie martw się kotku, lecz i nam należy się zastużony wypoczynek na laurach i workach, wypchanych forsa!

(Osobnych zawiadomień nie wysyła się!)

SPORT

1. lekka atletyka

Minima dla naszych lekkoatletek. W 1934 r. odbędą się w Londynie IV kobiece igrzyska. W związku z tym Pol. Zw. Lekkoatletyczny wyznaczył następujące minima, które muszą uzyskać zawodniczki, pragną-

ce zakwalifikować się do ew. obozu treningowego w zimie br.: 60 m — 7,8 sek., 100 m — 12,5 sek., 200 m — 26,2 sek., 800 m — 2:25 sek., 80 m płotki — 12,5 sek., skok w dal 5,30 cmt., w wyż — 150 cmt., kula — 11,70 mtr., dysk 37 mtr., oszczep 36,50 mtr. (PAT)

Sekcja lekkoatletyczna Sokola Poznańskiego organizuje 7 maja ogólnopolski bieg na przełaj dla pań na dystansie 1000 m, o nagrodę wędrowną. Bieg odbędzie się o godzinie 12.30 na boisku Sokola. Zgłoszenia zawodniczek przyjmuje się jeszcze na tem boisku przy Drodze Dębińskiej.

Kasprzak, który w narodowym biegu na przełaj zajął 10 miejsce, należy do Stow. Mł. Polskiej (a nie Wiejskiej) w Raszku. wie Płotkowiak (SMP Poznań) zajął 16 miejsce, a Górka (SMP — Wiry) 21.

O puchar Davisa

Pierwsze koło rozgrywek ma poza sobą dopiero zwycięstwo Anglii nad Hiszpanją 4:1. Dziś wstępują w szranki we Florencji Włochy i Jugosławia. Liczyć się należy z wygraną gospodarzy, chociaż nie przyjdzie im ona zbyt łatwo, gdyż Jugosławianie w ostatnich latach ogromnie poprawili się, a tak Kukuljević może być dla każdego groźny. — Od jutra 5 bm. do 7 bm. rozgrywa się aż pięć spotkań. Wiek w Brukseli Austriacy powinni bez trudu rozprawić się ze słabymi gospodarzami — W Wiesbaden Niemcy niewątpliwie pokonają Egipt, występujących bez swych najlepszych zawodników braci Grandguillot — W Kopenhadze będzie b. zacięta walka pomiędzy Danją oraz Irlandią; o wyniku zdecyduje podwójna, bowiem liczyć się wypada z dwoma zwycięstwami Rogersa i tyluż porażkami Mac Guire'a. — Japonia powinna łatwo wygrać z Węgrami w Budapeszcie, a jedynie weteran Kehrling ma szanse zdobycia honorowego punktu. — Wreszcie w Hadze rozstrzygające naszym zdaniem znaczenie posiada mecz Timmera z Toczynskim; jeżeli nasz reprezentant zdoła pokonać swego obecnie znakomitego rywala, wówczas zajmie miejsce w czołowej klasie europejskiej. Na podwójną nie mamy co liczyć; jest rzeczą wątpliwą choć niewykluczona, aby Hebda wygrał z Timmerem, natomiast wszystko zdaje się przemawiać za tem, że Houghan powinien ulec obu naszym graczom.

Pięściarstwo

Gnieźnieńska „Stella”, zasilona zawodnikami rozwiązanej „Goplanji” pokonała „Sokola” 10:8. W wadze półśredniej Dankowski (S) wygrał z Radomskim (St.) a nie odwrotnie, Ziętak (S) uległ wskutek nagagi, natomiast w spotkaniu towarzyskim zwyciężył z Łańskim (St.) w pierwszym starciu przez k. o.

Piłka nożna

Skład drużyn na mecz Pólnoc i Południe jest następujący: Pólnoc: Fontowicz — Martyna i Bulanow — Szaller, Cebulak i Jańczyk — Wypijewski, Rusinek, Nawrot, Kryszkiewicz i Nowacki. Rezerwowi: Knjola, Szczepaniak, Frymarkiewicz, Galecki. — Otrifowski — Pychowski i Pajak — Kotlarczyk II, Kotlarczyk I i Zorzycki — Urban, Kossok, Smoczek, Gemza i Włodarz. Rezerwowi: Albański, Lasota, Buchwald, Dziwisz, Badura, Sędziuje dr. Lustgarten. Mecz odbędzie się na boisku „Pogoni” w Katowicach 7 maja o godzinie 17.

Wioślarstwo

Walne zebranie „K. W. 04” odbędzie się

Nowa niespodzianka dla dzieci i młodzieży naszych Czytelników

„Czerwony kapturek” i „Potop” Henryka Sienkiewicza

„Czerwony kapturek” — Spotkanie „wilka z Basią”.

W niedzielę 7 maja o godz. 15 grana będzie w Teatrze Narodowym dla najmłodszych naszych czytelników prześlizna bajeczka Grimma p. t. „Czerwony kapturek”. Bajkę inscenizują Stefan Drewicz. Fabuła bajeczki jest znana, niewątpliwie więc wszystkie dzieciaki przyjdą żywych bohaterów na scenie zobaczyć. O godz. 17 grana będzie dalsza część trylogii H. Sienkiewicza p. t. „Potop”, z Celiną Romińską (Oleńka), Leonem Frankowskim (ksiądz Janusz Radziwiłł) i Zbigniewem Szczerbowskiem (Kmicic) w rolach głównych. Dotychczasowe przedstawienia, za-

POPIERAJCIE PRZEMYSŁ KRAJOWY!

DENTOSAN —

produkt całkowicie wykonany w kraju przy pomocy polskiego kapitału i polskiego pracownika

DENTOSAN —

utrzymuje zęby w zdrowiu i świeżości.

DENTOSAN —

nadaje zębom śnieżną białość.

DENTOSAN —

pasta, mydełko, eliksir

Skład główny: P. H. Z. CH.

Ludwik Spiess i Syn, Poznań Al. Marcinkowskiego 26 nr 9 434

RADJO

Piątek, dnia 5 maja 1933 r. Poznań (335 m) godz. 11.40 (Warszawa); godz. 13.05 koncert życzeń z płyt; godzina 14.00 giełda; godz. 16.40 tr z Warszawy; godzina 18.00 „Impresjonizm francuski i jego oddziaływanie na kompozytorów innych narodowości” (z ilustr. muz.) — wygl. dr. K. Zieliński; godz. 18.20 z cyklu odczytów mis. — odczyt pt. „Z życia Chińczyka”; godzina 18.35 odczyt; godz. 18.50 odczyt propagandowy Tow. Polsko - Krajozn. w Poznaniu; godz. 19.28 sygnał czasu; godzina 19.30 tr z Warszawy; g 22.40 sygnał czasu, komunikaty; godz. 23.00 muzyka taneczna z kaw „Esplanada”.

Warszawa 1412 m) godz. 12.10 muzyka z płyt; godz. 15.35 „Przełęcz wydawnictw periodycznych”; godz. 15.50 muzyka z płyt; godz. 16.40 odczyt pt. „Walka z brzydota” — dr. St. Michałek - Grodzki; godz. 17.00 muzyka salonowa w wyk. zespołu rest. „Pod bukietem”; godz. 18.00 „Samolot polski w zawodach Algero - Marokańskich” — p. B. Kwieciński; godz. 18.20 muzyka lekka z „Italji”; godz. 19.00 rozmaitości; godz. 19.20 „O lnie i wełnie” (odczyt z dz. roln.) — wygl. inż. St. Mierczyński; godz. 19.30 feljton pt. „Człowiek interesu” — wygl. p. K. Jabłowski; godz. 19.45 prasowy dziennik radiowy; godz. 20.00 pogadanka muzyczna; godz. 20.15 koncert symf. z Filharm. Warszawskiej; w przerwie p. H. Naglerowa wygłosi feljton literacki pt. „Sygnały i ludzie” (o książkach E. Szelburg Zaremby, H. Boguszewskiej); godz. 22.40 wiadomości sportowe; godz. 22.45 dodatek do prasowego dziennika radiowego; godz. 23.00 muzyka salonowa z Gospody Towarzystwej w Domu Fukiera.

Programy zagraniczne: Budapeszt (550 m) 19.30 „Rigoletto” op. Verdiego; Praga (489 m) 19.25 muzyka chłopska, 20.00 koncert; Sottens (404 m) 20.30 koncert symf.; Medjolan (501 m) 21.00 koncert symfoniczny; Rzym (441 m) 20.45 koncert.

kupione wyłącznie dla naszych wydawnictw, cieszyły się dużym powodzeniem, a redakcja nasza otrzymuje setki listów od swoich abonentów, domagających się o nowe przedstawienia. Przedstawienia na niedzielę 7-go maja, dostępne będą po groszowych cenach. I parter, loże i balkon po 30 gr., a II parter po 20 gr.

Na przedstawieniu dla dzieci, dyr. Szczerbowski porozmawia z naszymi miłusińskimi i przedstawi im osobliście niegroźnego wilka, który w II-gim akcie schrupie ostremi zębami babunię i „czerwonego kapturka”.

Czytelnicy, którzy pragną wziąć udział w tych przedstawieniach, zechcą wyciąć poniższy kupon Teatru Narodowego, a administracja naszego pisma na podstawie tegoż wyda żądaną ilość biletów. Pamiętajmy, że niedzielę 7 maja, to dzień niepowzednich wzruszeń i radości dla naszych najmłodszych czytelników.

Kupon na przedstawienie

Teatr Narodowy

ul. Ratajczaka 21 (Dom Rzemieśln.)

niedziela,

7 maja o godz. 15 i 17

„Czerwony Kapturek” — „Potop”

O uczczenie Rodziewiczówny

Inicjatywa Narodowego Koła Gospodarczego w warszawskiej radzie miejskiej w odpowiedzi na przyznanie nagrody literackiej Boyowi - Zeleńskiemu

W związku z przyznaniem nagrody literackiej m. st. Warszawy Boyowi-Zeleńskiemu Narodowe Koło Gospodarcze w warszawskiej radzie miejskiej przesiało „Gazecie Warszawskiej” następujący komunikat:

„Niezachwianie stojąc na straży uczuć, tradycji i interesów polskiego społeczeństwa chrześcijańskiego stolicy kraju, Narodowe Koło Gospodarcze w radzie m. st. Warszawy, niezależnie od znanego już z pism wniosku, zgłoszonego w dniu 27 kwietnia do prezydium rady z powodu przyznania przez sąd konkursowy nagrody literackiej stolicy p. Tadeuszowi Zeleńskiemu (Boyowi), powzięło na odbytem w tymże dniu posiedzeniu jednomyślną uchwałę, aby w drodze składek zebrać fundusz w wysokości, odpowiadającej conajmniej sumie przyznanej nagrody i złożyć go do uznania znakomitej i chlubnie na kartach piśmiennictwa o czystego zapisanej powieściopisarki Marji Rodziewiczówny, której nazwisko figurowało na liście kandydatów

do tej nagrody, a której twórczość literacka zawsze i niezmiennie poświęcona była służbie najświętszym ideałom narodu polskiego.

„Pragnąc zapoczątkować zbiórkę tego funduszu, Narodowe Koło Gospodarcze zebrało wśród swoich członków sumę 1035 złotych i zwraca się do Szanownej Redakcji z uprzejmą prośbą o otworzenie rubryki składek na ten fundusz.”

Do komunikatu tego „Gazeta Warszawska” dopisuje od siebie:

„Nie mamy żadnych wątpliwości, że akcja Narodowego Koła Gospodarczego jest wyrazem słusznej opinii olbrzymiej większości polskiego społeczeństwa Warszawy. Fundusz nagrody literackiej dla Marji Rodziewiczówny będzie odpowiedzią dobitną i stanowczą na ostatnią decyzję sądu konkursowego, przyznającą nagrodę p. Boy-Zeleńskiemu, decyzję, którą określiliśmy już jako zniewagę polskiej kulturalnej Warszawy.

„Z dniem dzisiejszym redakcja „Gazety Warszawskiej” otwiera rubrykę składek na fundusz nagrody literackiej dla Marji Rodziewiczówny.”

W piątek jedyny występ Hanki Ordonówny.

Znakomita pieśniarka HANKA ORDONÓWNA jedna z największych współczesnych diseuses europejskich, przed swym wyjazdem zagranicę, zatrzyma się jeszcze w Poznaniu jeden dzień i wystąpi już jutro t. zn. w piątek dnia 5 bm w „KOMEDJI MUZYCZNEJ” z pożegnalnym wieczorem, którego bogaty program obejmuje wszystkie najświetniejsze piosenki wielkiej artystki

Ten ostatni w Polsce występ czarującej „gwiazdy” której rewelacyjny talent olśniewa stale rozentuzjasmowaną widownię — to prawdziwe święto dla całej kulturalnej publiczności, witającej każdy — tak rządki przyjazd Ordonki jako największe wydarzenie artystyczne.

Ujrzyć — usłyszeć — pożegnać wielką artystkę przed jej tournée zagranicę — to obowiązek nie tylko każdego bywalca teatralnego ale również każdego kulturalnego człowieka.

zg 18 750

OSTRZEŻENIE! Chcąc nabyć prozki naszego wyrobu należy przy kupnie AKCENTOWAĆ i wyraźnie żądać ORYGINALNYCH proszków z „KOGUTKIEM” Gąseckiego, znanych od lat trzydziestu, komu sprawa przykrość przyjmowanie proszku niech żąda „Kogutków w postaci tabletek.”

ng 8769

operze. Narazie jednak nic nie zdecydowałam.

tor, na którego komedji oparte jest libretto „Kobiety”, proponując zagranie tej roli we Francji. Na wakacje chcę wyjechać do Włoch i tam spowodować wystawienie tej sztuki. Poznań również obdarzył mnie propozycją występu w

W każdym bądź razie — myśli nasz współpracownik, żegnając p. Makowską — można być pewnym że, w tym czy innym kierunku, życie uroczej „Kobiety, która wie...” potoczy się napewno barwną, lśniąca, mieniąca się wstęgą. (t. krasz.)

Kobieta, która wie czego chce

Rozmowa z Heleną Makowską

Fot. M. Bilażewski

W skromnym saloniku hotelu „Continental” przyjmuje naszego współpracownika kobieta urocza i piękna. Badawczo, spokojnie patrzą poważnie oczy. Pierwsze określenie, jakie się w stosunku do tej postaci nasuwa, to (może to określenie banalne, ale narzucające się poprostu) — Kobieta, która wie czego chce... Diva operetkowa i wielka dama, kobieta, która dużo przeżyła, dużo widziała i dużo zdobyła.

Rozmowę prowadzi czarująco. Z krótkich reporterskich pytań wysnuwają się interesujące odpowiedzi, stanowiące temat do barwnej biograficznej powieści.

Jak rzeźbiarz z miękkiej gliny modeluje fantastyczne kształty, tak w jej rękach układało się życie w fantastyczną bajkę. „Kobieta, która wie, czego chce” ciężką nieraz drogą potrafiła jednak iść od sukcesu do sukcesu. Pamiętamy jej triumfy filmowe, słyszeliśmy, jak wstępnym bojem zdobyła sobie kolosalne powodzenie w Warszawie, widzieliśmy, jak podbiła — zaraz pierwszym występem publiczność poznańską.

Występy w teatrze „8.30” w „Kobiece, która wie...” były właściwie pierwszym moim występem scenicznym, — mówi p. Makowska.

— Zdaje mi się — wtrąca nasz współpracownik, chcąc jednak sięgnąć do dalszej przeszłości, — że występowała pani dawniej w Warszawie, jako młoda... jako adeptka, czy absolwentka szkoły dramatycznej.

— W szkole dramatycznej nie byłam nigdy. Moją szkołą dramatyczną było życie i uważam, że to najlepsza aktorska szkoła.

— Być może, ale nie każdemu układa się życie tak interesująco.

— Debiutowałam rzeczywiście w Warszawie, ale ten debiut zupełnie się nie udał.

Rozczarowana i zniechęcona wyjechałam do Włoch na studia śpiewacze. We Włoszech zaskoczyła mnie wojna. Zostałam odcięta od rodziny, pozbawiona zasiłków pieniężnych z domu, a wiec

środków do życia. Aby żyć, postanowiłam pracować, jako statystka filmowa. Uśmiechnęło się do mnie szczęście. Reżyserzy zwrócili na mnie uwagę. Dostałam rolę Ofelji w „Hamlecie”. To był mój pierwszy sukces artystyczny. Miałam już nazwisko, podpisałam kontrakt, zobowiązując się do nagrywania dwunastu filmów rocznie. Po wojnie przeniosłam się do filmu niemieckiego i grałam tutaj, dopóki Niemcy nie wysiedlili mnie przymusowo. Wróciłam do Polski. Dałam tu kilka koncertów, zaproponowano mi występy w operze. Wkrótce jednak wyszłam zamaż i to za Anglika. Podróżowałam dużo, gdyż mąż mój był przedstawicielem fabryk Vickersa na Polskę, Rumunję, Balkany. I z obowiązku musiałam dużo podróżować. Jeździliśmy często i spędziliśmy dłuższy czas w Anglii, w Londynie i na wsi u rodziny. Prowadziliśmy ożywione życie towarzyskie zarówno w Polsce, jak zagranicą. Przyjmowaliśmy dużo z obowiązku, gdyż mąż miał nieoficjalne stanowisko dyplomatyczne. W tym to okresie swego życia, poznając masę ludzi, przeszłam bodaj-że najlepszą szkołę dramatyczną.

— Ale, prowadząc takie życie, tęskniłam jednak stale za sceną, za życiem artystycznym. Mąż mój został odwołany do Anglii i mieszkaliśmy tam stale przez dwa lata. Trudno mi było przyzwyczaić się do angielskiego sposobu życia. Zdaje mi się, że psychicznie, my „ludzie z kontynentu” — jak nazywają Anglicy resztę Europy — mamy nie więcej wspólnego z Anglikiem, niż naprzykład z Arabem. Zateśkniłam za krajem. — Wróciłam do Polski. Występowałam w operze, dawałam koncerty. Dla sceny komedjowej „odkrył” mnie dyrektor Brodziński. Zapewniał, że mam talent sceniczny, namówił na przyjęcie roli w „Kobiece”. Powodzenie, jakie odniosłam zaskoczyło mnie poprostu. Prasa, publiczność przyjęły mnie nadspodziewanie serdecznie. Graliśmy „Kobietę” 107 razy przy kompletach.

— A jednak przyznam się panu, że występując pierwszy raz w Poznaniu, miałam znów premierową treść. Na szczęście publiczność przyjęła mnie bardzo przyjaźnie.

— A jakie ma pani projekty na przyszłość?

— Przeróżne i żadne. Możliwości mam masę, propozycje najrozmaitsze: do opery do komedji w teatrach stołecznych, nową rolę w komedji muzycznej, do filmu. Pisał do mnie Verneuil, au-

Fot. M. Bilażewski

Ktoś od kogoś pożyczyl pomysł! Albo autor sztuki „Dżimbi”, granej niedawno w Poznaniu użył historii Reri jako scenariusza, albo Reri popełniła plagiat i wprowadziła na scenę prawdziwego życia pisaną historję Dżimbi. Ale zacznijmy od początku.

Kto jest Reri?

Nie trzeba tłumaczyć, wystarczy przypomnieć: bohaterka egzotycznego filmu „Tabu”, w którym występowali sami oryginalni dzikusy. Ale jeśli dodam: „Reri tańczy codzień o god 11 wieczorem w sali kina „Metropolis” oryginalne tańce tahitańskie, występuje w otoczeniu artystów warszawskich: piosenkarki Zofji Terné i tanecznej pary Prokopiakówny i Heinicha i świetnego humorysty Zygro” — to już wymaga komentarzy. Dzikuska? W Polsce? Jakim sposobem?

Opowiedzmy tę dziwną historję słowami samej Reri:

— Urodziłam się na Tahiti w mieście Pepetee. Ojcem moim był wprawdzie Francuz, ale wychowywałam się, jak każda dziewczyna na Tahiti, czyli, jak dzikuska. Ubierałam się tak jak one — to znaczy bardzo mało. Nie uczyłam się nic, za to bawiłam się dużo. Całymi dniami siedziałam nad wodą, albo w wodzie. Zawsze lubiłam tańczyć. Piękne są nasze tańce. Miałam szesnaście lat, kiedy na naszą wyspę przyjechała ekspedycja filmowa pana Murnana, aby kręcić film „Tabu”. Do głównej roli przywieźli artystkę inne role mieli grać mieszkańcy mojej wyspy. W ekspedycji był jeden inżynier — nazywał się Benbridge. Zobaczył mnie, jak tańczyłam i zaprowadził mnie do Murnana. Zaczęli robić ze mną próby i grałam dobrze. Wtedy odeszła tamtą artystkę, która się nazywała Lotus Long, i mnie oddali główną rolę. Pap, myśli, że to nieładnie odbierać komuś główną rolę? Ale powiedział mi, że ona dostanie inną rolę w filmie z Eskimosami! I naprawdę dostała. Chociaż... (Na Tahiti jest dużo przyjemniej, niż u Eskimosów Ciepłej! — Film kręciliśmy przez osiemnaście miesięcy. Potem zaproponowali mi, żebym jechała do Ameryki. Zgodziłam się, bo bardzo podobało mi się życie białych ludzi. Występowałam w Ameryce, śpiewałam i tańczyłam z Siegfildem Tolies. Potem z żoną pana

Murnana przyjechałam do Europy. Byłam w Paryżu, w Berlinie. Tam poznałam Polaków, którzy namówili mnie, żebym zobaczyła Polskę. W Warszawie występowałam, a teraz występuję w innych miastach i w Poznaniu.

Taka jest historia prawdziwej Dżimbi, ucywilizowanej dzikuski. Tylko zakończenie jest inne, niż w sztuce. Reri wybrała sobie „białego wodza”. Zareczyła się zupełnie po europejsku i pewnie długo zostanie w Polsce.

Zresztą niewiele w niej z dzikuski zostało. Tęskni trochę za wyspą Burabura i za miastem Papetee i dotąd trudno się jej przyzwyczaić do stroju białych ludzi. Całe szczęście, że wykwiłto toalety nie nakazują zbyt wielkiego przeciążenia tkaninami. To też w balowych sukniach czuje się Reri prawie zupełnie dobrze. Prawie, jak w stroju narodowym. (t. krasz.)

Reri tańczy

W Poznaniu bawi obecnie znakomita tancerka hawajska Reri, bohaterka słynnego filmu egzotycznego „Tabu”. Piękność z Tahiti występuje od kilku dni w rewji, która daje przedstawienia o godz. 11 wieczorem w kinie „Metropolis”. Po sukcesach w Warszawie i innych miastach Polski, Reri zachwyca poznańską publiczność wspaniałymi tańcami hawajskimi, wśród których specjalnie wyróżnia się taniec „Kanibalki”.

W rewji, poza sensacją, jaką jest bezsprzecznie występ Reri, zbierają sporo oklasków: znakomita śpiewaczka teatru „Banda” — Zofja Terné, świetna odtwórczyni najnowszych „prebojów”, dalej fenomenalna para taneczna Prokopiakówna i Heinrich w pierwszorzędnym tańcach akrobatycznych i ekscentrycznych, oraz wspaniałe konferansjer Zygro, popisujący się także znakomitą imitacją instrumentów jak wiolonczela, gitara hawajska.

Ten znakomity zespół wystąpi w kinie „Metropolis” jeszcze tylko dwa dni tj. dziś w czwartek i jutro, w piątek. Na oba przedstawienia redakcja pisma naszego uzyskała dla swych Czytelników 50 proc. Niewątpliwie znajdzie się sporo amatorów, którzy wykorzystają naszą zniżkę, i pośpieszą obejrzeć oryginalną Hawaikę — Reri — w jej tańcach narodowych.

Wykwintne, Nierównane Wody kolońskie Antiba

Skład główny P. H. Z. CH. Ludwik Spiess i Syn. Warszawa. n 9 433

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Przyj. Harc. przy 12. Pozn. Drużynie Harc.** Zebranie plenarne w dniu 4 bm o godz. 20 w szkole przy ulicy Kosynierskiej.

— **Tow. Sportowe Wędkarzy „Warta“.** Planarne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 4 bm o godz. 19 w lokalu p. Tomczyka, ul. Wroniecka 13.

— **Stow. Porządku Publicznego dzielnicy Jeżyce-Lazarz.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w piątek, 5 bm o godz. 20 na sali p. Jaszka, przy ulicy Kraszewskiego 16.

— **Tow. Śpiewu „Halka“ Poznań-Jeżyce.** Zebranie plenarne odbędzie się w piątek, 5 bm o godz. 20 w lokalu posiadającym p. Jaszka przy ul. Kraszewskiego 16.

— **Tow. „Bractwo“ Wilda.** Zebranie plenarne odbędzie się w sobotę 6 bm o godz. 19 na sali p. Grotowskiego, Dolna Wilda 71. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy.

— **Tow. Krawców** urządzi dnia 6 bm. zabawę w salach „Łoży“ przy ul. Grobla, połączone z różnymi niespodziankami. — Zaproszenia u skarbnika p. Klupcia, ul. Strzelecka 11. Czysty dochód przeznaczony na fundusz gwiazdkowy dla biednych dzieci.

— **Tow. Kobiet „Wzajemna Pomoc“.** — Obchód 3 Maja z bardzo urozmaiconym programem odbędzie się w sobotę, dnia 6 bm o godz. 19 w sali amarantowej przy ul. Słowackiego. Goście mile widziani.

— **Różańcowa Kasa Pogrzebowa przy parafii Archikatedralnej.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dnia 7 bm, o godz. 14 w Domu Kat. na Śródcie.

Białe zęby: Chlorodont

ng 8 756

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zżony:

Dnia 29 kwietnia zgłoszono: Janina Gebłówna, 8 mies. 6 dni. Marja Biedaszewska, z domu Olędrowiczówna wdowa, 87 l. Magdalena Domachowska, z domu Sajdakówna, wdowa, 75 l. Władysław Dybalski, mistrz piekarski, 80 l. Tadeusz Adam Kluczyński, 21 4 m. 26 dni. Anna Stolińska, 1 i pół godz. Józef Górski, kanonier 7 p. a. c., robotnik 22 l. Franciszek Pawlak 8 mies. 7 dni Marcin Szafranski, kond. tramwaju 55 l. Władysław Janku, naczelny sekretarz sądu apelacyjnego.

Dnia 1 bm, zgłoszono: Franciszka Szaferówna, 68 l. Władysława Buczkówna, robotnica, 19 l. Jan Linkowski 4 mies. 5 dni Józef Króczyński, 1 rok 1 mies. 13 dni Ferdynand Starzyński, 10 mies. 14 dni Magdalena Kopaniarżowa, z domu Matylanka 38 l. Paweł Małcki, 20 l. Joanna Kłosowska, z domu Cohnówna, wdowa, 71 l. Stanisław Pacholski, robotnik, 68 l. Bronisława Paprzycka, emer. nauczycielka, 63 l. Ida Maczewska, z domu Bulstówna, wdowa, 48 l. Franciszka Grolewska, z domu Hofówna, 40 l. Marja Mazurowska, z domu Kurczanka, wdowa, 34 l.

Dnia 2 b. m. zgłoszono: Walenty

Deutsch, emer. palacz kolejowy, 58 lat. Leon Tytkowski, siodlarz, 29 l. Boguchwała Bielerzewska em. nauczycielka, 42 l. Marja Sobkiewiczówna, 1 dzień Prakseda Kłosiowa, z domu Krajewska, 35 l. Wanda Elżbieta Smigajówna, 14 dni Irena Kosińska, z domu Mačkowiakówna, 20 l. Pelagja Swidzińska, z domu Giełdzianka, wdowa, 79 l. Gertruda Philipp z domu Meyer, 35 l. Stanisława Ratajczakówna, 2 mies. 10 dni.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Radziżewska 5 zł — Z. K. prosi N. S. J. o zdrowie i opiekę dla syna 1 zł — S. O. z prośbą o wysłuchanie 2 zł — Razem 8 zł.

Na Komitet tanich kuchni: Rodzina Anson 5 zł — Razem z poprzednio pokwitowanymi 235 zł.

Na cieniarniach żołnierzy: Rodzina Anson 5 zł — Razem z poprzednio pokwitowanymi 71 zł.

Na chleb św. Antoniego: Czesława H. 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 82,50 zł.

Dnia 1. 5 br. wypłaciliśmy p. Jadwidze Dybizański złożone w naszej administracji składki na **Tow. Pań św. Wincetego a Paulo przy parafii Farnej 15 zł.**

Dnia 2. 5 br. wypłaciliśmy p. Adamczewskiemu złożone w naszej administracji składki na **Pomnik N. S. Jezusowego 317,50 zł.**

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antonieg Leśniewicza w Poznaniu.

Tak dla Pani jak i dla Pana KAPELUSZE najnowsze modele oraz:

Bielizna Trykoty, Pończochy, Rękawiczki, Szale, Krawaty, Laski, Parasole

i dużo innych pięknych rzeczy poleca tan o dz 3 303 04

ŠVENDA i DRNEK na-ł.

Poznań, Stary Rynek 65 pod zegarem

Cztery walki — cztery zwycięstwa w cyrku „Olympia“.

W dalszym ciągu międzynarodowego kobiecego turnieju zapaśniczego największą sensacją była niespodziewana porażka Orłowej (Rosja) w walce z świetną techniczką Favre (Francja) Walki wczorajsze dały następujące wyniki: Kempńska zwyciężyła Dissera (Gdańsk) w 18 min., a Favre (Francja) Orłową w 28 minutach. Debiut Morway (Węgry) zakończył się jej porażką już w 9 minutach w walce z Prołaską (Praga). W ostatniej walce Horwat pokonała Samsoni w 27 minutach. Dziś walczyć następujące pary: Wilson (Am) — Prohaska (Praga), Samsoni (Włochy) — Orłowa (Rosja), Dissera (Gdańsk) — Morway — (Węgry) i decydująca Horwat — Kempńska. Początek walk o godz. 8 15. Ceny miejsc najniższe. Przedsprzedaż biletów w firmie F. Zygarłowski ul. 27 Grudnia i St. Centowski Plac Wolności. Wszyscy spieszą dziś do cyrku „Olympia“.

Dnia 2 maja 1933 r. o godz. 12,45, zasnął w Bogu, opatrzony kilkakrotnie Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach mój najdroższy najukochańszy mąż, nasz najlepszy, najtroskliwszy ojciec, teść, dziadek, brat, szwagier i wuj, s. p.

Woiciech Nowacki
emeryt. inspektor pocztowy

przeżywszy lat 62.

W nieutulonym smutku pogrążeni
stroskana **żona, dzieci i rodzina.**

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 5 maja o godz. 18 z kostnicy cmentarza par. św. Michała w Górczynie. Msza św. za spóko; duszy drogiego Zmarłego odbędzie się nazajutrz o godz. 7,30 rano w kościele parafjalnym św. Michała

Poznań, ul. Małeckiego 6, Luboń, Bydgoszcz, Leszno. d 3377

Najstarszy Zakład Pogrzebowy P. Piasecki, Klasztorna 14. Tel. 27-60.

Fabryka i Magazyn Mebli

Zał. w r. 1897 **ANTONI PRZEPIORA** Zał. w r. 1897

POZNAŃ, Dąbrowskiego 46

z stałą wystawą o wielkim wyborze własnych wyrobów krajowych od skromnych do wykwintnych o popularnej gwarantowanej jakości przedniej, udziela w okresie Konkursu 50% rabatu.

dg 8 294

Zgłaszajcie jaknajszybciej udział na

IV. TARGI KATOWICKIE

24/V — 8/VI. 1933 r.

Informacje: Śl. Tow. Wystaw i Propagandy Gospodarczej, Katowice, ul. Stawowa 14, tel. 71.

Wszystkim, którzy wzięli udział w pogrzebie naszej najdroższej żony i matki, oraz za liczne dowody współczucia i wieńce składamy serdeczne

Bóg zapłać!

dg 3375 **Seweryn Szulc z dziećmi.**

Droszki, dnia 2 maja 1933.

Wyciąć — zachować!
Biuro Pomocy Prawnej
Rudniński — Poznań, Podgórna 10
załatwia wszelkie sprawy urzędowe sądowe i podatkowe.
zd 21 581

MEBLI

na Targach Poznańskich nie wystawiam. Upraszam o łask. zwiedzenie mego bogato wyposażonego magazynu przy ulicy Pogórnej 13.

A. Baranowski

P. 10 361-18.3

Uchwała. W sprawie postępowania układowego wdrożonego na wniosek kupca Stanisława Czachowskiego z Poznania ul. Wielka 13, zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 Dz. Ust. R. P. Nr 27, poz. 244, ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 18 maja 1933 godz. 11 przed Sądem Grodzkim w Poznaniu ul. Młyńska 1a, pokój 29. Poznań, dnia 26 kwietnia 1933. **Sąd Grodzki.** ng 9363

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem Józefa Soltysika w Poznaniu — zwołuje się zebranie wierzycieli na dzień 12 maja 1933 godz. 11 w gmachu tut. Sądu, pokój 30 celem dokonania wyboru dłuższemu wierzycieli i rozpatrzenia wniosku o udzielenie dłużnikowi wsparcia. Poznań, 24 kwietnia 1933, **Sąd Grodzki.** ng 9362

W myśl art. 40 Rozp. Prez. Rz. z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. Nr. 27/244 z r. 1928) wyznaczam w porozumieniu z Sądem Grodzkim termin do sprawdzenia wierzytelności do Banku Przemysłowców Sp. Akc. w Poznaniu na dzień 15 maja rb. litera A—D. 16. 5 lit. E—I. 17. 5 lit. J—K. 18. 5 lit. L—N. 19. 5 lit. O—R. 20. 5 lit. S—U. 22. 5 lit. V—Z. godz. 9—12 w lokalu Banku Przemysłowców w Poznaniu, Stary Rynek 73/4. W myśl art. 42 wyżej wymienionego rozporządzenia będzie lista po terminie sprawdzenia wyłożona w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 30, ul. Młyńska 1. Osoby interesowane mogą w terminie siedmiodniowym postanowienie nadzorca sądowego co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na liście zaskarżyć do Sądu Grodzkiego w Poznaniu. Po upływie terminu sprawdzenia, nie później wszakże, jak w ciągu następnych 3 miesięcy, na liście będą mogli być wciągnięci tylko ci wierzyciele, którzy udowodnią, że nie zgłosili swoich pretensyj w terminach oznaczonych z przyczyn ważnych, a od nich niezależnych.

Pg 10 405-18,15

Nadzorca Sądowy Banku Przemysłowców Sp. Akc.
M. Chmielewski, adwokat.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę 6 5 33. godz. 10, ul. Mała Garbary 5 w podwórzu sprzedam publicznie najwięcej dającymu:
nowe narzędzia, przybory, szafki jubilerskie, zegarki, łańcuszki, bransolety, broszki, biurko, maszynę do pisania regał, gablotkę, krzeselka oraz później plan'no i futerko, aparat do powielania, ng 9364

W. Trzeciak, kom. sądowy, Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51-18.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 6 bm., o godz. 15 w maj. Zrenica. pow. Średzki, sprzedam publicznie najwięcej dającymu za gotówkę:
12 tuczników-bekonów, 6 zrebaków 2 i 3 letnich, 5 zrebaków rocznych i 15 jałowic, ng 9365

Alojzy Pietruszewski
Kom. Sądu Grodzk. w Poznaniu, Pl. Wolności 9 Rewiru VI.

LICYTACJA MASY SPADKOWEJ

W sobotę, 6 maja od godz. 10-tej do godz. 18-tej sprzedawac będę w lokalu publ. licytacji ul. Wroniecka 4 (pozostałe z poprzedniej licytacji po s. p. Twardowski) oraz z innych źródeł pochodzące przedm. ty) na odpowiedzialność zainteresowanych najwięcej dającymu za gotówkę:
salonik biały (Ludwik XVI), salonik czerw. pluszowy, salonik ziel. pluszowy, komp. sypialnia, bufet, kilka luster z podstawką i ściennę, klecznik, około 100 obrazów i to olejne, akwarele, sztychy, olejdruk, stoliki do kart oraz różne inne meble i urządzenia domowe. ng 10 406/7-18-70

Brnon Trzeciak
zaprzys. i ustanowiony rzeczoznawca i aukcjonator na Województwo Poznańskie, ul. Wielkie Garbary 34. Tel. 21-26.

W poniedziałek, dnia 1 maja 1933 roku o godz. 20.10, zasnęła w Bogu, po długich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa i nigdy niezapominana żona, nasza najdroższa, jedyna córka, ciocia i bratowa, s. p.

z Mačkowiaków

Irena Kosińska Raczkiewicz

przeżywszy lat 20. Pogrzeb odbędzie się w piątek, o godzinie 4 po południu, z domu żaloby, Generała Prądzyńskiego 48, na cmentarzu Zmartwychwstania Pańskiego. zg 13 749

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, rodzice i rodzina.

Poznań, Berlin.

Wróciłem

Dr. med. L. Lakner

lekarz dentysta i lekarz specjalista w chorobach i chirurgji jamy ustnej i szczęk. zg 16 723

Poznań, Plac Wolności 9, tel. 28-14.

Piękna wystawa — najlepszą reklamą.

Artystyczne urządzenie wystaw sklepowych, projektowanie i dekoracje wewnątrz. Oferty Kurjer Poznański zg 18 748

Świeże lososie, łupacze, flandry do pieczenia, sznople Helskie

poleca bardzo korzystnie

POZNAŃSKA CENTRALA RYB
Aleje Marcinkowskiego 5.
Telefon 25-71

zg 18 747

IWONICZ-ZDROJ Województwo Lwowskie pow. Krosno.

Najczystsza solanka jodowa, znakomita borowina.

SEZON LETNI OD 10-go MAJA — CENY ZNIZONE.

Dwa Sanatoria otwarte cały rok. dg 3023

Wszelkich informacji udziela Dyrekcja, Zakładni i Komisja Zdrojowa.

OBUWIE

EKSPEDJENTKI dzielne mogą się zaraz zgłosić.

Oferty „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11 pod 18,77

Pg 10 502 18,77

Trwała ondulacja pierwszorzedne wykonanie, cena przystępna

IZDEBSKI,
Pl. Wolności 18 (obok Adrij)

Pg 10 408-54 397

Wapno, Cement, Gips, Trzcina sufitowa

i inne materiały budowlane ze składni lub loco budowla na taniej we firmie Pg 9492

STEFAN PEŁCZYŃSKI, Poznań
Dworzec Towarowy, ul. Towarowa
Telefony: 76-05 i 76-56.

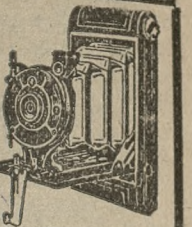
APARATY FOTOGRAFICZNE

NAJKORZYSTNIEJ
PRACE AMATORSKIE

w firmie

L. Szymkowiak

Aleje Marcinkowskiego 24 - Tel. 53-37

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-lamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811
1 t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

Na balkony
delatagonie, betunie oraz ziemie
pruchnicowa poleca Zakład
oszczędniczy St. Tomiak. Cegła-
na 3. zdg 21 093

Willa
nowa zaraz do sprzedania z ogro-
dem domem gospodarczym przy
Poznań przy szosie Mur-Gosiń-
na. Cena podług urody Właściciel
M. Sawińska. Koziegłowy,
Poznań 10. zdg 20 813/4

Trumny
poleca nowo utworzony „Zakład
Palma”. Półwiejska 2. telefon
12-95 zdg 21 257

Meble
rajtaniej u Bakosia
ul. Wenejańska 1 Most Chwali-
szewski przy krzyżu. zdg 21 273

Pieski
pinczerki po rasowych czujnych
rodzicach na sprzedaż. Dr. Wy-
szńska. Kozmin (Włkp.)
zdg 21 144

Regał
składowy 4 m długości 2,9 m wy-
sokości na sprzedaż Składowa 12
m. 1. zdg 20 879

Losy
najszybsze, tylko w kolektur-
ze Kenziory. Poznań, Sieroca
5/6 narożnik Nowej zdg 91 451

Pianina Bettinga
najlepszej jakości na Tarach
Poznańskich oraz Plac Wolno-
ści 2. zdg 3305

„Antyki”
Wielki wybór ceny konkuren-
cyjne. Plaziński Woźna 9.
Pg 9 737-54 338

Magle
najnowsze wynalazki na za-
ped elektryczny i ręczny na do-
godnych warunkach dostarcza M.
Jankowiak fabryka masli i Po-
znań-Staroleka. zdg 98 927

Meble
najtaniej A. Baranowski
Poznań, Podgórna 13.
Pg 10 168-18 10

Meble kuchenne
wielki wybór tania, stolarnia —
Łakowa 4 a. zdg 99 824

Skład cukierków
z mieszaniem przy ruchliwej
ulicy zaraz do sprzedania. Oferty
Kurjer Poznański zdg 20 918

Norton
marzenie każdego motocyklisty!
zdg 21 490

Wrażliwa cera
wymaga zupełnie obojętnej i
delikatnego mydła jakim jest
Vaseline. Zadać w aptekach i
drogeriach wyraźnie mydła Vase-
lan. Pg 9479-12 37

Komplet podszewek
do ubrań od zł 10 Andrzejewski,
Szkołna 13. Pg 9 734/16 9

Parcele
idealnie położone za Bramą War-
szawską bezpośrednio przy osie-
dłach „Dom Własny” „Praca”
wodociąg, kanalizacja i światło
na miejscu sprzedam bardzo ta-
nio. Maleski, Droga Debińska 1.
Telefon 11-90. Pg 9736-17 45

Hipoteke
pierwsza 15 000 złotych — 8% go-
spodarstwie 200 morg. 12 000
sprzedam. Steinke, Pobiedziska.
ng 9 509

Folwark
500 morg. powiat kościański.
pożeno-buraczana ziemia, z za-
budowaniami z żywym i mar-
tywym inwentarzem przy wiel-
szej wpłacie, lub zamienie na ka-
mienice w Poznaniu Oferty Kur-
jer Pozn. zdg 21 480

Restaurację - śniadalnie
centrum urzędzeniem
spiesznie
powodu stosunków rodzinnych
1 700 sprzedam Nowak Kramar-
ska 16, telefon 16-89. zdg 21 330

Skład
papieru trytoni mieszkanie 7 000
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 21 386

Piekarnię
mieszkaniem, dobrze prosperują-
ca w Poznaniu sprzedam. Kon-
wiński, Strzelecka 2.
zdg 20 260

Parcele
budowlane najlepsze położenie
Debcu wskaże Kurjer Poznański
zdg 21 292

Karabin
zabie do Bractwa Kurkowego
sprzedam Mowius, Staszica 16.
n 6. zdg 21 331

Meble
jadalnie sypialne, meskie gabi-
nety, kuchnie, meble wyścielane.
Najkorzystniej kupisz. Andrzej-
ewski Wrocławska 4 przy Sta-
rym Ryнку. zdg 3301

Paski
damskie od 0 45 to-
rebki damskie pa-
rasole, teki port-
monetki laski ma-
nicury i walizy Cen-
ny krzyżowe 50
Własna pracownia
W Czyst Szkołna 11 naprzeciw
Szpitala. Pg 9 732-15 92

Pianino
dobre 300. Sołacz Sołecka 21.
zdg 21 332

Pościeł
na sprzedaż. Górna Włda 51 —
m 11. zdg 21 327

Rasowy
pies „Doga” z rodowodem tania
do oddania. — Siemiradzkiego 2.
m 6. rz 6 630

Meble
kupisz z pierwszej reki najtaniej
Rybaki 15. zdg 21 380

Rowery
pierwszorzędnych marek od zł
180 odpowiedzialnym finansowo
również ratami. — Rymkiewicz,
Wielkie Garbary 9. zdg 3 374

Ford
27/28, dobrze utrzymany, tania
sprzedam. — Główna, Smolna 8.
m 8. zdg 21 483

Pianino
czarne, krzyżowe sprzedam. —
Adres Kurjer Pozn. zdg 21 468

Okna
elektrolux aparat do naświetla-
nia, stoliki palarniane. Żydow-
ska 33. zdg 21 465

Wózek
dziecięcy, duży modny sprze-
dam, Dąbrowskiego 66 III. lewo
zdg 21 459

Reklamówkę
Chevrolet, 6-silka, 2 300 kilome-
trów przejechane, gotowa do ja-
zdzy, sprzedam Zgłoszenia do Ku-
rjera Pozn. zdg 21 453

Fiękie meble antyczne
obrazy miedzioryty, porcelane
perskie dywany i t. p. poleca
okazyjnie Antykwariat Woźna,
narożnik Mostowej. zdg 21 445

Okazja
nowoczesna jadalnię
pierwszorzędny fabrykat srodza
tania Antykwariat Woźna na-
rożnik Mostowej. zdg 21 444

Wózek
dziecięcy biały sprzedam, Grobla
1, piekarnia. rg 6669

Fryzjerski
zakład sprzedam. Oferty Kurjer
Poznański zdg 21 432

Skład
spożywczy sprzedam. Św. Marcin
45a. zdg 21 429

Willa
8 ubikacji morga ogrodu 11 000.
wpłaty 7 000. Bloch, Poznań —
Długa 5. zdg 21 406

Mahoniową
umywalnia z lustrem, Kantaka 5.
m. 12. zdg 21 366

Majątek
1 600 morg budynki, inwentarze
kompletne pow. Kościan sprze-
dam korzystnie. Rutkowski ulica
Grobla 29. zdg 21 592

Samochód
ciężarowy marki „Chevrolet” na
sprzedaż w dobrym stanie. Zgło-
szenia Antoni Wachowiak Szam-
otuly. Lipowa 16. zdg 21 355

Maszyny do pisania
nowe i używane z gwarancją od
zł 80.—. Skóra i S-ka Aleje Mar-
cinkowskiego 23.
Pg 10 389/400/11-17.138/9/40

Plac
(Łaka) ca. 3 100 pod Leczcą na
Wirach sprzedam. Antykwariat
Marcinkowskiego 28.
Pg 10 370/71-18.19/20

Okucia
budowlane meblowe
najtaniej Stanisław
Węgiór — Poznań
Św. Marcin 34 Spe-
cjalny skład okuć
telefon 34-31.
zdg 3034/5
zdg 3243/4

Dywan
zagraniczny 8x4 prawie nowy,
obejrzć popołudniu. Adres Ku-
rjer Poznański zdg 21 362

15 krów
wysoko cielnych, 10 krów po cie-
lnych zdrowe ciężkie sztuki —
czarno bystre rasy czarno nizin-
nej sprzedaż za gotówkę Maj, Ed-
wardowo, poczta Poznań.
zdg 21 348

Rower damski
używany jak nowy korzystnie
sprzedam. Wierzbice 3, m. 7.
zdg 21 435

Radjo
trzylampkowe, baterijne. Fa-
bryczna 1, m. 3. zdg 21 334

Dom
7 ubikacji, ogrodem ćwierćmorgo-
wym sprzedam. Zabikowo Długa
19 a. zdg 21 335

Bibliotekę
mahoniową, stolik używane me-
ble tania. Kozłowski, Szewska 15.
zdg 21 364

Frak
wysoką figurę mało używany na
jedwabiu. Adres Kurjer Pozn.
zdg 21 361

Dom
z ogrodem owocowym za 10 000
zł na sprzedaż w Swarzędzu —
Adres wskaże Kurjer Poznański
zdg 21 343

Stół
4 metrowy z szklaną gablotką
sprzedam Kościeka Rynek 55.
zdg 21 395

Gospodarstwa
każdej wielkości na korzystnych
warunkach poleca Rutkowski,
Poznań Grobla 29.
zdg 20 549

Rower
meski używany (dobry) korzyst-
nie sprzedam, Pocztowa 20 (Ko-
mis). zdg 21 617

Dachówka
falcówka 37x20 prima z tonu wy-
palana około 4000 sztuk sprzedam
tania także w mniejszych ilo-
ściach. Ig. Mandowski, Poznań
Grobla 3. telefon 3469.
zdg 21 528/29

Sprzedam
2 wózki dziecięce, Madalińskie-
go 7, m 18. zdg 21 13/14

Kompletna jadalnię
okazyjnie sprzedam, Grobla 4.
m. 2. zdg 21 537

Wózek
dziecięcy sprzedam tania. Ryba-
ki 16, m. 5. zdg 21 561

Lisy
srebrne, różne krawatki futra-
ne. Wierzbice 13, 3. zdg 21 555

Maszynę
damska Singera okrągłe czół-
lenko, prawie nowa tania. Szew-
ska 11, mieszkanie 4. zdg 21 546

2 rowery
używane sprzedam korzystnie —
Zgłoszenia Kobielski, Górczyn,
Bosa 14. zdg 21 536

Samochód
„Minerva” gotowy do jazdy —
Zgłoszenia Rataje 58. zdg 21 523

Samochód
„Chevrolet” 4 osobowy, Rata-
je 58. zdg 21 522

Pianino
tania sprzedam, Wierzbice 6,
m. 6. zdg 21 402

Rower
meski sprzedam Warsztat, Kra-
szewskiego 5. zdg 21 639

Rower
damski tania. Słowackiego 48 —
mieszkanie 6. zdg 21 635

Wózek
dziecięcy, duży tania sprzedam,
Pocztowa 14, m. 2. zdg 21 501

Flower
browning 6 m w wylęgarkę ame-
rykańską centrąfyżę okazjnie
sprzedam Palacza 36, m. 2
zdg 21 498

Piesek
Pinszer rasowy, Focha 27, m. 12
zdg 21 488

Jadalnia
polyskowa, modna 600. Stolarnia,
Bukowska 9. zdg 21 580

Jamnik
(Zwerładzek) 3 miesięczny, Św.
Marcin 16/17, m. 9. zdg 21 568

Kanarki
śpiewaki. Św. Marcin 16/17, m. 9
zdg 21 567

Meble
wyprzedaje z powodu śmierci me-
ze mego po każdej możliwej ce-
nie. Magazyn mebli H Żytko-
wiak Chwaliszewo 5, I. wejście
rg 6684

Teren
w Poznaniu 30 000 m kw. tania
sprzedam Osiecki Mostowa 2.
rg 6683

Jakość — Wybór
Ceny — Tovar
mówią za siebie — Dlatego naj-
korzystniej i dobrze kupuje się
tylko wprost w Hurtowni Porce-
lany, Wroniecka 24 (podwórzel).
zdg 21 694

Rasowy
pies „Doga” z rodowodem tania
do oddania Siemiradzkiego 2 —
m. 6. rz 6 650

Wózek dziecięcy
biały modny, Niegolewskich 7 —
m 10. zdg 21 709

Skład
kolonialny maglem, ładnym mie-
szkaniem, ruchliwa ulica dobrze
zaprowadzony korzystnie sprze-
dam. Szymczak Marszałka Focha 39,
m 17. zdg 21 707

Skład
fryzjerski, centrum, tania na
sprzedaż Wskaże Kurjer Pozn.
zdg 21 704

Wózek
czterokołowy Paichrowski Kole-
jowa 35. zdg 21 699

Skład
artykułów meskich w centrum
sprzedam zaraz. Oferty Kurjer
Poznański zdg 21 686

Radjo
sprzedam korzystnie Neutrodyjna
5 lampkowa, głośnikiem, Plac
Wolności 17, m. 17. zdg 21 677

Osada
39 morg budynki maszynę z ku-
nią wraz z narzędziami kowal-
skimi żywym i martwym inwen-
tarzem zaraz na sprzedaż. Cena
kupna podług ugody Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 21 684

Trumny
poleca nowo utworzony „Zakład
Pozrzebowy Palma”. Półwiejska
2. telefon 12-95. zdg 21 287

Ford
oryg. reklam, 1½ tonn mało uży-
wany nadający się dla piekarni,
rzeźników karmelazny i t. p.
Inform. Fabrykana Podgórna 19
zdg 21 657

Sprzedam
taksówkę samochodową. Zgłosze-
nia do Kurjera Poznańskiego
zdg 21 623

Elektrolux
prawie nowy Adres wskaże Ku-
rjer Poznański zdg 21 618

Meble
kuchenne dobrze utrzymane ta-
nio sprzedam. Zgłoszenia od go-
diny 8—12 Adres wskaże Ku-
rjer Poznański zdg 21 610

Mapa woj. poz. z 1—
największa 101/130 cm, 1 200 000,
w 5 kolorach na Tani Tydzień od
27. 4. do 10. 5. 1933 wysła Geb-
ethner i Wolff Księgarnia, Po-
znań, ul. 27 Grudnia 20.
zdg 21 611

Leghory
Wayandoty znakomite jaja wy-
łogowe Poznań, św. Józefa 5,
m. 5. zdg 21 609

Limuzyna
elegancka 5 osob okazjnie. —
Wiadomości telefon 18 64
zdg 21 603

Sprzedam
wytwornie lodów zaprowadzona
kompletnym urządzeniem Oferty
Kurjer Pozn zdg 21 680

Piec
(Szeibera) 5 kłowy, rozsuwane
ścianki do gabinetów w restaura-
cji i stoły sprzedam Oferty
Kurjer Poznański zdg 21 675

Kryształ
piękne fasony i talerzyki sprze-
dam. Oferty Kurjer Poznański
zdg 21 674

Reklamówkę
Fiat 503 dobrą sprzedam. Adres
Kurjer Pozn zdg 21 672

5 KUPNA

Ołów
kable ołowiane itp kupię. Zgło-
szenia Kurjer Pozn zdg 98 663

Kupimy
za gotówkę pas zapędowy do lo-
komobil 25—26 metr, długi —
14—15 cm szeroki Zgłoszenia do
Kurjera Poznańskiego zdg 21 145

Srebro
złoto, porcelane kryształ, dy-
wany, meble, kupuje „Lamus”.
Strzelecka 1. Pg 10 161-54 344

Wille
z wolnym 5—6 pokojowym mie-
szkaniem zaraz kupię. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 20 788

Kupię
tartak 1-trakowy z lokomobilą 35
K M do rozbiórki w dobrym sta-
nie. Zgłoszenia Kurjer Poznań-
ski zdg 21 087

Kupię
dom (willkę) z ogrodem w mie-
ście gimnazjalnym wprost od właście-
ciela. Podanie warunków i ceny
do Kurjera Poznańskiego
zdg 21 313

Mikroskop
używany kupię tania. Oferty ce-
na Kurjer Poznański zdg 21 309

Zakupię
do 15 dojnych krów. Telefon 7716
zdg 3 361

Kupię
parcelę pod budowę blisko tram-
waju za 2 000 zł. Oferty Kurjer
Poznański zdg 21 418

Wannę
używaną kupię. Oferty Kurjer
Poznański zdg 21 315

Lisa
ciemno-popielatego albo białego
kupię. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 21 376

Szukam
kupna lodówki do branży rzeź-
niczej rozmiar większy. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański zdg 21 356

Kupię
okazyjnie za gotówkę resztówkę
do 100 morg lub willkę z wiek-
szym ogrodem pod Poznaniem
lub południowej części Poznań-
skiego. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 21 489

Kase
National używana kupię. Zgłosze-
nia pod Wschód” do ekspedycji
Kurjera Poznańskiego nr 9432

Pies
czujny ostry potrzebny. Restau-
racja. Wolnica 3. rg 6692

Cegła
20 000 lub mniej kupię „Perun”
Stary Rynek 59/60. rg 6665

Psa
rasowego ostrego kupię. Oferty
„Par”. nr 54 406
Pg 10 503-54 406

6 KAMIENICE

Stary Rynek
dom handlowy z frontowym loka-
lem przy wpłacie od 40 000 sprze-
dam. Oferty skrzynka pocztowa
54 zdg 20 914

Kamienica
czteropiętrowa dobrze utrzyma-
na, komorne ustawowe, wpłaty
60 tys. Zgłoszenia Kurjer Pozn.
zdg 20 996

Wille
dwumieszkania blisko tram-
waju częściowo niewykończona,
korzystnie sprzedam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 20 984

Kupię
willkę ogrodem owocowym okoli-
cy Poznania place gotówka. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 21 883

Administrację
kamienicę przyjmie starszy bie-
gły administrator. Oferty Kurejr
Pozn. zdg 21 461

Kamienicę
czteropiętrowa, narożnikowa —
emweda właścicielem Dochód 18 000
Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 503

Willa
nowa 7 pokoi dwie morgi ogród
18 000 wpłaty 12 000. Tomczak ul.
Wierzbice 31. zdg 21 840

Wille
4 mieszkaniowa w Poznaniu 2 840
mtr kw. ogrodu wolne 3 pokojo-
we mieszkanie wpłaty 20 000 —
sprzedam właściciel. Urbanowska
47. zdg 21 851

Willa
nieopokojowa przy tramwaju
17 000 wpłaty 12 000. Maleski —
Rybaki 20 a. zdg 21 400

Willa
12 pokojowa ogród 20 000 wpła-
ta 15 000. Jaśkiewicz, Poznań,
Fredry 6. zdg 21 495

Kupię<

Pokoju
kuchni poszukuje młode małżeństwo płaci rok z góry Oferty c. na Kurjer Poznański zdg 21 293

2 pokoi
kuchni w śródmieściu poszukuje czynsz z góry Oferty Kurjer Poznański zdg 21 451

Parterowe
ubikacje przyniosło mieszkanie poszukuje Jeczowski - Półwiejska 6

50,-
nastreczenie trzypokojowego. Doktorowicz nauczyciel. Wierzbicce zdg 21 420

3-4
pokój słoneczny komfort. w pobliżu Placu Świętokrzyskiego od 1 7 53 Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 392

1-2
i kuchni poszukuje wojskowy zawodowy. płaci ewent. z góry. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 344

Pokój
Romana Szymańskiego 9. mieszkanie 11. zdg 21 486

Romana
Szymańskiego 3 m. 9. zdg 21 479

Pokój
mały. panu. Młyńska 3 m. 11. -d- 21 467

Aleje
Marcinkowskiego 20 podwórzu. prawo II 36 zdg 21 446

Małżeństwu
jednosobowy fortebian Spokoj na 31 m 10 zdg 21 443

Skarbowa
18. m. 3. niekrepujący od zaraz lub później. zdg 21 440

Jednosobowy
pościela z 30. - Półwiejska 30. m 7. zdg 21 508

Frontowy
jedno - dwuosobowy Półwiejska 5 m. 9. zdg 21 593

Centrum przyjezdnej
inteligencji. niekrepujący. Ratajczaka 38 mieszkanie 3. zdg 21 605

Pokój
Marszałka Focha 15 m. 3. zdg 21 566

Słoneczny
Małeckiego 10. Kedzia. zdg 21 594

Niekrepujący
2 pokoje użytkowaniem kuchni - własne pościela Wały Jana 9. m. 7. zdg 21 583

Ładny
wygodami zaraz Woźna 14 b - m. 15. rg 6683

Pokój
niekrepujący. Za Bramka 5 a - m 8. rg 6681

Jeden
dwuosobowy utrzymaniem (bez). pianino elektryczność. Stroma 7. m. 6. zdg 21 705

Ubikacje
Skarbowa 4 na spokojny warsztat. fabryczne lub składnicze wynajmie gospodarz. dz 3 373

Dwa
biurowe wejście schodów sto złotych Adres Kurjer Poznański zdg 21 814

Zakład fryzjerski
2 pokoje kuchnia na sprzedaż. Informacja - Szamarzewskiego 24 obuwnik. zdg 21 527

Handlowe
trzy lokale od 50-300 qm I piętro. śródmieście wolne. Oferty Kurjer Pozn zdg 21 520

Dwa
lub jeden na bura z telefonem I piętro from: Plac Nowomiejski 10 a m 5 zdg 21 492

Warsztat
44 m kw nadaje się także na mieszkanie wynajmie. Gen. Kosinińskiego 14. zdg 21 596

Rymanów - Zdrój
Pensjonat Teresa
Kąpiele mineralne i borowinowe od 15 maja pokoje słoneczne z ciepłym utrzymaniem. Ceny przystępne elektryczność kanalizacja Zgłoszenia przysyła Alina Budziszewska. zdg 95 839

Puszczykówo
wynajmie pokoje lub 3 pokoje kuchnie ewentualnie umeblowane. sezon stale tanio Zgłoszenia Sw. Marcina 33. m. 7. 3.30-4.30. zdg 21 336

Szukam
2 pokoi z kuchnią umeblowanymi w Puszczykowie lub Puszczykówo na czas od 1 czerwca do 15 sierpnia Oferty Kurjer Poznański zdg 21 409

Puszczykówo
Willi Zofia pokoje utrzymaniem - bez zdg 95 727

Puszczykówo
pokoje. kuchnia ogród Lipowa 5 rg 6690

Prośba!
Panienska oferuje swoje przysiężnie niemowle za własne tylko dobrej rodzinie na ile możności może się zgodzić na miejsce gdzie mogłoby nastąpić rozwiązanie. Oferty Kurjer Pozn zdg 21 439

Krawcowa
wykonuje tanio według najnowszych żurnali eleganckie płaszczy kostiumy suknie. przeróbki. - Mielochowa Rybak 1 parter zdg 21 433

Wezme
dziecko na wychowanie za dobrem wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 416

Rzeźnika
brak w dobrej dzielnicy Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdg 21 410

Magnetyzer
Leon Waż-Kuczkowski (Poznań, Kreta 5 m. 5) przyjmuje chorych jedynie po poprzednim pisemnym porozumieniu się zdg 21 337

Malarskie
prace wykonuje czysto bardzo tanio Tynecki. malarz Bukowska 43 m. 32 zdg 21 136

Jasnowidz
Mobot przeprowadza anonimowy psychonaturoterapię. Woźna 5. piąte. zdg 21 487

75 gr ondulacja
przez nowo zaaranżowane pierwszorzędnego siły poleca Nowakowa Stary Rynek 44 rg 6685

Architekt - inżynier
urzędnik energiczny przyjmuje administrację budynków itp. Oferty Kurjer Poznański rg 6666

Blacharz
instalator poszukuje stróżstwa z naprawami instalacji i dachów - Laskawa oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 21 320

Urzędnik
parństw na stałej posadzie poszukuje 2 pokoi kuchni czynsz z góry. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 323

Instalator
szuka pokoju kuchni od gospodarza wykona wszelkie prace. - Oferty Kurjer Poznański zdg 21 374

Ksiądz
poszukuje pokoju kuchni dla rodziców Oferty Kurjer Poznański zdg 21 371

5
pokoi dużych I - II - okolica pl. Nowomiejski - od czerwca wprost od gospodarza. Agenc. wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 560

Szukam
pokoju z kuchnią wprost od gospodarza płaci czynsz z góry - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 556

Poszukuję
mieszkania 2-3 kuchnia wzgl. 2 pokoje z użytkowaniem kuchni. - Oferty Woźna 3. drukarnia. zdg 21 405

2-3
pokoje słoneczne komfortowe. nie wzięt II piętra czynsz miesięczny wprost gospodarza. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 578

Panienkom
śródmieście ładny tan. Wekaże Kurjer Pozn zdg 21 505

Dwuosobowy
lub jedno Focha 29 m 7 blisko dworca. zdg 21 419

Pokój
słoneczny elektryczność. niekrepujący Plac Nowomiejski 5 III wejście ogrodowa II. m. 30. zdg 21 417

Pokoik
skromnej paniencie. Marcina 20. m. 6. zdg 21 591

Słoneczny
elektryczność Wielka 21 m. 5. front IV. zdg 21 585

Klatki
dobrze umeblowany. Grunwaldzka 20 b. m. 9. zdg 21 593

Centrum
2 umeblowane pokoje balkonem. Kantaka 5 m. 12. zdg 21 367

Chelmońskiego
9 m. 8. elegancki małżeństwu. drugi skromny. zdg 21 358

Jeden-
dwuosobowy obok Zamku. Sw. Marcina 39/6. zdg 21 554

Umeblowany
zaraz. Poplińskich 9 mieszkanie 5. zdg 21 543

Balkonowy
przy placu Zielonym (Zielona 3). słoneczne ewentualnie wspólne pokoje dobrze umeblowane dla panów na pierwszym piętrze front. m. 6. nie Żydom. zdg 21 541

Śródmieściu
elegancki. utrzymaniem - bez. Wały Jana III 11. parter. prawo zdg 21 533

Pokój
elektryczność. Marcina 56 m. 8. zdg 21 398

1-2
stałym lokatorom. ładny. słoneczny. umeblowany. komfort. drugi bardzo ładny. słoneczny. częściowo zaraz. Mickiewicza 21/25 m. 6 4-6. zdg 21 649

Dwa
łączone bezdzietnemu małżeństwu Konopnickiej 13. zdg 21 645

Zaraz
Rzeczypospolitej 9 m 14. zdg 21 499

Dwuosobowy
frontowy utrzymaniem. Jeżycka 41. m. 3. zdg 21 575

Pokój
umeblowany. Plac Sapieżyński 2 a. m. 16. zdg 21 577

Pokój
Pocztowa 12. m 12. zdg 21 377

Próżny
biuro. umeblowany. Marcinkowskiego 3 b m 17. zdg 21 573

Panom
wspólny. Łakowa 16 m. 10. zdg 21 572

Frontowy
duży. Kreta 24 m 3. zdg 21 168

Próżny
na cicha pr. cownie centrum - Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 658

Pokój
Seweryna Mielżyńskiego 25 a. m. 10. zdg 21 605

Niekrepujący
dwom panom Łakowa 13 m 5 zdg 21 607

Słoneczny
Zupańskiego 7 m 12. zdg 21 602

Wzgl.
1-2 pokoje panu. Pl. Działowy 4 m. 3 zdg 21 676

Balkonowy
słoneczny Górna Wilda 3 m 8. zdg 21 569

Warsztat
zaraz wolny z 50 Poczтовая 29. gospodarz. zdg 21 298

Ubikacje
na warsztaty parterowe zaraz w pobliżu Matysz. Focha 78. mieszkanie 4. rg 6663

14 DZIERŻAWY
80
mórz przy Gnieźnie wydzierżawie objęcie I klasy inwentarza 5 000 złotych Strabel Poznań. Wierzbicce 43 zdg 21 630

Skład
z warsztatem wydzierżawie od 1000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 539

Fachowiec
młynarz monter poszukuje dzierżawy młyna gospodarczego o przemiele do 80 centnarów na dobre. Wyczerpujące oferty Kurjer Poznański zdg 21 481

Dla szewca, krawca wiośce, posiadłość
trzymorgowym ogrodem 20 miesięcznie spiesznie wydzierżawie. Nowak. Kramarska 15. telefon 16-89. zdg 94 802

Czteryście mórż pszennej sześćdziesiąt mórż
jeziorka czterdzieści mórż laki inwentarzem objęcie 7 000 - Nowak Poznań. Kramarska 15. telefon 16-89. zdg 92 371

Skład
w Lesznie przy Rynku ulica Wolności 27. z mieszkaniami do wydzierżawienia Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego. Leszno. ng 9429

Poszukuję
dzierżawy 300-500 mórż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 670

15 LETNISKA I UZDROWISKA

Truskawiec
katolicki pensjonat Krzysia położony w centrum poleca pokoje z utrzymaniem. Kuchnia dietetyczna ceny przystępne. ng 9526

Żegiestów
Pensjonat. Żerlina: komfort. zdrowie swoboda przy minimalnym wydatku. Na maj niższe - Bielecka. ng 95

Wisła
Słask Cieszyński pensjonat „Bożydar” położony na południowym stoku gór. Kanalizacja, elektryczność, wanna, tenis. Wiadomość: Warszawa. Wspólna 20 - 3 ng 9 523

Krynica
Maj pokój 2 z czerwca 3 z stycznia utrzymaniem całodzienne. częściowe lub osobno kuchnie. zdg 21 636

Puszczykówo
pokoje utrzymaniem przy lesie u starszego małżeństwa tanio wielki sad. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 597

16 OSOBISTE
Wytwornego klubu
sportowego Poznań członkinia pragnie być kulturalna pani - Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 441

Podziękowanie
Firmie „Orlida” Kraszewskiego 14. ta droga składam żyłżliwe podziękowanie za nadzwyczajny krem nr 1 „Orlida”, którym uśunęłam zupełnie zaszczepione piegi. To też całym sumieniem polecam go wszystkim Aniela Kostrzewska Poznań Strzelecka 28b zdg 21 641

Andziu
wracaj do zropaczonych dzieci. wszystko będzie po Twojej myśli nie pozalujesz Maż i matka. zdg 21 601

21 ZGUBY
Zaginął
1 maja czarny podpalany wilk za nagrodą oddać Kopezyńskiego 51 Lehman (ogrodki, działkowe). zdg 21 319

Zgubiłem
portfel z dokumentami weksłami i dowodem osobistym Oddać za wynagrodzeniem Górna Wilda 50 Arndt. zdg 21 491

Unieważnia
się książeczke zagubiona czeladnika piekarskiego. Edw. Rau. Marysiankowo. ng 9431

22 ROZMAITE
Bacność
Wykonuje wszelkie reparacje w marmurze i odnawiam stare pomniki po niskich cenach St. Zieliński ul Dąbrowskiego 88. m 22 zdg 20 737/8

Przyjmę
dziecko na wychowanie. Półwiejska 4. m. 22. zdg 21 035

Obiady
domowe Wały Zygm. Augusta 1 m. 8. zdg 20 408

Włosów
wypadania. lupież tyśnie. usługa „Esenca chinowo-chmielowa” i „Mydło chinowo-chmielowe” z kognikiem. Sprzedają apteki i drogerje. ng 8177

23 OŻENKI
Kawaler
przedsiębiorca robót państwowych lat 48 poślubi pannę lub wdowę cokolwiek majątkiem dla wspólnego dobra. Oferty Oredownik Wielkopolski zdg 21 339

Podaje
do wiadomości że biuro „Wanda” przeniosłam na Szkolna 6 m. 3 i ułatwiam nadal znajomości matrymonjalne. zdg 21 530

Poznań
inteligentna przystojna pania niezależna materialnie. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 350

Kawaler
lat 48 przedsiębiorca robót państwowych poślubi pannę lub wdowę bezdzietną cokolwiek majątku pożądanego dla wspólnego dobra. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 338

Który
przystojny religijny kawaler poślubi pannę lat 26 przystojna. inteligentna z cokolwiek gotówką. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 531

Młoda wdowa
inteligentna pragnie poznać starszego pana. Cel matrymonjalny. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 620

Krawiec
lat 32. kawaler samodzielný szuka żony Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 681

Kawaler
lat 30 poszukuje wspólniczki - żony z kotówką 15/20 tys. ew. za dzierżawieniem sześcioletniej resztówki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 677

Samotna
poszukuje 2 pokojowego mieszkania Czynsz rok z góry - Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 571

Mieszkań
różnej wielkości każdej dzielnicy dla poważnych reflektantów poszukuje „Domus” Plac Wolności 14a telefon 58-17. zdg 21 647

Mieszkania
3-4 pokojowego centrum wprost od gospodarza dzierżawa z góry. Oferty Kurjer Poznański rg 6682

Mieszkania
4 pokojowego komfortowego słonecznego od 1 6. dla sedzięgo za mies. dzierżawa okolica Parku Moniuszki. Zgłoszenia Szamarzewskiego 11. Langer. zdg 21 710

3-4
pokojowego komfortem. w pobliżu śródmieścia zwrót remontu itd. poszukuje zaraz pewny płatnik. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 637

Mieszkania
4-scionokowego okolica Wilda poszukuje poważny reflektant - Czynsz z góry ewent. oddam komfortowe 3 pokojowe śródmieście tanio czynsz. Oferty „Par” pod 54.405 54.405

12 SZUKA POKOJU
Pokoju
słonecznego użytkowaniem kuchni dla małżeństwa bezdzietnego od zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 308

3 osoby
poszukują pokoju z utrzymaniem 2 60 zł lub bez. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 478

Poszukuję
pokoju frontowego pierwsze piętro utrzymaniem. plac Wolności. Grudnia Oferty c. na Kurjer Poznański zdg 21 437

Student
szuka pokoju z podaniem ceny. Kurjer Poznański zdg 21 415

1-2
pokoje niekrepujące na dwie osoby słoneczne czyste elektryczność kuchnia. łazienka I. - II. piętro u samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 349

Duży
mały umeblowany niekrepujący. używanie kuchni. Oferty c. na Kurjer Poznański 21 354

Młode
bezdzielne małżeństwo szuka próżnego pokoju okolicy Parku Wilsona Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 640

Spokojonego
niekrepującego poszukuje absolutnie prawą Ceną? Oferty Kurjer Poznański zdg 21 690

13 LOKALE
Jasne
ubikacje parterowe obszerne czyste Matejki 5 Wskaże mieszkanie 14 zdg 21 210

Skład
próżny. ubikacjami lub bez. miesięczna dzierżawa wynajmie. - Kurdelski Półwiejska 39 skład. zdg 21 497

Poszukujemy
zaraz 250 m² ubikacji fabrycznych. prąd gaz szopa podwórze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 582

24 NAUKA
Maturzystka
udzieli lekcyj tanio Adres Kurjer Poznański zdg 21 425

Francuski
Przygotowanie matury konwersacja (dyplom paryski) Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 21 932

25 MUZYKA
Lekcyj
muzyki udziela rutynowana nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego I. III. b. m. 8. Dom Królowej Jadwigi. zdg 20 964

Pianista
młody wolny Oferty Kurjer Poznański zdg 21 295

26 ROZRYWKA
Kino „Roxy”
Harrold Lloyd zdg 21 422

Kino Wilsona, Łazarz
Szanghaj Express Marlena Dietrich. Anna May Wong Olive Brook. zdg 21 563

Kino Renaissance
od dziś wielki podwójny program dramatu morską p. t. „Wyrok morza” oraz znakomita komedia p. t. „Dwaj pechowcy” w roli głównej Slim Sumerville. Pg 10 501-18.76

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik
kawaler szuka jakiegos zajęcia za małym wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 20 811/2

Zbożowiec
korespondent z kikoletnią praktyką w poważnych firmach obecnym handlem ziemniakami nawozami sztucznymi i wielom poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 99 237

22 ROZMAITE
Bacność
Wykonuje wszelkie reparacje w marmurze i odnawiam stare pomniki po niskich cenach St. Zieliński ul Dąbrowskiego 88. m 22 zdg 20 737/8

Przyjmę
dziecko na wychowanie. Półwiejska 4. m. 22. zdg 21 035

Obiady
domowe Wały Zygm. Augusta 1 m. 8. zdg 20 408

Włosów
wypadania. lupież tyśnie. usługa „Esenca chinowo-chmielowa” i „Mydło chinowo-chmielowe” z kognikiem. Sprzedają apteki i drogerje. ng 8177

Koldry na wacie
wielkie i puchu jedwabne i zwykłe. Bielizna pościelowa garnitury podpinkowe po cenach fabrycznych poleca Fabryka Bielizny - Dom Piłocien J Schuberth Wrocławska 3. Specjalność: Wyprawy Pg 9 443-13 82

Kapelusze damskie
tanie i gustownie przerabiam. Jeżycka 14 mieszka. 8. zdg 21 311

Bez pomocy
buchaltera bezdziesz prowadził księgi handlowe. Dla każdej branży wskażówki w książce „Buchalteria Kupiecka Rzemieślnicza” Za nadesłaniem zł 2.75 wysła Witold Nowicki. Jarocin. Kościuszki 49. zdg 21 306

Naprawiam
kanapy 10. leżanki. materace 7. markizy. żaluzje. Grzybowskiej - Kobernika 2 zdg 21 477

Warsztaty samochodowe
rezory bóra resorowe wszelkich rozmiarów oraz części zapasowe Ford poleca najtaniej Królak. Jeżycka 27. zdg 21 456

Suknie
płaszczki wykonuje ładnie poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 452

Mody
męskie damskie Piekary 10 - 3 zdg 21 624

24 NAUKA
Maturzystka
udzieli lekcyj tanio Adres Kurjer Poznański zdg 21 425

Francuski
Przygotowanie matury konwersacja (dyplom paryski) Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 21 932

25 MUZYKA
Lekcyj
muzyki udziela rutynowana nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego I. III. b. m. 8. Dom Królowej Jadwigi. zdg 20 964

Pianista
młody wolny Oferty Kurjer Poznański zdg 21 295

26 ROZRYWKA
Kino „Roxy”
Harrold Lloyd zdg 21 422

Kino Wilsona, Łazarz
Szanghaj Express Marlena Dietrich. Anna May Wong Olive Brook. zdg 21 563

Kino Renaissance
od dziś wielki podwójny program dramatu morską p. t. „Wyrok morza” oraz znakomita komedia p. t. „Dwaj pechowcy” w roli głównej Slim Sumerville. Pg 10 501-18.76

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik
kawaler szuka jakiegos zajęcia za małym wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 20 811/2

Zbożowiec
korespondent z kikoletnią praktyką w poważnych firmach obecnym handlem ziemniakami nawozami sztucznymi i wielom poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 99 237

Hallo! Hallo!
Drogą do wielkiego zbytu są ogłoszenia w prasie poczytnej, które prowadzi w zachodniej Polsce „Kurjer Poznański“!

10 ZAMIANA MIESZKANIA
Zamienię
3-pokojowe. komfortowe. Jeżyce. za 2-pokojowe z wygodami. - Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 688

Zamienię
śródmieściu 3 pokojowe kuchnia na 2. wzdleżnie 1 pokojowe kuchnia. objęcie mebli Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 381

Pięciopokojowe
komfortowe Młyńska zamienię na trzypokojowe możliwie ogródkiem Oferty Kurjer Poznański zdg 21 691

11 POKOJE UMEBL.
6
pokoi. Ogrodowa III. Oferty Kurjer Pozn. zdg 20 803

Dwuosobowy
Piekary 5 mieszkanie 6. zdg 21 391

Pokój
1-2 osób. fortebian wszelkie wygody tanio. Spokojna 31 mieszkanie 8. zdg 21 307

2
pokoje umeblowany (próżny). wynajmuje „Kalifornia” Marszałka Focha 48. zdg 21 379

Frontowy
z małą sypialką tanio Józefa 9 a m. 6. zdg 21 378

Przyjezdnemu
pokój elegancki. czysty niekrepujący Półwiejska 2 mieszkanie 3 zdg 21 574

12 SZUKA POKOJU
Pokoju
słonecznego użytkowaniem kuchni dla małżeństwa bezdzietnego od zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 308

3 osoby
poszukują pokoju z utrzymaniem 2 60 zł lub bez. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 478

Poszukuję
pokoju frontowego pierwsze piętro utrzymaniem. plac Wolności. Grudnia Oferty c. na Kurjer Poznański zdg 21 437

Student
szuka pokoju z podaniem ceny. Kurjer Poznański zdg 21 415

1-2
pokoje niekrepujące na dwie osoby słoneczne czyste elektryczność kuchnia. łazienka I. - II. piętro u samotnych. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 349

Duży
mały umeblowany niekrepujący. używanie kuchni. Oferty c. na Kurjer Poznański 21 354

Młode
bezdzielne małżeństwo szuka próżnego pokoju okolicy Parku Wilsona Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 640

Spokojonego
niekrepującego poszukuje absolutnie prawą Ceną? Oferty Kurjer Poznański zdg 21 690

13 LOKALE
Jasne
ubikacje parterowe obszerne czyste Matejki 5 Wskaże mieszkanie 14 zdg 21 210

Skład
próżny. ubikacjami lub bez. miesięczna dzierżawa wynajmie. - Kurdelski Półwiejska 39 skład. zdg 21 497

Poszukujemy
zaraz 250 m² ubikacji fabrycznych. prąd gaz szopa podwórze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 582

24 NAUKA
Maturzystka
udzieli lekcyj tanio Adres Kurjer Poznański zdg 21 425

Francuski
Przygotowanie matury konwersacja (dyplom paryski) Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 21 932

25 MUZYKA
Lekcyj
muzyki udziela rutynowana nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego I. III. b. m. 8. Dom Królowej Jadwigi. zdg 20 964

Pianista
młody wolny Oferty Kurjer Poznański zdg 21 295

26 ROZRYWKA
Kino „Roxy”
Harrold Lloyd zdg 21 422

Kino Wilsona, Łazarz
Szanghaj Express Marlena Dietrich. Anna May Wong Olive Brook. zdg 21 563

Kino Renaissance
od dziś wielki podwójny program dramatu morską p. t. „Wyrok morza” oraz znakomita komedia p. t. „Dwaj pechowcy” w roli głównej Slim Sumerville. Pg 10 501-18.76

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik
kawaler szuka jakiegos zajęcia za małym wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 20 811/2

Zbożowiec
korespondent z kikoletnią praktyką w poważnych firmach obecnym handlem ziemniakami nawozami sztucznymi i wielom poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 99 237

22 ROZMAITE
Bacność
Wykonuje wszelkie reparacje w marmurze i odnawiam stare pomniki po niskich cenach St. Zieliński ul Dąbrowskiego 88. m 22 zdg 20 737/8

Przyjmę
dziecko na wychowanie. Półwiejska 4. m. 22. zdg 21 035

Obiady
domowe Wały Zygm. Augusta 1 m. 8. zdg 20 408

Włosów
wypadania. lupież tyśnie. usługa „Esenca chinowo-chmielowa” i „Mydło chinowo-chmielowe” z kognikiem. Sprzedają apteki i drogerje. ng 8177

Koldry na wacie
wielkie i puchu jedwabne i zwykłe. Bielizna pościelowa garnitury podpinkowe po cenach fabrycznych poleca Fabryka Bielizny - Dom Piłocien J Schuberth Wrocławska 3. Specjalność: Wyprawy Pg 9 443-13 82

Kapelusze damskie
tanie i gustownie przerabiam. Jeżycka 14 mieszka. 8. zdg 21 311

Bez pomocy
buchaltera bezdziesz prowadził księgi handlowe. Dla każdej branży wskażówki w książce „Buchalteria Kupiecka Rzemieślnicza” Za nadesłaniem zł 2.75 wysła Witold Nowicki. Jarocin. Kościuszki 49. zdg 21 306

Naprawiam
kanapy 10. leżanki. materace 7. markizy. żaluzje. Grzybowskiej - Kobernika 2 zdg 21 477

Warsztaty samochodowe
rezory bóra resorowe wszelkich rozmiarów oraz części zapasowe Ford poleca najtaniej Królak. Jeżycka 27. zdg 21 456

Suknie
płaszczki wykonuje ładnie poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 452

Mody
męskie damskie Piekary 10 - 3 zdg 21 624

24 NAUKA
Maturzystka
udzieli lekcyj tanio Adres Kurjer Poznański zdg 21 425

Francuski
Przygotowanie matury konwersacja (dyplom paryski) Plac Nowomiejski 6 a parter. zdg 21 932

25 MUZYKA
Lekcyj
muzyki udziela rutynowana nauczycielka. Aleje Marcinkowskiego I. III. b. m. 8. Dom Królowej Jadwigi. zdg 20 964

Pianista
młody wolny Oferty Kurjer Poznański zdg 21 295

26 ROZRYWKA
Kino „Roxy”
Harrold Lloyd zdg 21 422

Kino Wilsona, Łazarz
Szanghaj Express Marlena Dietrich. Anna May Wong Olive Brook. zdg 21 563

Kino Renaissance
od dziś wielki podwójny program dramatu morską p. t. „Wyrok morza” oraz znakomita komedia p. t. „Dwaj pechowcy” w roli głównej Slim Sumerville. Pg 10 501-18.76

27 SZUKA PRACY
Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik
kawaler szuka jakiegos zajęcia za małym wynagrodzeniem Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 20 811/2

Zbożowiec
korespondent z kikoletnią praktyką w poważnych firmach obecnym handlem ziemniakami nawozami sztucznymi i wielom poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 99 237

Ceramik
długoletni, doświadczony kierownik cegielni oraz fabryk wyrobów ceramicznych. Jak rur kamionkowych, klinkru i wyrobów ogniotrwałych poszukuje posady. Zgłoszenia „Par” Poznań, pod 53.371.

Służąca
do wszystkiego szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 20 832

Pielęgniarka
wychowawczyni, kochająca bardzo dzieci, przyjmie posadę do niemowlęcia lub starszego dziecka. Posiada bardzo dobre polecenia. Zgłoszenia proszę kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 20 837

Dzielnia
ekspedientka do składu kolonialnego lub innego poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 20 816

Maturzystka
gimn. poszukuje posady nauczyciela domowego sekretarza osobistego, towarzysza podróży itp. Posiadam prawo nauczania pisze na maszynie. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 142

Chłopak
lat 18 z prowincji chciałby wyuczyć się rzeźnictwa. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 255

Panienska
posiadająca 3 kl. gimn., szkołę gospodarczą i 3-letni kurs Szkoły Przemysło-Handlowej poszukuje od 1. V. 33 r. jakiegokolwiek posady biurowej w składzie lub jako krawcowa. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 08 145

Buchalter - bilansista
rutynowany poszukuje posady — także dorywczo zaprowadza księgowość wykończa zaległości, zestawia bilanse tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 208

Szofer - mechanik
zdłuższa praktyka sumienny, trzeźwy i pracowity poszukuje posady złoży kaucję. Zgłoszenia Gniezno Kępczka 5, Jan Ptak zdg 20 751

Dziewczyna
wiejska skromna uczciwa chętna do wszelkiej pracy poszukuje posady zaraz. Krauthofera 20, u p. Grzeszkowiak, zdg 21 389

Dziewczyna
zdrowa, czysta poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 384

Osoba
inteligentna poszukuje posady do samodzielnego prowadzenia domu. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 312

Panienska
inteligentna, uczciwa przystojna poszukuje posady do przyjmowania gości lub w cukierni-piekarni bułeczek. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 21 310

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Gramy Operetkę”.
Piątek, 5. 5. „Gramy Operetkę”.
Sobota, 6. 5. „Mysz kościelna”.
Niedziela, 7. 5. o godz. 3.30. „Św. Joanna”.
Niedziela, 7. 5. o godz. 8. „Gramy Operetkę”.

Teatr Wielki (Opera): Dziś i dni następne: „Kobieta, która wie czego chce”. Gościnnie wystąpią: Helena Makowska, Harry Cort i Witold Zdzitowiecki.

Teatr Nowy: Dziś „Fräulein Doktor”.
Piątek, 5. 5. „Fräulein Doktor”.

Komedia Muzyczna: Dziś — „Aj — ta wiozna”.
Piątek, 5. 5. Występ Hanki Ordonówny.

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Syn Dżungli”.
Aurora: „Pat i Patachon, chłopcy do rzeczy”.
Colosseum: „Djabelska Loteria”. Na scenie: Rewja.
Corso: „Zwycięska Horda” oraz „Fred Tomson”.
Metropolis: „Dlaczego zgrzeszyłam”.
Muza: „Markiz d'Eon”.
Odeon: „Królowa Potulnia”.
Orzel: „Postrzał Arzonym”.
Renaissance: 1. „Wyrok Morza”. 2. „Dwaj Pechowcy”.
Roxy: „Harrold Lloyd”.
Sfinks: „Kobieta bez serca”.
Słońce: „Obraz Majestatu”.
Wilsona: „Szanghaj Express”.

Zupełna
sierość b. biurolistka znajdująca się w krytycznym położeniu przyjmie jakiegokolwiek posadę od zaraz lub 15. 5. br. najchętniej na wyjazd. Zna wszelkie prace, szycie, haftowanie cerowanie oraz wszelkie prace domowe również do dzieci. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 305

Gand. jur.
korespondent polsko-niemiecki z kilkuletnią praktyką księzkowości poszukuje posady tylko w pierwszorzędnej przedsiębiorstwie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 301

Panienska
lat 19 przyjmie posadę od 15. 3. 33 do dzieci z szyciem lub prac domowych bez gotowania. Miejscowość obojętna. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 434

Osoba
samotna lat 29 nawskroś uczciwa, zaufana, długoletnie świadectwa, zna dobrą kuchnię, szycie, zajmie się wszelką pracą przyjmie posadę samodzielną w skromnym wynagrodzeniem u samotnej osoby od zaraz lub 15. 5. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 428

Panna
z szyciem bielizny szuka posady jako niania lub z gotowaniem do wszystkiego zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 426

Fryzjer
poszukuje posady — wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 421

Kupiec drogerzysty
30 lat dzielnego organizator szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 412

Pracznica
sumienna poszukuje prania lub posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 413

Szofer - piekarsz
poszukuje posady wymagania skromne. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 414

Pracznica
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 306

Osoba
inteligentna pracownica szuka posady do składu lub domowej pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 393

Dziewczyna
szuka posady jako kucharka także na wyjazd. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 586

Kucharka
młoda, która odbyła praktykę przy kucharach poszukuje posady najchętniej jako druga siła w restauracji hotelu pensjonacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 584

Czysta
sumienna przyjmie posadę lub pranie. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 341

Bufetowa
rutynowana poszukuje posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 21 346

Który
ze szlacheńskich właścicieli cegielni zaangażują dzielnego i sumiennego majstra ceglarskiego — obznajmionego z wszelkimi wyrobami a zwłaszcza na dachówki lub odda cegielnię w akord? Łaskawe oferty do Kurjera Pozn. zdg 21 299

Poszukuje
posady elewa gospodarstwa w intensywnym gospodarstwie rolnym. Wymagania skromne. Mieczek Józef, Chorzewo pow. Pniewy, pow. Międzybóże, zdg 21 318

Panienska
z wykształceniem 8 klas i praktyką biurową szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 317

Dziewczyna
do wszystkiego cośkolwiek gotowaniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 323

Szofer
ślusarz z kilkuletnią praktyką poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 21 324

Szukam
posady z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 373

Posługi
lub prania poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 21 369

Pracznica
czysta akurata Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 363

Dziewczyna
uczciwa, dobrego polecenia poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem lub z pokojową. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 360

Szofer
kaucja poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 357

Służąca
z prowincji poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 15. Adres poda Kurjer Poznański zdg 21 326

Gospodyni
znająca dobrą kuchnię wszelkie zaprawy pieczenie ciast i chleb drożdżowy poszukuje od 15. 5. lub później stałej skromnej posady na mniejszy majątek lub probostwo albo do samotnej osoby. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 509

Poszukuje
posady do lekkich prac domowych bez prania od zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 500

Poszukuje
posady do sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 333

Ekspedjentka
inteligentna miła szuka do cukierni składów żywnościowych — t. p. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 21 481

Posługaczka
znająca szycie, dobrego polecenia — poszukuje posady do wszystkiego na przedpołudnie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 472

Służąca
z gotowaniem szuka posady do wszelkiej pracy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 2 469

Pan
starszy, sumienny przyjmie posadę woźnego inkasenta. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 462

Kelner
z gwarancją poszukuje posady. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 180

Piekarsz
młody znający pracę przy piecu pierniczym patentowym poszukuje posady celem dalszej praktyki. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 454/5

Ogrodnik
podwózkowy sumienny z długoletnią praktyką poleceniem szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 329/30.

Technik
dentystyczny — syn wdowy wojennej — poszukuje posady. Zgłoszenia u Urzędu Towarzystwa Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań ul. Kozia 8, pokój 5, telefon 29 94.

Zdolna
pracznica i prasowaczka mianowicie cieniwej i sztywnej bielizny — przechodnia szuka zajęcia od 1. 6. 33. Adres — Sperling Jeżycka 45 m. 9. zdg 21 458

Zdolna
kucharka na wyjazd do wód od 1. 6. 33 poszukuje posady. Adres Sperling Jeżycka 45 m. 9. zdg 21 457

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w składach spożywczych i drogerjach na miasto Poznań i prowincję poszukuje od zaraz posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 21 544

Robotnik
poszukuje posady portiera woźnego lub stróża z dobrymi świadectwami i referencją. Gwarantuje 800 zł. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 542

Kawaler
lat 29, szkoła rolnicza kilkuletnia praktyka, znający dokładnie księzkowość gospod. i kasowa świadectwa dobre poszukuje posady pisarza gospodarczego. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 521

Panna
dobrem szyciem szuka posady do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 519

Służąca
uczciwa, dobrego gotowaniem do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady zaraz lub od 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 500

Dziewczyna
poszukuje pracy szyciem, praniem, prasowaniem gotowaniem, zna obsługę gości. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 570

Dziewczyna
czysta, uczciwa przyjmie posadę od 15. maja u samotnej lub młodszej rodziny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 564

Pomocnik
fryzjerski młodszy poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 505

Uczciwa
poszukuje posady do piekarni lub bufetowej mała kaucja skromne wymagania. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 21 701

Młodsza
panienka poszukuje posady najchętniej do składu lub jako uczennica. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 693

Ogrodnik
młodszy pszczelarz znający się na rybołówstwie poszukuje posady od zaraz lub później dobre świadectwa, może się także podjąć księzkowości, zakładanie wodotrysków. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 21 685

Osoba
z dobrem gotowaniem stała lub dochodząca najchętniej na majątek jako gospodyni — Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 654

Malarz
szuka pracy prywatnej. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 648

Inteligentna
sierość z lenszej rodziny z szyciem i haftowaniem pragnie przyjąć posadę pokojowej lub do dzieci także z pańskim na wyjazd. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 21 633

Pomocnik ogrodnicy
ukończył 3 letnią praktykę z dobrym wynikiem poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 21 090

Dziewczyna
poszukuje posady lub prania — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 239

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady przed lub po południu. Oferty Kurjer Poznański zdg 20 809

Rządca
(kierownik) pensjonatu letniska, hotelu itp. kupiec w sile wieku poszukuje podobnego stanowiska. Jest właścicielem realności, może dać gwarancję i referencje. — Oferty Kurjer Poznański zdg 21 141

Apteka
w Poznaniu poszukuje dobrze poleconego biegłego majstra (ki) zpaństwowości języka niemieckiego na stałą posadę. Dołączyć referencje, podać pretenzie Kurjer Poznański zdg 21 041

Uczeń
fryzjerski roczna praktyka. — Majchrzycki Kórnik zdg 21 036

Służąca
z praniem do restauracji potrzebna Kraszewskiego 4. zdg 21 411

Krawcowe samodzielne
pierwszorzędne siły oraz podreżone potrzebne. Zgłoszenia świadectwami Salon „Mira” — Focha 36 zdg 21 408

Ekspedjentka
branży piekarskiej potrzebna zaraz możliwie z Wildy. Zgłoszenia Marszałka Focha 176 m. 6. 6-8 zdg 21 404

Ekspedjentki
do składu własna maszyna do szycia lub kaucja. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 397

Panienska
uczciwa, przychodnia do dziecka. Male Garbary 4 m. 2. zdg 21 394

Gospodyni
tylko dobrze polecona długoletnia praktyka potrzebna od zaraz na samodzielną posadę. Majetność Sielec stacja Podobowice zdg 21 300

Fryzjerka
potrzebna zaraz Dąbrowskiego 5. zdg 21 375

Dzielnia
krawcowa potrzebna w dom. Kozia 29 III. zdg 21 370

Metalowiec
inżynier lub mechanik dobry organizator i konstruktor z dłuższą praktyką przy masowej fabrykacji wyrobów metalowych poszukiwany Oferty do Kurjera Pozn. pod nr 9551

Posługaczka
potrzebna na cały dzień z praniem. Wrocławska 35 m. 4. zdg 21 385

Podróżujący
i siła biurowa Zależy odmie świadectw i 30 gr. w znaczkach. Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 294

Fryzjerka
posada stała. Podanie warunków i fotografie którą zwracam. Renaissance”. Kępczka, ng 9549

Uczennica
fryzjerska potrzebna zaraz. P. Hurlik św. Marcina 45 a. zdg 21 473

Ekspedjentka
branży rzeźniczej biegną w rachunkach zaraz św. Wojciech 8 m. 5. od godz. 3-7 zdg 21 466

Młodszych
ślusarzy do lekkich prac warsztatowych na masową produkcję potrzebna Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 450

Fryzjerka
potrzebna na wie e. Woźna 16 zdg 21 448

Dziewczyna
polecona z praniem i gotowaniem może się zgłosić. Szwajcarska 25 skł. zdg 21 484

Posługaczka
młoda, dobrą poleceniami na cały dzień. Zaczisz 2. parter (Jasna). zdg 21 474

Drogerzysty
jako kierownik do samodzielnego prowadzenia interesu z kaucją. Zgłoszenia z kopiami świadectw do Kurjera Poznańskiego zdg 21 614

Fryzjer
damsko-męski, dobry ondulator posada stała. Markiewicz. Środa zdg 20 787

Krawcowe pierwszorzędne
na płaszcz — sukne dłuższa praktyka wyciężenie szwalniach miarowych potrzebne. Świadectwa przynieść. Femia” Fredry zdg 21 534

Potrzebni
zaraz dziewczyna do restauracji i chłopak silniejszy do posług: najchętniej sierość. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 21 532

Posługaczka
silna chętna potrzebna zaraz — Adres Kurjer Pozn. zdg 21 525

Służąca
potrzebna z gotowaniem do wszelkiej pracy. Strzelecka 33 m. 11. zdg 21 511

Sprzedawców
poszukujemy. Wzrost: zarobek Ulatolin Ogrodów 16 zdg 21 512

Uczennica
lepszych rodziców potrzebna. Salon mód „Mira” Focha 36. zdg 21 403

Dziewczyna
która pracowała w piwnicach może się zaraz zgłosić. Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 21 401

Poszukujemy natychmiast
kilka inteligentnych wymownych i energicznych pań i panów powyżej lat 24 do bardzo dobrej pracy zewnętrznej. Zarobek miesięczny 400/600 zł. Zgłoszenia w piątek i sobotę od godz. 10-13, św. Marcina 22 m. 5. Pz 10 500 54.401

Obuwnik
potrzebny Dąbrowskiego 41a. zdg 21 636

Dwie ekspedjentki
ręczniczek bardzo dzielne — do Gniezna od zaraz. Zgłoszenia gospodarz. Poznań, Kościelna 40 zdg 21 634

Fryzjerka
dzielnia na stałą posadę od zaraz Kościelna 16 zdg 21 633

Inteligentna
młoda otrzyma natychmiast posadę kasjerki. Warunek, zotówka 500.— Oferty Kurjer Pozn. zdg 21 627

Piętnastoletnia
dziewczyna na letnisko jako pomoc kuchni. Zgłosić się z rodzicami piątek rano Plac Nowomirski 10a. Kwiatkowska zdg 21 626

Nauczycielka
wychowawczyni prawem nauczania, kilkuletnia praktyką do trzech uczennic potrzebna. Konieczność zajęcia się domowym gospodarstwem. Oferty świadectwami żądanym wynagrodzeniem Kurjer Poznański zdg 21 625

Służąca
potrzebna do wszystkiego. Orzanińska Poznańska 8.10. zdg 21 493

Szofer - kupiec
z małą kaucją potrzebny Firma Gaede, św. Wojciech 20/30. zdg 21 576

Panienska
15 lat potrzebna do dziecka przed południem. Adres Kurjer Pozn. zdg 21 565

Dziewczyna
z gotowaniem od zaraz. Mickiewicza 34 m. 3. zdg 21 598

Starszy cukiernik
specjalista na ciasta deserowe, znający się również na wyrobie cukierek (pomadek) może się zgłosić. Piśmienne zgłoszenia z podaniem wynagrodzenia. Kasperek cukiernia „Polonia” Leszno. ng 9428

Fryzjer
fryzjerka Górna Wilda 78. zdg 21 613

Humor zagraniczny

Wśród romantyków.
— Chodźcie psieki! Tytu adoratorów domaga się odpranie kosmyczka mych włosów (London Opinion). S. F.

Przedpłata
na miesiąc maj 1933 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3.20, w agencjach w mieście zł 3.50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu zł 3.70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.14, kwartalnie zł 12.40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7.50, w innych krajach zł 9.50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonent nie ma prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr. przed wiadomościami potocznymi 200 gr. od 1-lamowej młodo wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówekowych) słowo nagłówekowe (tj. 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoswiatowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072 filija Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149.